

# Připravenost starostů na řešení mimořádné události

Mgr. Bc. Tereza Košťálová

---

Diplomová práce  
2024



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta logistiky a krizového řízení

---

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta logistiky a krizového řízení  
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

# ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Mgr. Bc. Tereza Košťálová**  
Osobní číslo: **L22367**  
Studijní program: **N1032A020002 Bezpečnost společnosti**  
Specializace: **Ochrana obyvatelstva**  
Forma studia: **Kombinovaná**  
Téma práce: **Připravenost starostů na řešení mimořádné události**

## Zásady pro vypracování

- Zpracujte literární rešerši vztahující se k problematice připravenosti starostů na mimořádné události.
- Charakterizujte danou problematiku v kontextu České republiky a vybraných zahraničních států.
- Analyzujte současný stav připravenosti starostů na mimořádné události.
- V návaznosti na zjištění vyplývající z provedené analýzy navrhněte opatření, která by mohla zlepšit a zefektivnit přípravu starostů na mimořádné události.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ŘEHÁK, David, Bohumír MARTÍNEK a Petra LEGIERSKÁ. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2019. ISBN 978-80-7385-220-7.
2. SADÍLEK, Zdeněk, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. *Krizové řízení a integrovaný záchranný systém*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2019. ISBN 978-80-7408-192-7.
3. TUŠER, Irena. The Development of Education in Emergency Management. *Decision Making in Social Sciences: Between Traditions and Innovations* [online]. Cham: Springer International Publishing, 2020, 169-175 [cit. 2023-10-12]. Studies in Systems, Decision and Control. ISBN 978-3-030-30658-8. Dostupné z: [doi.org/10.1007/978-3-030-30659-5\\_10](https://doi.org/10.1007/978-3-030-30659-5_10).

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Pavel Tomášek, Ph.D.**  
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2023**

Termín odevzdání diplomové práce: **26. dubna 2024**

L.S.

---

**doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.**  
děkanka

---

**prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.**  
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

## PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

### Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 26.4.2024

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Bc. Tereza Košťálová

.....  
podpis studenta

## **ABSTRAKT**

Diplomová práce se zabývá připraveností a přípravou starostů na řešení mimořádných událostí v České republice. Cílem práce je zjištění a zhodnocení úrovně současné připravenosti a přípravy starostů v České republice na mimořádné události a následné navržení opatření na zlepšení. Teoretická část se soustředí na základní východiska v podobě terminologie, právních norem, oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení, popisu situace v sousedních státech a na koncepční dokumenty. Praktická část analyzuje současný stav, příručky a podklady pro přípravu starostů a školení, další informace byly získány také dotazníkovým šetřením. Následně byla provedena SWOT analýza, která byla doplněna o bodovací metodu a metodu analytického hierarchického procesu. V návaznosti na danou analýzu byl navržen scénář vzdělávacího videa a diskusní fórum pro starosty.

Klíčová slova: krizová situace, mimořádná událost, příprava, připravenost, starostové

## **ABSTRACT**

The thesis deals with the preparedness and preparation of mayors for dealing with emergencies in the Czech Republic. The aim of the thesis is to identify and evaluate the level of current preparedness and preparation of mayors in the Czech Republic for emergencies and then propose measures for improvement. The theoretical part focuses on terminology framework, legal norms, the field of population protection and crisis management, description of the situation in the neighbouring countries and conceptual documents. The practical part analyses the current state of the practice, manuals and supporting materials for mayoral training, and additional information was also obtained through a questionnaire survey. Subsequently, a SWOT analysis was carried out, complemented by a scoring method and the analytical hierarchy process method. Following the given analysis, a scenario for a training video and a discussion forum for mayors was designed.

Keywords: crisis situation, emergency, preparation, preparedness, mayors

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu diplomové práce panu Ing. Pavlu Tomáškoví, Ph.D. za vedení, připomínky, rady a čas, který mi věnoval.

Zároveň bych chtěla poděkovat všem blízkým, přátelům a kolegům za jejich podporu a pochopení po celou dobu studia.

Dále bych ráda poděkovala všem, kteří mi poskytli odborné rady, pomoc a podklady, které byly při zpracování diplomové práce využity.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

# OBSAH

<b>ÚVOD</b> .....	<b>9</b>
CÍL PRÁCE .....	10
DESIGN VÝZKUMU, METODY VÝZKUMU A METODY SBĚRU DAT .....	11
<b>I TEORETICKÁ ČÁST</b> .....	<b>16</b>
<b>1 TERMINOLOGIE A PRÁVNÍ RÁMEC</b> .....	<b>17</b>
1.1 ZÁKLADNÍ TERMINOLOGIE .....	17
1.2 PRÁVNÍ PŘEDPISY .....	20
<b>2 LITERÁRNÍ ŘEŠERŠE ZAMĚŘENÁ NA PŘÍPRAVENOST STAROSTŮ NA ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI</b> .....	<b>22</b>
<b>3 OCHRANA OBYVATELSTVA A KRIZOVÉ ŘÍZENÍ V SOUVISLOSTI S ÚKOLY OBCÍ A STAROSTŮ OBCE</b> .....	<b>26</b>
3.1 OCHRANA OBYVATELSTVA .....	26
3.1.1 Varování a ukrytí obyvatelstva .....	27
3.1.2 Evakuace a nouzové přežití.....	29
3.2 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ .....	31
3.2.1 Orgány krizového řízení a jejich úkoly na celostátní a krajské úrovni .....	31
3.2.2 Úkoly starostů obcí s rozšířenou působností, starostů obcí a obecních úřadů ORP a obecních úřadů.....	35
<b>4 UKOTVENÍ PŘÍPRAVENOSTI A PŘÍPRAVY STAROSTŮ VE VYBRANÝCH SOUSEDNÍCH STÁTECH</b> .....	<b>38</b>
4.1 SLOVENSKÁ REPUBLIKA .....	38
4.2 RAKOUSKO, NĚMECKO A POLSKO.....	41
<b>5 VZDĚLÁVÁNÍ STAROSTŮ V OBLASTI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ</b> .....	<b>46</b>
<b>6 DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI</b> .....	<b>50</b>
<b>II PRAKTICKÁ ČÁST</b> .....	<b>51</b>
<b>7 SOUČASNÝ STAV PŘÍPRAVENOSTI STAROSTŮ NA ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ</b> .....	<b>52</b>
7.1 MODULY A VYTVOŘENÉ PŘÍRUČKY JAKO MOŽNÉ PODKLADY PRO PŘÍPRAVU STAROSTŮ.....	52
7.2 ŠKOLENÍ STAROSTŮ.....	56
7.3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	61
7.3.1 Vyhodnocení hypotézy H01 .....	62
7.3.2 Vyhodnocení hypotézy H02.....	70
7.4 SWOT ANALÝZA HODNOCENÁ POMOCÍ BODOVACÍ METODY A METODY ANALYTICKÉHO HIERARCHICKÉHO PROCESU .....	73
7.4.1 Hodnocení SWOT analýzy bodovací metodou.....	82

7.4.2	Hodnocení SWOT analýzy v kombinaci s metodou analytického hierarchického rámce .....	85
<b>8</b>	<b>NÁVRH SCÉNÁŘE VIDEO Z TAKTICKÉHO CVIČENÍ A DISKUSNÍHO FÓRA PRO ÚČELY PŘÍPRAVY STAROSTŮ .....</b>	<b>93</b>
8.1	NÁMĚT SCÉNÁŘE VZDĚLÁVACÍHO VIDEO PRO STAROSTY A JEHO NÁVRH .....	93
8.2	NÁVRH DISKUSNÍHO FÓRA PRO STAROSTY OBCÍ .....	105
<b>9</b>	<b>SHRNUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI .....</b>	<b>111</b>
	<b>ZÁVĚR .....</b>	<b>113</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY .....</b>	<b>115</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK .....</b>	<b>129</b>
	<b>SEZNAM OBRÁZKŮ .....</b>	<b>130</b>
	<b>SEZNAM TABULEK .....</b>	<b>131</b>
	<b>SEZNAM GRAFŮ .....</b>	<b>133</b>
	<b>SEZNAM PŘÍLOH .....</b>	<b>134</b>



## ÚVOD

Mimořádné události, ať již se jedná o mimořádné události vyvolané činností člověka či vyvolané přírodními živly, se nevyhýbají nikomu a ničemu, a tak mohou mít dopad nejen na jednotlivce, ale také na celé obce. Přípravenost na mimořádné události obecně je proto důležitým předpokladem pro snižování jejich negativních dopadů na životy a zdraví osob, zvířat, ale také na materiální hodnoty. Přípravenost je důležitá jak pro obyvatelstvo, tak i pro subjekty, které se přípravou na mimořádné události a následně také jejich řešením zabývají. Jedná se například o Hasičský záchranný sbor krajů, krajské úřady, úřady obcí s rozšířenou působností i obecní úřady. Právě tyto subjekty přispívají k efektivnímu řízení a řešení mimořádných událostí a spolupracují spolu v rámci všech úrovní a institucí.

Protože starosta obce je osobou, která může mimořádné události řešit na nejnižší, obecní úrovni, je zásadní, aby byl na jejich řešení připraven a rozvíjel svoje znalosti. Znalosti starostů v oblasti řešení mimořádných událostí a souvisejících oblastí, jako je ochrana obyvatelstva a krizové řízení, jsou rozvíjeny na školeních, která jsou pořádána zpravidla jednou za volební období. Právě poslední školení starostů bylo pořádáno v roce 2023, a tak je příprava starostů poměrně aktuálním tématem, kterému se daná práce věnuje.

Vzhledem k významnosti přípravy starostů je důležité vědět, jak současná příprava probíhá a jak jsou díky ní starostové připraveni na řešení mimořádných událostí, případně i krizových situací. Proto se práce na současný stav přípravy a připravenosti starostů v České republice zaměřuje.

Vhodné je však nejen posuzovat současný stav, ale také přicházet s novými způsoby rozvoje znalostí a dovedností starostů, které přispějí ke zvládnutí řešení mimořádných událostí. Právě proto jsou na základě analýzy současného stavu připravenosti a přípravy starostů na řešení mimořádných událostí navrhována opatření, která by mohla přispět k efektivnější přípravě a jejich rozvoji.

## METODOLOGICKÁ ČÁST

Diplomová práce se zaměřuje na připravenost starostů na řešení mimořádné události. V českém prostředí představuje starosta obce nejbližší osobu, na kterou se občané mohou v souvislosti s mimořádnou událostí obrátit a která je zároveň díky svým znalostem, kompetencím a kontaktům schopná situaci na místě řešit. Právě proto je důležité, aby znalosti jednotlivých starostů byly dostatečně rozvíjeny, a tak je zapotřebí, aby byla prováděna i pravidelná a kvalitní příprava v této oblasti. Níže je podrobně popsán cíl práce, následně i metody použité k dosažení daného cíle a metody sběru dat, které byly při vypracování diplomové práce využity.

### Cíl práce

Při přípravě starostů na řešení mimořádné události (dále také jako MU) je zcela jistě možné nalézat nové postupy, které přípravu zefektivní a rozvinou. Aby bylo možné navrhnout způsoby, jak přípravu starostů a jejich připravenost vylepšit, je nejprve nutné zjistit, jak příprava starostů probíhá v současnosti. Hlavním cílem práce je proto *zjištění a zhodnocení úrovně současné připravenosti a přípravy starostů v České republice na mimořádné události*. Dílčím cílem je *navržení opatření na zlepšení*. Práce se zaměřuje na samotnou přípravu, která je prováděna především skrze školení starostů.<sup>1</sup>

Znění hlavní výzkumné otázky bylo stanoveno následovně:

*Jak jsou starostové v České republice v současné době připraveni a připravováni na řešení mimořádné události?*

Na hlavní výzkumnou otázku navazují tři výzkumné podotázky:

- 1. Jak starostové v České republice hodnotí svou připravenost na řešení mimořádných událostí?*
- 2. Jak probíhá školení starostů v České republice v oblasti řešení mimořádných událostí?*
- 3. Jak je možné přípravu starostů v České republice na řešení mimořádných událostí zlepšit?*

---

<sup>1</sup> Zaměření diplomové práce na přípravu, resp. na samotná školení, bylo zvoleno i s ohledem na provedenou literární rešerši, kdy bylo nutné se vůči obecněji zaměřeným kvalifikačním pracím vymezit.

Zároveň byly stanoveny dvě hypotézy týkající se přípravy starostů na řešení MU. První z hypotéz zní:

Hypotéza H01: *Starostové menších obcí jsou si při řešení mimořádných událostí v jejich obci méně jistí postupem než starostové větších obcí či obcí s rozšířenou působností.*

Druhá z hypotéz zní:

Hypotéza H02: *Starostové, kteří vykonávají svou funkci jako starostové uvolnění, se účastní školení v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení více než starostové, kteří vykonávají svou funkci jako starostové neuvolnění.*

## **Design výzkumu, metody výzkumu a metody sběru dat**

Na základě zvoleného cíle výzkumu, stanovené výzkumné otázky a výzkumných podotázek je níže stanoven design výzkumu, metody výzkumu a metody sběru dat, které napomáhají s jeho dosažením a zodpovězením daných otázek. Protože se diplomová práce zaměřuje na jeden fenomén, přípravu starostů na řešení MU, je možné konstatovat, že se jedná o případovou studii. Případová studie bývá konkrétně vymežována jako postup, při němž je důležité holistické pochopení zkoumaného fenoménu. Díky tomu je poskytnut detailní pohled na zkoumaný fenomén v širším kontextu. Případová studie může mít jak kvalitativní, tak i kvantitativní design výzkumu (Hendl a Remr, 2017). Jelikož však je využito jak kvalitativních, tak i kvantitativních prvků, metod sběru dat, jedná se v tomto konkrétním případě o výzkum tzv. smíšený (Schoonenboom, Johnson, 2017).

Teoretickými metodami výzkumu, které jsou v práci využity, jsou především **analýza** a **syntéza**. **Analýza** je považována za jednu z obecných metod, které jsou ve výzkumu uplatňovány. Metoda bývá využívána především v počátečních fázích výzkumu, kdy se výzkumník detailně seznamuje a zkoumá vědecký problém. Při analýze bývá celek rozkládán na jednotlivé části, prvky, vztahy, funkce či procesy. Analýza je zde doplněna **syntézou**, teoretickou metodou, při níž je vytvářen na základě ucelených poznatků nový pohled na zkoumaný fenomén. Hlavním cílem tedy zůstává zjištění nových poznatků, které nový pohled na výzkumný obraz poskytují (Krč, 2019; Ochrana, 2019). V tomto případě se tedy jedná o analýzu a následnou syntézu oblasti ochrany obyvatelstva, krizového řízení a přípravy starostů na mimořádné události.

S ohledem na výše zmíněné skutečnosti, které determinují další postup, bylo při zpracování výzkumu využito především **rozhovorů s experty**, resp. lidmi, kteří se problematice

přípravy starostů na řešení MU věnují. Dané rozhovory napomáhají s upřesněním konkrétní podoby přípravy starostů v současnosti, neboť například na oficiálních stránkách Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR jsou uvedeny pouze obecné informace (MV-GŘ HZS ČR, © 2023a), podobně také v samotné *Koncepci vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení* (MV-GŘ HZS ČR, © 2017a), konkrétní podobě se však dané zdroje nevěnují. Další metodou sběru dat, která byla v diplomové práci využita je **dotazníkové šetření**. Respondenty dotazníkového šetření byli přímo starostové obcí. V neposlední řadě bylo využito také **analýzy dokumentů**, například již zmíněné *Koncepce vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení*. Dané metody sběru dat napomohly s poskytnutím výchozích informací o současném stavu přípravy starostů na řešení MU, které jsou následně v práci vyhodnoceny pomocí tzv. SWOT analýzy. Na ni navazuje vytvoření konkrétních opatření, která by mohla zefektivnit přípravu starostů na řešení MU. Níže jsou použité metody sběru dat a metoda analýzy dat podrobněji popsány.

**Analýza dokumentů** se řadí ke kvalitativním metodám sběru dat. Předmětem zkoumání, analýzy jsou především psané informace a dokumenty. Jedná se o tzv. sekundární dokumenty, tj. dokumenty, které byly původně vytvořeny za jiným účelem, než je účel výzkumu, nicméně dle výzkumníka jejich analýza výzkum rozvine a přinese v něm nové poznatky (Hendl, Remr, 2017; Flick, 2018). V tomto výzkumu bylo využito oficiálních dokumentů a uveřejněných informací, které souvisí s přípravou starostů na MU. Jedná se například o *Koncepci vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení*, informace uvedené v jednotlivých vzdělávacích modulech či informace uvedené na stránkách HZS ČR (MV-GŘ HZS ČR, © 2017a)

Další metodou sběru dat, která byla v rámci tohoto výzkumu využita, je **rozhovor**. Rozhovor je možné definovat jako kladení otázek určitému respondentovi, který na ně následně odpovídá. Většinou se jedná o otázky otevřené. Existuje několik druhů rozhovorů. Zde bylo využito rozhovorů s experty, s ohledem na oblast výzkumu. Jednalo se jak o rozhovory osobní, tzn. respondent i výzkumník byli spolu na jednom místě, tak i o tzv. online rozhovory, které mohou být v závislosti na možnostech vedeny e-mailem, či videohovorem (Flick, 2018). V tomto případě bylo využito především e-mailové komunikace. Jednalo se zejména o polostrukturované rozhovory, tj. rozhovory, kdy výzkumník může mít předem připraveny některé otázky, nicméně v průběhu rozhovoru, během nějž zjišťuje nové poznatky, může některé otázky zcela vypustit, a naopak se zeptat na zcela jiné. V e-mailové komunikaci se pak jednalo převážně o rozhovory strukturované, kdy byly předem

připraveny otevřené otázky, které již nebyly pozměňovány (Hendl, Remr, 2017). V práci bylo využito osobních rozhovorů vedených se zástupci Generálního ředitelství HZS ČR, dále s příslušníky vybraných HZS krajů, kteří se podílejí na přípravě starostů v oblasti krizového řízení (dále také jako KŘ) a ochrany obyvatelstva (dále také jako OOb) v jejich kraji.<sup>2</sup>

Poslední metodou sběru dat, která byla využita je **dotazníkové šetření**, které se řadí ke kvantitativním druhům sběru dat. Dotazník neboli formulář, v němž respondenti zaznamenávají odpovědi na předem stanovené otázky, slouží především k získání informací o faktech, myšlenkách, postojích, pocitech či hodnotách jednotlivých respondentů (Hendl, Remr, 2017).

Zde byla využita forma polostrukturovaného dotazníku, tedy dotazníku, v němž byly některé možnosti odpovědí na otázky předem dané a jiné byly otevřené, tzn. respondent se v nich mohl více rozepsat. Dotazníky byly distribuovány online prostřednictvím e-mailů, v nichž byly jednotlivým starostům doručeny hypertextové odkazy na samotný dotazník, který byl vytvořen v platformě Google Forms (Hendl, Remr, 2017).

### **SWOT analýza**

Pro analýzu současné situace a východisek přípravy starostů v oblasti řešení MU je v této práci využito **SWOT analýzy**. SWOT analýza bývá využívána v mnoha odvětvích, např. v podnikání, reklamě či strategickém plánování. Cílem SWOT analýzy bývá nejčastěji zhodnocení organizace, plánu, projektu. Jedná se o analýzu založenou na hodnocení vnitřního a vnějšího prostředí, na jejímž základě by následně měla být organizace schopná vyhodnotit, jakým směrem svoji činnost směřovat, na co soustředit svoji pozornost a co naopak nedělat. Stejně tak je možné určit, kam směřovat daný projekt či úkol. Mezi faktory vnitřního prostředí se řadí silné stránky (Strengths), slabé stránky (Weaknesses). Mezi faktory vnějšího prostředí pak příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats) (Gürel a Tat, 2017; Rizki, Ghifari, Hui, Permata, Siregar; 2021).

Výsledkem SWOT analýzy je určení strategie směřování v rámci dané organizace, projektu, či plánu, v tomto případě v rámci přípravy starostů v oblasti řešení MU. Silné stránky představují zdroje, dovednosti či další výhody, v nichž organizace či daný projekt vyniká,

---

<sup>2</sup> Někteří respondenti si nepřáli, aby byly rozhovory zveřejňovány či aby byla zveřejňována jejich jména v diplomové práci. V příloze P III této práce budou tedy zveřejněny přepisy pouze dvou rozhovorů, a to rozhovoru se zástupci Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR (dále také jako MV-GŘ HZS ČR) a se zástupcem HZS Kraje Vysočina, kteří souhlasili s uveřejněním daného přepisu včetně jména. Ostatní rozhovory a e-mailové komunikace má autorka práce k dispozici. Rozhovory se zástupci HZS dalších krajů mají obdobnou strukturu.

a které je možné využít ke zmírnění dopadů slabých stránek a hrozeb. Naopak slabé stránky představují zdroje, dovednosti a další nedostatky, které ztěžují využití příležitostí a vypořádávání se s hrozbami. Díky analýze organizace ví, na kterých aspektech činnosti, i v rámci projektu, je nutné zapracovat, které slabé stránky je tedy nutné zlepšovat (Gürel a Tat, 2017).

Příležitosti vnějšího prostředí poukazují na vhodný čas pro rozvoj daného projektu. Příležitosti navíc umožňují využívat silných stránek, překonat slabé stránky či snižovat hrozby vnějšího prostředí. Hrozby z vnějšího prostředí naopak znesnadňují dosažení vytyčených cílů a rozvoj projektu. Hrozby a příležitosti je možné zařadit do několika oblastí, a to politických, ekonomických, sociálních, technologických, legislativních, případně také environmentálních<sup>3</sup> (Gürel a Tat, 2017).

Protože matice SWOT je rozdělena do čtyř kvadrantů, na základě zhodnocení jednotlivých parametrů (prvky faktorů) je možné určit, která strategie je nejvhodnější, zda strategie SO (silné stránky a příležitosti, někdy označovaná jako ofenzivní strategie), strategie ST (silné stránky a hrozby, někdy označovaná jako strategie defenzivní), strategie WO (slabé stránky a příležitosti, označovaná také jako strategie spojenectví), WT (slabé stránky a hrozby neboli strategie úniku). Při využití strategie SO je předpokládáno využití pozitivních faktorů, tedy silných stránek, které nabízí vnitřní prostředí, tak i příležitostí, které pro organizaci či projekt plynou z vnějšího prostředí. U strategie ST se předpokládá využití silných stránek ke snížení míry hrozeb, pro organizaci či projekt plynoucích z vnějšího prostředí. Další je strategie WO, při níž se díky příležitostem snižuje míra nedostatků, tedy slabých stránek projektu. Poslední strategií je strategie WT, při níž je další směřování zaměřeno na zlepšování slabých stránek a vyhýbání se hrozbám, které pro organizaci či projekt plynou z vnějšího prostředí (Keban, Arifin, Wahyono, 2019; Karyono a Augustina, 2019).

### **Kombinace SWOT analýzy a metody analytického hierarchického procesu**

Protože SWOT analýza jako taková se zabývá především určením jednotlivých parametrů, je vhodné využít dalších metod, které jednotlivé parametry částečně kvantifikují. Jelikož ne všechny parametry jsou pro organizaci stejně důležité, je vhodné jim přiřadit váhy. Pro určení vah je v této práci využito jedné z multikriteriálních rozhodovacích technik, **analytického hierarchického procesu** (Analytical Hierarchy Process, dále také jako AHP).

---

<sup>3</sup> Právě tyto oblasti bývají součástí analýzy PESTLE. Díky této analýze je možné systematicky přicházet na oblasti, které jsou vnějšími faktory ovlivňujícími následně strategické plánování (WALSH, BHAGAVATHEESWARAN a ROMA, 2018).

Tato technika využívá párového porovnání mezi jednotlivými faktory, resp. v případě SWOT analýzy mezi jednotlivými parametry konkrétních faktorů, u nichž stanovuje priority pomocí výpočtu. Díky kombinaci SWOT analýzy a metody AHP dochází ke zlepšení kvantitativní úrovně strategického plánování (Ashutosh, Sharma a Beg, 2020; Santopuoli, Marchetti a Giongo, 2016).

K párovému porovnání je využita tzv. **Saatyho metoda**, v níž je určena bodovací škála, na základě níž jsou porovnány jednotlivé faktory, resp. parametry, následně také jednotlivé vnější a vnitřní faktory, což vede ke kvantifikovanému ohodnocení daných faktorů. Podrobný popis využití Saatyho metody je popsán v podkapitole 7.4, kde je aplikována.

Přístup AHP dosahuje párového porovnávání mezi faktory nebo kritérii s cílem stanovit jejich priority pomocí výpočtu vlastních čísel. Cílem použití kombinované metody je zlepšit kvantitativní stránku strategického plánování díky použití tzv. Saatyho metody (Solangi, Tan, Mirjat a Ali, 2019; Úřad vlády České republiky, 2017; García, Alvarado, Blanco, Jiménez, Maldonado, et al., 2014).

### **SWOT analýza hodnocená pomocí bodovací metody**

Podobně jako jsou hodnoceny jednotlivé faktory SWOT analýzy pomocí Saatyho metody, je možné důležitost jednotlivých parametrů a faktorů určit také pomocí **bodovací metody**. V tomto případě je využito bodovací škály celých čísel na intervalu 1 až 10, z nichž jsou dále vypočteny preferenční váhy jednotlivých faktorů. Následně je ohodnocena rovněž kvalita jednotlivých parametrů (daných faktorů), a to hodnotami na škále celých čísel 1 až 5, případně -5 až -1 (Úřad vlády České republiky, 2017). Podrobněji jsou dané metody popsány v podkapitole 7.4, kde jsou aplikovány.

## **I. TEORETICKÁ ČÁST**



## 1 TERMINOLOGIE A PRÁVNÍ RÁMEC

Příprava starostů na řešení MU souvisí především s oblastí ochrany obyvatelstva, případně krizového řízení, v závislosti na charakteru a rozsahu nastalé situace. V souvislosti s touto oblastí je níže vysvětleno několik základních pojmů, které bývají, a v této diplomové práci také jsou, používány při popisu dané problematiky. Daná oblast, jednotlivé pravomoci a úkoly jednotlivých osob či institucí jsou ukotveny v právních předpisech, právě proto jsou níže vybrány právní předpisy, které s danou problematikou souvisí, stručně představeny. Vztahují se k českému právnímu rámci a k terminologii, která je v současné době v českém prostředí využívána. Představení těchto základních právních dokumentů a terminologie je předpokladem pro jednotné pochopení dané problematiky a její zasazení do kontextu.

### 1.1 Základní terminologie

Prvním z pojmů, který je zde vysvětlen, je samotná **mimořádná událost**, která je definována v zákoně o integrovaném záchranném systému. Jako mimořádnou událost lze označit „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací*“ (Česko, Zákon č. 239/2000 Sb., § 2). MU řeší jednotlivé složky integrovaného záchranného systému, je-li nutná jejich součinnost, hovoří se již o **integrovaném záchranném systému** (dále také jako IZS), který je definován jako „*koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací*“ (Česko, Zákon č. 239/2000 Sb., § 2). Přičemž záchranné práce slouží k odstranění bezprostředního nebezpečí, a to především pro osoby, zvířata, majetek a životní prostředí. Navazují na ně v definici zmíněné likvidační práce, které odstraňují následky MU. Často probíhají záchranné a likvidační práce současně.

Pokud již na řešení MU nestačí síly a prostředky, které složky IZS běžně využívají při své činnosti, je nutné využít dalších možností a pravomocí krizových orgánů. Aby mohla být situace označena za krizovou situaci a aby mohly být pro její řešení využity další možnosti a rozšířené pravomoci, musí při ní být vyhlášen jeden z krizových stavů. Konkrétně je **krizové situace** dle krizového zákona definována jako „*mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu*“ (Česko,

Zákon č. 240/2000 Sb., § 2). Jedná se o krizové stavy nevojenského charakteru.<sup>4</sup> Je tedy možné konstatovat, že krizové situaci (dále také jako KSi) předchází MU, kterou nelze zvládnout běžnými prostředky, resp. že MU se po určitých krocích a vyhlášení krizového stavu stává krizovou situací (Rosinová, 2014).

Mimořádné události bývají rozdělovány do několika kategorií především podle druhu nebezpečí. Základním dělením je to na nebezpečí způsobené přírodními vlivy, mezi ně se řadí sesuvy půdy, sněhová kalamita, lesní požáry v přírodě, bouřky, vichřice a tornáda, hromadná nákaza zvířat, a na MU způsobené činností člověka, do nich lze zařadit dopravní nehody, úniky nebezpečných látek, destrukce a požáry budov či terorismus (HZS Jihomoravského kraje, © 2023a; Šenovský, 2015).<sup>5</sup>

V České republice byla identifikována nebezpečí, při nichž se předpokládá vyhlášení krizového stavu, tedy nebezpečí, při nichž může MU přerůst v KSi. Celkem bylo vyčleněno 22 typů daných událostí, které se podobně jako samotné MU dělí na naturogenní a antropogenní, zároveň je nutné konstatovat, že i některé typy událostí je možné označit jako MU i jako KSi v závislosti na rozsahu. Naturogenní události jsou obvykle děleny na abiotické (vyvolané neživou přírodou), do nichž se řadí dlouhodobé sucho, extrémně vysoké teploty, přívalové povodně, vydatné srážky, extrémní vítr, povodeň, a na biotické (zdrojem nebezpečí je živá příroda), do nichž se řadí epidemie, epifytie a epizootie (MV-GŘ HZS ČR, 2021; Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015; Paulus, Krömer, Petr a Černý, 2015).

Antropogenní události se nejčastěji dělí na technogenní, do nichž se řadí narušení dodávek potravin velkého rozsahu, narušení funkčnosti významných elektronických komunikací, narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury, zvláštní povodeň, únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení, narušení dodávek pitné vody, plynu, ropy a ropných produktů, elektrické energie velkého rozsahu, radiační havárie, dále na sociogenní, do nichž se řadí migrační vlny velkého rozsahu a narušování zákonnosti velkého rozsahu (do této kategorie bývá zahrnut také terorismus), a na ekonomické, do nichž se řadí narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu (MV-GŘ HZS ČR,

---

<sup>4</sup> Mezi krizové stavy, avšak vojenského charakteru, se řadí rovněž stav ohrožení státu a válečný stav (Rosinová, 2014). Krizovými stavy vojenského charakteru se však tato práce zabývat nebude.

<sup>5</sup> Zde uvedený výčet MU není zcela jistě konečný, avšak poskytuje ilustraci MU, se kterými se mohou mimo jiné i starostové obcí v České republice setkat.

2021; Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015; Paulus, Krömer, Petr a Černý, 2015).

Životy, zdraví, majetek i životní prostředí je za MU i KSi možné chránit, či eliminovat negativní vlivy na ně pomocí úkonů spojených s ochranou obyvatelstva. **Ochrana obyvatelstva** je v českých právních normách definována jako „*plnění úkolů civilní ochrany<sup>6</sup>, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku*“ (Česko, Zákon č. 239/2000 Sb., §2).

Při odstraňování negativních vlivů a záchraně osob, zdraví, majetku a životního prostředí za KSi je využíváno **krizové řízení**. To je definováno jako „*souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury*“ (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 2). Jednotlivé úkony v rámci KŘ vykonávají, příp. o nich rozhodují, **orgány krizového řízení**, mezi něž patří „*vláda ČR, ministerstva a ostatní správní úřady, Česká národní banka, orgány krajů, obcí a určené orgány s územní působností), které ve prospěch svého zřizovatele zabezpečují analýzu a vyhodnocení možných ohrožení jeho bezpečnosti, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravnými opatřeními a řešením krizových situací*“ (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016, s. 56).

Ačkoliv v reálných situacích, i v teoretické části práce, je nutné rozlišovat mezi mimořádnou událostí a krizovou situací, v praktické části diplomové práce není toto rozdělení natolik zásadní. Příprava na MU i KSi totiž bývá prováděna v rámci stejných školení, v nichž jsou probírány oblasti OOb i KŘ. Ty jsou v souvislosti s přípravou starostů podrobněji popsány v dalších kapitolách.

---

<sup>6</sup> Tyto úkoly zahrnují „*hlásné služby evakuaci; organizování a poskytování úkrytů; zatemňování; záchranné práce; zdravotnické služby včetně první pomoci a také náboženská pomoc; boj s požáry; zjišťování a označování nebezpečných oblastí; dekontaminace a podobná ochranná opatření; poskytování nouzového ubytování a zásobování; okamžitá pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech; okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení; bezodkladné pohřební služby; pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití; doplňující činnost nezbytná k splnění výše uvedených úkolů, včetně plánování a organizování, ale neomezující se pouze na tuto činnost*“ (Česká a Slovenská Federativní republika, Sdělení č. 168/1991 Sb., čl. 61).

## 1.2 Právní předpisy

Nejdůležitějšími právními předpisy, které se vztahují k oblasti OOb a KŘ v souvislosti s přípravou starostů a které danou oblast podrobněji rozebírají jsou Zákon o IZS (Česko, Zákon č. 239/2000 Sb.), jeho prováděcí vyhláška (Česko, Vyhláška č. 328/2001 Sb.), vyhláška, která blíže popisuje úkoly ochrany obyvatelstva (Česko, Vyhláška č. 380/2002 Sb.) Krizový zákon (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb.) a nařízení vlády k provádění některých částí krizového zákona (Česko, Nařízení vlády č. 462/2000 Sb.). Níže jsou stručně popsány výše uvedené právní normy a představeny základní informace, které jsou v nich uvedeny. Protože se však další kapitoly věnují OOb a KŘ, nejsou zde právní normy popisovány příliš do hloubky.

V zákoně o IZS (Česko, Zákon č. 239/2000 Sb.) jsou nejprve definovány základní pojmy, následně jsou vymezeny složky IZS a jejich základní úkoly, stejně tak jsou v něm stanoveny základní úkoly operačních a informačních středisek IZS, které jednotlivé složky IZS při společném zásahu koordinují. Dalším bodem, kterému se zákon o IZS věnuje, je působnost státních a samosprávních orgánů v souvislosti s MU. Mezi tyto orgány se řadí například ministerstva a další ústřední správní úřady, orgány kraje, obce s rozšířenou působností i obce.

V zákoně je uveden také základní rámec pro cvičení a komunikaci složek IZS, způsob organizace záchranných a likvidačních prací (dále také jako ZaLP) v místě zásahu. V neposlední řadě jsou v něm uvedeny také práva a povinnosti právnických a fyzických osob, která za MU mají. Zároveň jsou v zákoně stanoveny výjimky, kontroly, přestupky, náhrady a finanční zabezpečení, které lze za MU či po ní uplatňovat.

Vyhláška zabývající se podrobnostmi zabezpečení IZS (Česko, Vyhláška č. 328/2001 Sb.) nejprve upravuje způsob koordinace složek IZS u jejich společného zásahu. Dále se zabývá komunikací operačních středisek jednotlivých složek IZS, popisem úkolů operačních a informačních středisek IZS. Následně se věnuje dokumentaci IZS a stupňům poplachu stanoveným v poplachovém plánu, havarijním plánům kraje a vnějším havarijním plánům. V neposlední řadě pak upřesňuje způsoby krizové komunikace a spojení složek IZS.

Vyhláška věnující se úkolům ochrany obyvatelstva (Česko, Vyhláška č. 380/2002 Sb.) se zaměřuje na tzv. zařízení civilní ochrany, dále na informování fyzických i právnických osob v souvislosti s MU a potenciálním ohrožením v daném katastru. Při MU je důležité především osoby varovat, proto vyhláška popisuje také Jednotný systém varování

a vyrozumění, následně evakuaci, ukrytí, kolektivní a individuální ochranu. Dle vyhlášky by se ochrana obyvatelstva měla promítat také do územního plánování.

Krizový zákon (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb.) se zaměřuje na přípravu a řešení KSi nevojenského charakteru. Konkrétně řeší především oblasti, které jsou v gesci státních orgánů, orgánů územní samosprávy, a dále také práva a povinnosti právnických a fyzických osob, které jim v souvislosti s krizovými situacemi vyvstávají. Mimo jiné je v daném zákoně definován stav nebezpečí či pojem kritická infrastruktura.

Nářízení vlády navazující na krizový zákon (Česko, Nářízení vlády č. 462/2000 Sb.) je věnováno především bezpečnostním radám kraje a obcí s rozšířenou působností (dále také jako ORP), stejně tak i krizovým štábům krajů a ORP. V nařízení jsou řešeny také krizové plány a plány krizové připravenosti.

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení navazuje na samotnou Ústavu České republiky (Česko, Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.), dále na Zákon o bezpečnosti (Česko, Ústavní zákon č. 110/1998 Sb.), Zákon o vodách (Česko, Zákon č. 254/2001 Sb.), či na Zákon o obraně České republiky (Česko, Zákon č. 222/1999 Sb.), který souvisí především se zajišťováním KSi vojenského charakteru. Protože však existuje mnoho druhů MU a KSi, souvislost a právní ukotvení je možné nalézt i v dalších právních předpisech.

Výše byly zmíněny ty nejzásadnější právní předpisy, které jsou spojovány s řešením MU. Z daných právních předpisů je rovněž možné vycházet při přípravě starostů na MU, a tak by je i starostové měli znát, stejně jako základní terminologii, aby mohli rozlišovat, co je to mimořádná událost, co je to krizová situace, a kdy mají jaké pravomoci a v jakém zákoně jsou stanoveny. V další kapitole je navázáno literární rešerší, která popisuje oblast přípravy a připravenosti starostů na řešení MU a s tím související oblasti, především OOb a KŘ.

## 2 LITERÁRNÍ ŘEŠERŠE ZAMĚŘENÁ NA PŘÍPRAVENOST STAROSTŮ NA ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Řešení MU zasahuje do mnoha oblastí. Při závažnějších MU, či již KSi se jejich řešení dotýká OOb a KŘ. Na začátku je nutné zdůraznit, že pojem ochrana obyvatelstva je používán pouze v českém prostředí.<sup>7</sup> Stejně tak i termín krizové řízení může být v ostatních státech označován odlišně.<sup>8</sup> Ochranou obyvatelstva se ve svých publikacích zabývají mnozí autoři, např. Řehák, Martínek a Legierská (2019), Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny (2013). Ti vycházejí z ukotvení OOb, jak je známa v zákonech, vyhláškách a dalších právních i jiných oficiálních dokumentech. Především se jedná o Zákon č. 239/2000 Sb., v němž je samotný pojem definován, dále o Vyhlášku č. 380/2002 Sb., v níž jsou rozepsány jednotlivé úkoly. Publikace jsou tak věnovány OOb obecně, a dále podrobně popisují základní úkoly, které do OOb spadají.

Vilášek a Fus (2022) naopak zaměřují řešení OOb na úkoly uváděné v *Koncepci ochrany obyvatelstva*, protože se však jedná o druhé vydání publikace, které nebylo aktualizováno, i v roce 2022 se publikace zabývá úkoly, které byly stanoveny především *Koncepcí ochrany obyvatelstva* z roku 2008 (MV-GŘ HZS ČR, 2008). Mimo jiné zmiňují i oblast vzdělávání, ne však volených funkcionářů, ale především budoucích učitelů. Adamec (2013a), Martínek (2013) popisují OOb ve vztahu k obci, tedy základní úkoly obce, které je nutné plnit v souvislosti s řešením MU či KSi.

Dále je vhodné zmínit také samotné *Koncepce ochrany obyvatelstva*, jež byly postupně vytvářeny, a jež aktualizovaly směřování a rozvoj OOb a její úkoly. Konkrétně *Koncepce ochrany obyvatelstva* (MV-GŘ HZS ČR, [2002], 2008, 2013), a také nyní nejnovější *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030* (MV-GŘ HZS ČR, 2020a), která určuje aktuální směřování a úkoly v oblasti OOb.

Stejně tak i oblast KŘ v České republice je oblastí, na niž se zaměřují mnozí autoři, např. Vilášek a Fus (2022). Ti kromě obecného popisu témat souvisejících s KŘ, jako jsou bezpečnostní systém České republiky, hospodářská opatření pro krizové stavy, vliv Evropské unie a Severoatlantické aliance, popisují také řešení MU, které je v kompetenci

---

<sup>7</sup> V zahraničí je daná problematika známá pod pojmem civilní ochrana (civil protection), avšak de facto se jedná o stejnou náplň a úkoly jaké jsou v České republice zahrnuty do úkolů ochrany obyvatelstva v závislosti na jednotlivých státech. Příkladem používání pojmu civilní ochrana může být také Rakousko (Bundesministerium for Inner, nedat.a), či obecně Evropská unie, v níž je zaveden tzv. Mechanismus civilní ochrany, tedy mechanismus spolupráce jednotlivých států při zvládnutí MU a KŘ (DG ECHO, nedat.).

<sup>8</sup> Například v Rakousku se jedná o tzv. Zvládnutí katastrof (DG ECHO, 2022).

krajů, obcí s rozšířenou působností a obcí. Komentář krizového zákona, tedy i část věnující se úkolům orgánů obce při řešení KSi, poskytují Vaníček a Vodehnal (2017). Obecnému rámci KŘ se v části publikace věnují také Frölich et al. (2014). To Adamec se ve svých publikacích (2013a) a (2013b) zaměřuje na působení krizových štábů veřejné správy, které je možné při řešení KSi využít. Obecně popisuje krizové štáby, resp. to, na jaké úrovni krizové štáby fungují, a dále se zaměřuje na praktické náležitosti, které je nutno při fungování krizového štábu dodržovat. Obecné informace z oblasti KŘ a OOb je možné nalézt také na stránkách MV-GŘ HZS ČR (© 2024a; © 2024b).

Pro studijní účely jsou vydávána skripta, kde je problematika OOb i KŘ podrobně popsána, mezi ně je možné zařadit například *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta* (2015), Dvořák a Haugwitz (2021), Hradil et al. (2018), Sadílek, Pálková a Kalamár (2019) či Svoboda (2013). Skripta nemusí být tvořena jen pro studijní účely studentů bezpečnostních oborů, ale mohou napomoci také k rozvíjení poznatků v oblasti OOb a KŘ úředníkům a voleným funkcionářům, kteří mohou využít dané teoretické poznatky v praxi. Přímo pro úředníky či volené funkcionáře existují specifické podpůrné materiály, např. Holec (2019), HZS Jihomoravského kraje (2015). Stručně seznámení s nejdůležitějšími agendami obce jsou zastupitelé v *Příručce pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2022* (Svaz měst a obcí České republiky, 2022), kterou obdrží po volbách, jedna z kapitol se věnuje představení oblasti KŘ.

Dále mohou volení funkcionáři využít jednotlivé moduly, jejichž zaměření je vyjmenováno v *Koncepci vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení* (MV-GŘ HZS ČR, © 2017), například tedy *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I* (MV-GŘ HZS ČR, 2021), *Modul – B: zajišťování obrany státu* (Ministerstvo obrany, 2020), *Modul – D: Financování bezpečnosti a ochrana ekonomiky* (Ministerstvo financí a Česká národní banka, 2019), *Modul – E: Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení* (Ministerstvo vnitra České republiky, 2019), *Modul – F: Hospodářská opatření pro krizové stavy* (Správa státních hmotných rezerv, 2019), *Modul – G: Integrovaný záchranný systém a požární ochrana* (MV-GŘ HZS ČR, 2020b) a *Modul – H, Krizové řízení v oblasti zdravotnictví*<sup>9</sup> (MV-GŘ HZS ČR, © 2017). Na formu vzdělávání odborníků v oblasti OOb a KŘ v České

---

<sup>9</sup> Dle informací poskytnutých v e-mailové komunikaci Odborem komunikace s veřejností Ministerstva zdravotnictví bylo „vydání Modulu H – krizové řízení v oblasti zdravotnictví posunuto, v současné době dochází k jeho finalizaci. Následně bude zveřejněn, předpokládaným termínem je jaro 2024“ (Odbor komunikace s veřejností. MZDR ČR, 2024). V době dokončování práce ještě nebyl zveřejněn.

republiky, včetně starostů, upozorňuje ve své práci také Tušer (2020), která považuje za důležité věnovat se současným hrozbám a rozvíjet formu vzdělávání dle moderních trendů. V případě vzdělávání starostů kvituje praktický způsob předávání znalostí z dané oblasti v konkrétních regionech.

Oblíbeným je téma OOb, KŘ, připravenosti obcí, či obyvatel na MU a KSi také u autorů kvalifikačních prací. Některé z nich se obecně věnují připravenosti na MU a KSi v obcích, ORP, či krajích. V jiných je částečně zmiňována i příprava (vzdělávání) starostů, avšak tomuto tématu není věnována dostatečná pozornost.

Jednou z kvalifikačních prací, která se věnuje podobnému tématu, nicméně pouze v Moravskoslezském kraji, je diplomová práce Ondruchové (2022). Ta v části práce řeší teoretická východiska vzdělávání starostů stanovená *Koncepcí vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení*, jinak se vzdělávání starostů věnuje pouze okrajově (MV-GŘ HZS ČR, © 2017a). Autorka se soustředí především na krizovou komunikaci starosty obce, řešení KSi a na nástup starosty do funkce. K tomuto účelu autorka navrhla webové stránky. Na roli starosty ORP v oblasti KŘ a OOb se ve své práci zaměřuje také Vinš (2015). Vzděláváním se však ve své práci nezabýval.

Obecněji se připravenosti na MU, konkrétně v Kraji Vysočina, věnovala ve své kvalifikační práci Prokopová (2021), ta mimo jiné zmínila úlohu základních složek IZS, ale také připravenost obyvatelstva. Kvalifikační, bakalářské, práce Středové (2017) a Máška (2022) se zaměřují obecně na připravenost obcí na MU a KSi, avšak závěry práce nepřináší žádné návrhy. To kvalifikační práce Korbelové (2019) se zaměřuje na připravenost několika obcí a ORP ve Středočeském a v Ústeckém kraji. Vzdělávání starostů nevěnuje pozornost, avšak doporučuje vzdělávání občanů a lepší vybavení jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí.

Dalším příkladem tematicky podobné kvalifikační práce je diplomová práce Jakší (2020). V ní se autor věnuje obecně připravenosti obce na MU a KSi. Částečně svou práci zaměřil i na vzdělávání starostů, nezahrnoval však starosty ORP. Následně autor navrhl manuál, který by starostové mohli využívat v případě nastalé MU a k orientaci v dané problematice. Připraveností na konkrétní KSi se zabývala ve své diplomové práci Uhrová (2023), která řešila připravenost na pandemii v souvislosti s onemocněním COVID-19 v Jihočeském kraji.

Tématem diplomové práce je připravenost starostů na řešení MU. Na základě provedené literární rešerše a s ohledem na zaměření kvalifikačních prací, které se věnovaly obdobným



tématům, je práce zaměřena především na samotný proces vzdělávání, přípravu a školení, která jsou pro starosty v oblasti připravenosti na řešení MU, resp. především na oblasti OOb a KŘ, vytvořena. Na literární rešerši navazují kapitoly, které se věnují obecně OOb a KŘ, jejichž teoretická znalost je předpokladem pro přípravu starostů.

### 3 OCHRANA OBYVATELSTVA A KRIZOVÉ ŘÍZENÍ V SOUVISLOSTI S ÚKOLY OBCÍ A STAROSTŮ OBCE

Starostové obcí, ať již se jedná o obce běžné či ORP, mají určitou zodpovědnost za ochranu osob nacházejících se v katastrálním území jejich obce. A protože se MU, příp. KSi, nevyhýbají žádnému území, je z pohledu starosty nutné být připravený. Musí tedy znát základní postupy, jak se zachovat, pokud dojde k MU či ke KSi, jaké má pravomoci, ale také povinnosti, a to nejen po nastalé MU, ale již před ní. Níže tak je stručně popsána OOb, dále úkoly, které v rámci ní starostové obcí, či obce, jež starostové zastupují, plní. Stejně tak je stručně představeno krizové řízení. Konkrétně jeho podoba na jednotlivých úrovních v České republice. Důraz je kladen především na úkoly starostů ORP a běžných obcí.<sup>10</sup>

#### 3.1 Ochrana obyvatelstva

Ochrana obyvatelstva, resp. její úkoly navazují na úkoly, které byly v minulosti na našem území plněny v rámci civilní protiletectvé ochrany (1935–1951), civilní obrany (1951–1992) a civilní ochrany (1993–2000) (Řehák, Martínek a Legierská, 2019; Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013). Definice ze zákona o IZS byla uvedena již v kapitole věnující se terminologii. Zde je proto zmíněno další vysvětlení pojmu ochrany obyvatelstva, jež je uváděno Hasičským záchranným sborem České republiky (dále také jako HZS). Konkrétně je ochrana obyvatelstva popisována nejen jako plnění úkolů civilní ochrany, jak je uvedeno v zákoně o IZS, ale i „*soubor činností a úkolů odpovědných orgánů veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob a také občanů, které vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí, v souladu s platnými právními předpisy*“ (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015, s. 16; MV-GŘ HZS ČR, © 2024a).<sup>11</sup>

Ústřední roli v oblasti OOb sehrává ministerstvo vnitra. Samotné úkoly má na starost především HZS České republiky nicméně, jak již vyplývá z výše uvedené definice,

<sup>10</sup> Protože je oblast KŘ velmi rozsáhlá, tato práce se nebude věnovat krizovému a havarijnímu plánování. Plány zde proto nebudou podrobněji rozebírány, ačkoliv pro starosty obcí představují pomůcku v době nastalé či hrozící mimořádné události či krizové situace.

<sup>11</sup> Jiný popis ochrany obyvatelstva je uváděn v *Koncepci ochrany obyvatelstva* (MV-GŘ HZS ČR, 2020a, s. 4), konkrétně zní: „*Systém prevence, připravenosti a odezvy vůči mimořádným událostem a krizovým situacím, jehož cílem je ochrana životů, zdraví, majetku a životního prostředí. Aktéry jsou orgány státní správy, územní samosprávy, právníké a podnikající fyzické osoby, ale také samotní občané.*“

spolupracuje s dalšími subjekty<sup>12</sup> (MV-GŘ HZS ČR, 2020a; Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013). Zajišťování OOb tak značně souvisí i s KŘ, v němž jsou jasně definovány postupy, pravomoci a povinnosti jednotlivých orgánů KŘ pro přípravu a pro řešení KSí.

Níže jsou stručně popsána základní opatření, která jsou v oblasti OOb známa, tedy varování, informování, vyzoomění, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva, u nichž je předpokládáno největší zapojení starosty obcí. Po obecném popisu daných opatření jsou následně popsány i konkrétní úkoly starosty obce.<sup>13</sup>

### 3.1.1 Varování a ukrytí obyvatelstva

Prvním z opatření, které je v rámci OOb nutné provést, je **varování obyvatelstva**, případně také informování a vyzoomění. Všechny tyto úkony jsou souhrnem organizačních, technických a provozních opatření zabezpečující včasné předání určité informace. Varování a informování se týká především předání informace o nastalé či hrozící MU obyvatelstvu. Varovný signál a informace má sloužit k upozornění obyvatel, že jim hrozí nebezpečí a že by měla být realizována opatření k ochraně před ním. Vyzoomění znamená předání informace o MU institucím, či orgánům, které se zabývají snižováním jejích následků. Konkrétně jsou příslušným operačním a informačním střediskem IZS vyzoomívány složky IZS, orgány územní samosprávy a státní správy či vybrané právnické a podnikající fyzické osoby (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015; MV-GŘ HZS ČR, 2021; Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013).

K poskytování informací o hrozícím nebezpečí v rámci varování, informování a vyzoomívání slouží v České republice tzv. Jednotný systém varování a vyzoomění či Jednotný systém varování a informování, který již umožňuje následné předání podrobnější tísňové informace. Jednotný systém varování a vyzoomění se skládá z vyzoomívacích center, datové a radiové sítě a na nejnižší úrovni koncových prvků varování a vyzoomění (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015; Holec, 2021). Koncovými prvky, kterými je varováno obyvatelstvo, jsou především elektromechanické neboli rotační sirény (zazní pouze výstražný tón bez následné tísňové informace), elektronické sirény (po zaznění

---

<sup>12</sup> Za oblast veřejného pořádku odpovídá Policie ČR, za ochranu životů a zdraví obyvatel ministerstvo zdravotnictví a kraje, za oblast povodní ministerstvo životního prostředí, zemědělství a povodňové orgány, za funkčnost státní správy a samosprávy i za MU a KSí odpovídají její orgány (MV-GŘ HZS ČR, © 2024a).

<sup>13</sup> Protože při zajišťování individuální ochrany, dekontaminace a vytyčování nebezpečné oblasti není předpokládáno větší zapojení starosty obce, nebudou zde daná opatření blíže specifikována.

výstražného tónu zazní také krátká verbální tísňová informace z paměti sirény či z vnějšího zdroje) a místní informační systémy (většinou forma místních rozhlasů, i v tomto případě následuje po přehrání varovného tónu informace o povaze nebezpečí) (Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015; Holec, 2021; HZS Jihomoravského kraje © 2023c).

V České republice jsou rozlišovány tři druhy akustických signálů, které jsou pomocí Jednotného systému varování a vyzoomění přenášeny, avšak existuje pouze jeden varovný signál, kterým je tzv. všeobecná výstraha. Všeobecná výstraha je 140 s dlouhý, kolísavý tón, který může být přehrán až třikrát po sobě v přibližně 3minutových intervalech. Umožňuje-li to koncový prvek varování, následuje krátká tísňová informace o charakteru nebezpečí. Vedle všeobecné výstrahy je zaveden také signál tzv. zkouška sirén. Jedná se také o 140 s dlouhý, avšak nepřerušovaný tón. Ten zaznívá zpravidla každou první středu v měsíci ve 12 hodin. Posledním akustickým signálem je tzv. požární poplach, 60 s dlouhý, přerušovaný tón, který slouží pro svolávání jednotek požární ochrany (Holec 2021; Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015).

Pokud došlo k úniku nebezpečné látky, ať již chemické, nebo radioaktivní, je dalším opatřením OOb, které je nutné provést pro omezení účinků na osoby, **ukrytí**.<sup>14</sup> Rozlišováno je ukrytí improvizované, při němž mají osoby vyhledat stabilní budovu, do které se mají ukryt (v případě chemických látek do místností ve vyšších patrech na závětrné straně budovy, v případě radioaktivních látek ve sklepních prostorách bez oken). Tímto způsobem jsou využity přirozené ochranné vlastnosti staveb (Holec 2021; HZS Jihomoravského kraje, © 2023d; Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015).

Dále bývají pro ukrytí využívány stálé úkryty a podzemní dopravní stavby (v České republice se k těmto stavbám řadí metro a Strahovský tunel), jejich zpohotovení však trvá delší dobu, a tak je není možné využít při neočekávaném úniku nebezpečné látky (Holec 2021; HZS Jihomoravského kraje, © 2023d; Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015). Stálé úkryty je možné definovat jako „*trvalý ochranný prostor v podzemní části stavby (může být i samostatně stojícím objektem)*“ (Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015, s. 101).

---

<sup>14</sup> Plán ukrytí obyvatelstva je součástí Havarijního plánu kraje, v němž jsou uvedeny přehledy jak o stálých úkrytech, tak i vhodných prostorech pro individuální ukrytí. Podobně jsou zpracovávány Plány ukrytí obyvatelstva s využitím ochranných vlastností staveb pro zóny havarijního plánování (MV-GŘ HZS ČR, 2021).

### 3.1.2 Evakuace a nouzové přežití

Dalším z úkolů, který pomáhá snížit následky MU, je evakuace. **Evakuace** je „*souhrnem opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených MU do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění*“ (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015, s. 107). Evakuace se plánuje pro MU, u kterých je vyhlášen 3. či zvláštní stupeň poplachu, dále pro zóny havarijního plánování jaderných zařízení či pracoviště s velmi významnými zdroji ionizujícího záření, dále objektů či zařízení s výskytem nebezpečných látek (Česko, Vyhláška č. 380/2002 Sb., § 12).<sup>15</sup> Plán evakuace je součástí Havarijního plánu kraje, či Vnějšího havarijního plánu (Řehák, Martínek a Legierská, 2019).

Z oblasti, která je ohrožena MU, musí být evakuovány všechny osoby mimo ty, které budou vykonávat ZaLP, podílet se na organizaci evakuace či budou provádět další nutná opatření. Přednostně je evakuace plánována pro vybrané skupiny osob, mezi něž se řadí děti do 15 let, pacienti ve zdravotnických zařízeních, osoby v sociálních zařízeních, zdravotně postižení a doprovod daných osob (Holec, 2021; Řehák, Martínek a Legierská, 2019).

Evakuaci lze rozdělit na základě několika kritérií. Prvním z nich je místo či plocha evakuace. V tomto případě je evakuace dělena na objektovou (evakuace obyvatelstva probíhá pouze z jednoho nebo malého počtu objektů jako jsou obytné či administrativně správní budovy a další) a plošnou (evakuace obyvatelstva z urbanistického, nebo územního celku). Dalším kritériem pro dělení evakuace je doba, na kterou je nezbytné dané osoby evakuovat, tzn. krátkodobá evakuace (osoby nemusí opustit domov na delší dobu, tj. neopustí domov na déle než 24 hodin, zároveň nejsou prováděna opatření nouzového přežití, nebo pouze v omezené míře) a dlouhodobá (osoby musí opustit domov na déle než 24 hodin, zároveň je zabezpečováno nouzové ubytování, nejsou-li si jej osoby schopny zajistit samy, stejně tak jsou prováděna opatření nouzového přežití (Holec, 2021; HZS Jihomoravského kraje, © 2023b; Řehák, Martínek a Legierská, 2019).

V závislosti na provedení, či neprovedení ukrytí se rozlišuje mezi evakuací přímou (ukrytí nebylo provedeno) a evakuací s ukrytím. Posledním uváděným způsobem rozdělení je

---

<sup>15</sup> V závislosti na druhu MU události může být však evakuace využita jako opatření ochrany obyvatelstva i v jiných případech.

rozdělení podle toho, zda je, nebo není evakuace řízena příslušnými orgány, tj. evakuace samovolná (obyvatelstvo se evakuuje samo, bez většího zásahu orgánů řídících evakuaci) a řízenou, kdy má evakuace jasná pravidla, jasný řád a probíhá po předem stanovených trasách (Holec, 2021; Řehák, Martínek a Legierská, 2019; HZS Jihomoravského kraje, © 2023b).

O řízení evakuace se starají tři základní orgány, a sice stálá pracovní skupina krizového štábu, evakuační středisko a přijímací středisko. Stálá pracovní skupina krizového štábu řídí a koordinuje průběh evakuace, zajišťuje přepravu, dopravní prostředky, koordinuje činnost evakuačních a přijímacích středisek a mimo to spolupracuje s dalšími subjekty, jako jsou orgány veřejné správy. Evakuační středisko je místem, kde jsou osoby shromažďovány, evidovány, přerozdělovány a zároveň informovány o dalším postupu, v některých případech může sloužit i jako místo nouzového ubytování. Podobnou funkci plní také přijímací středisko (Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015; Holec, 2021).

Pokud již osoby byly kvůli MU nuceny opustit svoje domovy na delší dobu, je nutné zajistit jejich základní životní potřeby, v terminologii KŘ tzv. **nouzové přežití**. Základními prvky nouzového přežití jsou nouzové ubytování, nouzové zásobování potravinami, nouzové zásobování pitnou vodou, nouzové základní služby obyvatelstvu, nouzové dodávky energií a organizování humanitární pomoci (Holec, 2021; Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015).

Při nouzovém zásobování potravinami se předpokládá využití běžných stravovacích zařízení, avšak množství a skladba potravin se může lišit. V určitých případech, především v období vyhlášení krizového stavu, je právě skladba a množství potravin redukováno na základě regulačních opatření, jež jsou součástí hospodářských opatření pro krizové stavy. Stejně tak je řešeno i nouzové zásobování pitnou vodou, kdy jsou stanovena množství vody na osobu a den, a to v závislosti na délce trvání přerušování dodávky, či trvajícím MU. První a druhý den se počítá s 5 litry na osobu a den, následně třetí, příp. další dny již s 10 až 15 litry na osobu a den (Holec, 2021; Řehák, Martínek a Legierská, 2019).

Nouzové ubytování znamená poskytnutí dočasného přístřeší osobám, které nemohou zůstat v místě vlastního bydliště, či si nejsou schopny samy zajistit náhradní ubytování. Ubytování je poskytováno v místech, kde je možné připravovat, či alespoň podávat stravu, a zároveň se v nich nachází sociální zařízení, jedná se například o tělocvičny, kulturní sály, příp. soukromé objekty, jako jsou hotely (Holec, 2021; Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015).

Mezi nouzové základní služby obyvatelstvu se řadí „ošacení, hygienické potřeby, lékárny, veterinární ambulance, sklenářství, pokrývačství, truhlářství, prádelny a čistírny, tuhá paliva, pohonné hmoty, pohřební služby, ostatní služby“ (Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015, s. 121). Nouzové dodávky energií zahrnují regulované dodávky elektrické energie, plynu a tepla. Také humanitární pomoc lze rozdělit do několika oblastí, a to na pomoc materiální, finanční, psychologickou a duchovní (Holec, 2021).

## 3.2 Krizové řízení

Pojem krizové řízení byl vysvětlen již v kapitole věnující se terminologii. V této podkapitole je oblast KŘ popsána více dopodrobna. Podobně jako v dalších státech, je i v České republice KŘ rozděleno na několik úrovní. Úroveň celostátní, krajskou, úroveň ORP a úroveň obecní. Dále zde jsou popsány nejzásadnější úkoly vybraných orgánů na jednotlivých úrovních především ve vazbě na úroveň obecní. Následně již je pozornost věnována úrovni obecní.

Na úrovni celostátní je orgánem zodpovědným za KŘ vláda, dále také jednotlivá ministerstva a další ústřední správní úřady,<sup>16</sup> na úrovni regionální pak kraj, resp. krajský úřad, zastupovaný hejtmanem, a také HZS kraje a Policie ČR (dále také jako PČR). Na úrovni ORP řeší oblast KŘ především starosta daného ORP, nebo pracovníci oddělení KŘ. Na úrovni obecní zodpovídá za oblast KŘ starosta obce.

### 3.2.1 Orgány krizového řízení a jejich úkoly na celostátní a krajské úrovni

Nyní jsou zde popsány některé úkoly vlády, které dle autorky nejvíce souvisí s činností starostů obcí. Vláda ČR koordinuje oblast KŘ, stanovuje úkoly pro ostatní orgány KŘ. Ty také řídí a kontroluje. Určuje v gesci, kterého ministerstva či jiného ústředního správního úřadu bude příprava na KSi a jejich řešení. Dále určuje kritéria pro prvky kritické infrastruktury, o nichž také rozhoduje. Je-li to nezbytně nutné, může vláda za nouzového stavu či stavu ohrožení státu omezit určitá práva osob, např. právo na nedotknutelnost osoby a obydlí, zejména při evakuaci, či právo na svobodu pohybu. Za nouzového stavu může nařídit evakuaci, zakázat vstup, pohyb a pobyt osob na určitém území, či místech, dále nařídit pracovní povinnost či výpomoc, nebo poskytnutí věcného prostředku, nařídit úkony spojené se stavebními či terénními úpravami. Vláda ČR může také nařídit povinnost ohlásit

---

<sup>16</sup> S ohledem na oblast KŘ v souvislosti s úkoly starostů obcí jsou zde stručně popsány pouze obecné úkoly ministerstev ve vztahu ke KŘ a následně vybrané úkoly ministerstva vnitra.

přechodnou změnu pobytu,<sup>17</sup> nasazení jednotek požární ochrany při řešení KSi, dále nařídít péči o děti a mládež, nemůže-li ji zastávat zákonný zástupce, dále přednostní zásobování, např. zdravotnických zařízení, složek IZS a prvků kritické infrastruktury (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 4-6).

Stálým pracovním orgánem vlády ČR vyhodnocujícím oblast bezpečnosti České republiky je Bezpečnostní rada státu<sup>18</sup> (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016). Dle krizového zákona je Ústřední krizový štáb nazýván přímo pracovním orgánem vlády pro řešení KSi (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb.). Úkolem Ústředního krizového štábu je „*připravovat návrhy na řešení nastalé situace, koordinovat, sledovat a vyhodnocovat opatření přijímaná vládou, ministerstvy a jinými správními úřady*“ (Ministerstvo vnitra České republiky, odbor bezpečnostní politiky, 2023). Ústřední krizový štáb má v současné době 28 členů, předsedá mu ministr vnitra, či ministr obrany, v závislosti na charakteru ohrožení. Dalšími členy jsou ostatní ministři, zástupci některých ústředních správních úřadů, některých složek IZS apod. (Vláda ČR, 2023).

Jednotlivá ministerstva řeší oblast KŘ v rámci své působnosti. Pro zvládání KSi zřizují pracoviště KŘ, zpracovávají krizový plán, zřizují vlastní krizový štáb a spolupracují s dalšími orgány při přípravě a řešení KSi. V souvislosti se zajišťováním ochrany prvků kritické infrastruktury navrhuji odvětvová kritéria a prvky kritické infrastruktury, které zároveň kontrolují. Mimo to ministerstva vedou evidenci zdrojů možných rizik týkajících se jejich působnosti, dále provádí analýzu možného ohrožení a odstraňují případné zjištěné nedostatky. Dále ministerstva rozhodují o opatřeních k řešení KSi a zmírnění jejich následků. V případě KSi umožňují nouzovou komunikaci se správními úřady, obcemi a právníky i fyzickými osobami (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 9; MV-GŘ HZS ČR, 2021).

Ministerstvem, které za oblast KŘ v České republice zodpovídá, je ministerstvo vnitra. Mezi jeho úkoly se řadí sjednocování postupů, organizace školení a podíl „*na přípravě k získání zvláštní odborné způsobilosti zaměstnanců orgánů krizového řízení*“ (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 10). Dále kontroluje připravenost ostatních ministerstev a zajišťuje

---

<sup>17</sup> Tj. „*opuštění místa trvalého pobytu osoby, k němuž je hlášena v místě, ze kterého byla organizovaně evakuována nebo které o své vůli opustila z důvodu ohrožení svého života nebo zdraví, pokud tato změna pobytu bude delší než 3 dny*“ (Česká republika, Zákon č. 240/2000 Sb., § 6).

<sup>18</sup> Členy bezpečnostní rady státu jsou členové vlády. Ti získávají informace potřebné pro rozhodování od šesti pracovních výborů. Tedy od Výboru pro koordinaci zahraniční bezpečnosti a politiky, Výboru pro obranné plánování, Výboru pro civilní nouzové plánování, Výboru pro zpravodajskou činnost, Výboru pro vnitřní bezpečnost a výboru pro kybernetickou bezpečnost (Vláda ČR, 2024).



kontrolu krizových plánů krajů, plní úkoly vztahující se ke kritické infrastruktuře a rovněž spoluvytváří plán cvičení orgánů KŘ (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 10).

Na krajské úrovni zodpovídá za připravenost na KSi hejtman, další orgány na krajské úrovni k připravenosti svou činností přispívají. *„Hejtman řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činnosti ke zmírnění jejich následků prováděná územními správními úřady s působností na území kraje, orgány obcí s rozšířenou působností, orgány obcí nebo právníky osobami a fyzickými osobami“* (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 14).

Proto, aby byla krajská připravenost na KSi zajištěna, jsou hejtmanem zřizovány a následně také řízeny bezpečnostní rada kraje jako poradní orgán a krizový štáb kraje jako pracovní orgán při hrozící či nastalé KSi (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 14; MV-GŘ HZS ČR, 2021). Předsedou bezpečnostní rady kraje je hejtman, který volí její další členy. Nejvýše může mít dle právních předpisů bezpečnostní rada kraje 10 členů. Dalšími členy bezpečnostní rady kraje bývají náměstek hejtmana, ředitel krajského úřadu, ředitel krajského policejního ředitelství, ředitel HZS kraje, určený příslušník armády ČR, ředitel zdravotnické záchranné služby kraje, zaměstnanec krajského úřadu, vedoucí útvaru zdravotnictví na krajském úřadě a další osoba v závislosti na konkrétní KSi. Členy krizového štábu kraje jsou členové bezpečnostní rady kraje a členové stálé pracovní skupiny, kterými jsou tajemník krizového štábu, další zástupci složek IZS, zaměstnanci úřadu a další odborníci (Vaníček, Vodehnal, 2017; Česko, Nařízení vlády č. 462/2000 Sb.).

Pokud je již krizový stav vyhlášen, hejtman má pravomoc koordinovat záchranné a likvidační práce a rovněž prvky nouzového přežití. Jestliže hejtman vyhlásí stav nebezpečí má podobné pravomoci jako vláda za nouzového stavu, tj. mezi jeho pravomoci se řadí nařídit pracovní povinnost či výpomoc, nebo poskytnutí věcného prostředku, nařídit úkony spojené se stavebními či terénními úpravami, nařídit povinnost ohlásit přechodnou změnu pobytu, nasazení jednotek požární ochrany při řešení KSi, dále nařídit péči o děti a mládež, nemůže-li ji zastávat zákonný zástupce, dále nařídit přednostní zásobování, např. zdravotnických zařízení, složek IZS a prvků kritické infrastruktury (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 14; MV-GŘ HZS ČR, 2021).

Stejně tak může omezit některá práva osob, např. právo na nedotknutelnost osoby a obydlí, zejména při evakuaci, kterou může také nařídit, či právo na svobodu pohybu. V období vyhlášeného nouzového stavu či stavu ohrožení státu plní hejtman daná krizová opatření na krajské úrovni. Dalším z orgánů KŘ je také krajský úřad, který především spolupracuje

s dalším subjektem, HZS kraje, na zpracování krizového plánu kraje, dle něhož následně plní úkoly za KSi. Za uvedené úkoly krajského úřadu odpovídá zřízené pracoviště KŘ (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 14).

Dalším orgánem, který na krajské úrovni řeší KŘ, je HZS kraje. HZS kraje hraje při plnění úkolů KŘ na krajské úrovni důležitou roli, organizuje spolupráci správních úřadů a obcí, analyzuje možné ohrožení a eviduje možné zdroje rizik na území kraje. Zpracovává základní dokument KŘ v kraji, krizový plán kraje, stejně tak i krizový plán obcí s rozšířenou působností, pro jejichž vypracování je nutná spolupráce dalších subjektů (včetně krajského úřadu, či úřadu ORP). Následně plní úkoly, které jsou mu v daných krizových plánech stanoveny. Ministerstvu vnitra, hejtmánovi a starostovi ORP je povinen některé údaje na jejich žádost předávat (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 15; Holec, 2021).

Za účelem přípravy kraje na KSi a zpracování krizového plánu vyžaduje, shromažďuje a eviduje HZS kraje informace například o „*kapacitách zdravotnických, ubytovacích a stravovacích zařízeních, předmětu a rozsahu činnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob v oblasti výroby a služeb [...] a počtech osob bydlících v místech předpokládané evakuace, množství, složení a umístění vyráběných, používaných nebo skladovaných nebezpečných látek, množství zadržené vody ve vodních nádržích, počtech a typech dopravních, mechanizačních a výrobních prostředků ve vlastnictví právnických nebo fyzických osob a druzích vyrobené nebo zachycené přírodní energie, uspořádání vnitřních prostorů výrobních objektů, popřípadě jiných objektů důležitých pro řešení krizových situací, vodovodech, kanalizacích, produktovodech a energetických sítích, stavbách určených k ochraně obyvatelstva při krizových situacích, k zabezpečení záchranných prací, ke skladování materiálu civilní ochrany a k ochraně a ukrytí obsluh důležitých provozů, výměrách pěstovaných zemědělských plodin a druhu a počtu zemědělských zvířat chovaných právnickými nebo fyzickými osobami*“ (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 15).

Mimo to HZS kraje seznamuje obce a osoby, mají-li o to zájem, s charakterem možného ohrožení a krizovými opatřeními, která by v daných situacích byla přijímána. Umožňuje fungování krizového štábu kraje a ORP a vede evidenci o přechodných změnách pobytu osob. Oblast vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území kraje je v gesci PČR (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 15–16).

### 3.2.2 Úkoly starostů obcí s rozšířenou působností, starostů obcí a obecních úřadů ORP a obecních úřadů

Na nižší úrovni ve správním obvodu ORP řeší KŘ obecní úřad obce s rozšířenou působností a její starosta. Starosta ORP, analogicky k hejtmanovi kraje, zajišťuje připravenost na KSi ve správním obvodu ORP. „Starosta obce s rozšířenou působností řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činnosti ke zmírnění jejich následků prováděná územními správními úřady s působností ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, orgány obcí, právníckými osobami a fyzickými osobami ve správním obvodu obce s rozšířenou působností“ (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 18).

Starosta ORP rovněž zřizuje pro přípravu na KSi a pro jejich řešení bezpečnostní radu ORP, krizový štáb ORP.<sup>19</sup> Předsedou bezpečnostní rady ORP je starosta ORP, který volí její další členy. Nejvýše může mít dle právních předpisů bezpečnostní rada ORP 8 členů. Dalšími členy bezpečnostní rady ORP bývají místostarosta ORP, tajemník obecního úřadu ORP, určený příslušník PČR, určený příslušník HZS kraje, další zaměstnanec úřadů, příp. další osoby v závislosti na konkrétní KSi. Členy krizové štábu ORP jsou pak členové bezpečnostní rady ORP a členové stálé pracovní skupiny, tj. tajemník krizového štábu, další zástupci složek IZS, zaměstnanci úřadu a další odborníci (Vaniček, Vodehnal, 2017; Česko, Nařízení vlády č. 462/2000 Sb.).

Starosta ORP dále schvaluje krizový plán ORP a dohlíží na krizová opatření přijatá ke zmírnění následků krizové situace a plní úkoly stanovené orgány KŘ na vyšší úrovni (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 18; Vaniček, Vodehnal, 2017). Své nezastupitelné místo hraje v KŘ také obecní úřad ORP. Spolupracuje na zpracování krizového plánu, plní úkoly z něj vyplývající. Eviduje údaje o přechodném pobytu, které poskytuje HZS kraje, dále také možné zdroje rizika ve správním obvodu ORP. V neposlední řadě rovněž zřizuje pracoviště KŘ, které správní obvod ORP připravuje na krizové situace<sup>20</sup> (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 18–19).

Obecní úřady a starostové plní na nejnižší úrovni veřejné správy úkoly týkající se OOb, připravenosti na MU, příp. při prováděných ZaLP, a také v otázkách KŘ. V návaznosti na rozsah MU a případného vyhlášení krizového stavu je rozlišováno, dle kterých právních

<sup>19</sup> Protože se však jedná především o poradní orgány, poskytují starostovi ORP podklady a rady, jak za daných krizových situací postupovat, avšak starosta ORP nemusí tyto rady následovat (Vaniček, Vodehnal, 2017).

<sup>20</sup> Stejnou funkci jako starosta a obecní úřad ORP zastává v Praze analogicky starosta a městský úřad městské části (Česká republika, Zákon č. 240/2000 Sb., 18–19).

předpisů jsou jednotlivá opatření přijímána. Za MU je postupováno dle Zákona o IZS. Obecní úřad má na starost organizaci obce na připravenost na MU. Jednou z pravomocí starosty obce je vyžadování osobní a věcné pomoci u právnických a fyzických osob při provádění ZaLP.<sup>21</sup> Mezi úlohy, které mají starostové ve své gesci, se řadí varování osob,<sup>22</sup> jejich evakuace ukrytí a nouzové přežití v území a podmínkách obce, tzn. dle prostředků, příp. prostor v obci dostupných, tak aby provedení jednotlivých opatření bylo co nejefektivnější (Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015; Holec, 2021; Česko, Zákon č. 239/2000 Sb.).

Obecní úřady dále hospodaří s materiálem civilní ochrany a mohou zřizovat zařízení civilní ochrany na území své obce. Obecní úřady také poskytují informace a údaje, která slouží HZS kraje ke zpracování havarijního plánu kraje a vnějších havarijních plánů. Následně na školení seznamují právnické a fyzické osoby na území obce s charakterem možného ohrožení, ZaLP a základními informacemi sloužícími k OOb (Česko, Zákon č. 239/2000 Sb.).

Za přichystání stálých úkrytů k použití a vybudování improvizovaných úkrytů zodpovídají starostové obcí, jestliže je obec vlastníkem těchto úkrytů, příp. prostor pro improvizované ukrytí. Starostové zároveň informují osoby na území obce o způsobu ukrytí za MU vojenského i nevojenského charakteru<sup>23</sup> (Holec, 2021).

Připravenost obce na KSi zabezpečuje především starosta, s nímž na daném cíli spolupracují také další orgány obce. Při tom je základním právním předpisem, v němž jsou uvedeny pravomoci, možnosti a povinnosti starosty a obecního úřadu, Krizový zákon (Česko, Zákon č. 239/2000 Sb.). Pro přípravu na KSi má starosta možnost, nikoliv povinnost, zřizovat krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán, který mu pomáhá při rozhodování, avšak jeho zřizování bývá starostovi doporučováno. Starosta zároveň zodpovídá za provedení určených krizových opatření na území obce.<sup>24</sup> Stejně tak musí plnit úkoly jemu uložené starostou ORP, orgány KŘ a úkoly jemu uložené v krizovém plánu ORP. Na starosti má také využívání informačních a komunikačních prostředků a jiných pomůcek KŘ, které určuje ministerstvo

---

<sup>21</sup> K provádění záchranných a likvidačních prací, hašení požárů, příp. plnění dalších úkolů při mimořádných událostech, bývá v obci zřízena jednotka sboru dobrovolných hasičů (Ochrana obyvatelstva a krizového řízení: skripta, 2015).

<sup>22</sup> Pokud by mimořádnou událostí, před kterou by bylo nutné osoby na území obce varovat, byla povodeň. Za varování by zodpovídaly povodňové orgány obce (Holec, 2021).

<sup>23</sup> Údaje o úkrytech, které nejsou ve vlastnictví obce, musí jejich vlastníci předávat obecním úřadům. Obecní úřady dále informace předávají HZS krajů (Holec, 2021).

<sup>24</sup> Daná opatření musí dodržet jak správní úřady se sídlem na území obce, tak i právnické osoby a podnikající fyzické osoby.

vnitru. Pomocí těchto prostředků je umožněna komunikace především s dalšími orgány KŘ (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb.; Vaníček, Vodehnal, 2017).

Pokud je již vyhlášen krizový stav, starosta zabezpečuje varování a informování osob na území obce a dále vyrozumívá další orgány KŘ, jestliže již o dané skutečnosti nebyly informovány jiným způsobem, především operačními a informačními středisky HZS kraje. Dále je v jeho gesci i za KSi evakuace osob, činnost obce za nouzového přežití, příp. i zajištění dalších opatření, která vedou k redukci negativních dopadů a řešení KSi v obecních podmínkách (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb., § 21).<sup>25</sup>

Protože však ani starosta obce není schopen zajišťovat všechny povinnosti sám, jsou některé úkoly stanoveny také pro obecní úřad. Ten zajišťuje přípravu obce na KSi, dále poskytování informací, které obecní úřad ORP potřebuje jako podklad pro zpracování krizového plánu ORP, z něj vyplývající úkoly pro případ KSi také plní, eviduje přechodné změny pobytu osob, a tyto informace předává rovněž obecnímu úřadu ORP, mimo to pomáhá zabezpečit také veřejný pořádek. Další povinností obecního úřadu je seznámení právnických i fyzických osob na území obce s možným ohrožením i případnými krizovými opatřeními (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb.).

Je-li vyhlášen nouzový stav či stav nebezpečí, starosta obce zodpovídá za provedení krizových opatření v obci. Jestliže je to nezbytné, lze za tímto účelem vydat také nařízení obce, které dané krizové opatření pro danou obec může více specifikovat. Náklady, které musí obec vynaložit na jí vydaná krizová opatření, hradí z obecního rozpočtu (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb.; Vaníček, Vodehnal, 2017).

Daná kapitola popisovala úkoly ochrany obyvatelstva, orgány krizového řízení a jejich agendu. Jejich znalost je důležitá pro všechny, kteří se podílejí na řešení mimořádné události, tedy i pro starosty obcí. V následující kapitole je popsána obdobná oblast v sousedních státech, na Slovensku, v Rakousku, v Německu a v Polsku.

---

<sup>25</sup> Pokud by starosta z jakéhokoliv důvodu neplnil úkoly stanovené v krizovém zákoně, má hejtman pravomoc na jeho místo jmenovat zmocněnce. Ten by měl být schopný a znalý místních možností, proto je ideální, aby se jednalo například o dalšího člena zastupitelstva obce, či obecní rady (Vaníček, Vodehnal, 2017).

## 4 UKOTVENÍ PŘIPRAVENOSTI A PŘÍPRAVY STAROSTŮ VE VYBRANÝCH SOUSEDNÍCH STÁTECH

Žádný systém není nikdy zcela bezchybný, proto je důležité brát si příklad i z ostatních zemí, které mohou danou problematiku řešit odlišně. Systém KŘ, příp. i zajištění problematiky OOb, není výjimkou. Právě proto je v následující kapitole stručně popsána situace v sousedních státech, tedy ve Slovenské republice, v Rakouské republice, ve Spolkové republice Německo a v Polské republice. Protože však v rámci jednotlivých států může být používána jiná terminologie, zde je řešena oblast KSi a MU bez větších odlišností. Stejně tak není rozlišováno mezi OOb, jak je termín používán v českém prostředí, a civilní ochranou, jak bývá používán ve většině ostatních zemí. Původním záměrem bylo také porovnat přípravu starostů v jednotlivých zemích, avšak podrobněji je popsána příprava starostů pouze na Slovensku, neboť z ostatních států, příp. regionů nebyly poskytnuty odpovědi, nebo příprava starostů není řešena na celostátní úrovni.

### 4.1 Slovenská republika

Systém KŘ na Slovensku je rozdělen podobně jako v České republice na několik úrovní. Na celostátní úrovni jsou orgány KŘ vláda Slovenské republiky, Bezpečnostní rada Slovenské republiky, ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy a v neposlední řadě také Národní banka Slovenska. Na regionální úrovni se řadí mezi orgány státní správy vyšší územní celek, Bezpečnostní rada kraje, obvodní, resp. nyní okresní, úřad, Bezpečnostní rada okresu a na nejnižší úrovni obec (Slovensko, Zákon č. 387/2002 Z. z., § 3; Tremba, 2023). Níže jsou popsány krizové stavy, dále základní pravomoci vybraných orgánů KŘ Slovenské republiky a civilní ochrana, což souvisí s přípravou starostů na MU, resp. KSi.

Pokud je možné řešit situaci za pomoci běžných prostředků, jedná se o MU. Ta je na Slovensku definována jako „*živelní pohroma, havárie, katastrofa, ohrožení veřejného zdraví II. stupně, smogová situace, hromadný příchod cizinců na území Slovenska či teroristický útok*“ (Slovensko, Zákon č. 42/1994 Z. z., § 3).

Krizové situace na Slovensku se odvíjí podobně jako ty v České republice od rozsahu událostí. Krizová situace na Slovensku je definována jako „*období, během kterého je bezprostředně ohrožena, či narušena bezpečnost státu a ústavní orgány mohou k jejich řešení po splnění podmínek ustanovených v ústavním zákoně nebo ve zvláštním zákoně*

vyhlásit výjimečný stav, nouzový stav či mimořádnou situaci“ (Slovensko, Zákon č. 387/2002 Z. z., § 2).

Mimořádnou situací se označuje „období ohrožení nebo působení účinků mimořádné události na život, zdraví nebo majetek, [...] během ní jsou přijímána opatření k záchraně života, zdraví nebo majetku, ke snížení rizik ohrožení nebo činnosti nezbytné k zabránění šíření a účinků mimořádné události“ (Slovensko, Zákon č. 42/1994 Z. z., § 3). V závislosti na území, na kterém došlo k mimořádné situaci, vyhláší a řeší danou situaci v souvislosti s jejím odstraněním starosta obce, okresní úřad, okresní úřad v sídle kraje či samotná vláda Slovenské republiky (Slovensko, Zákon č. 42/1994 Z. z.).

Nouzový stav může na Slovensku vyhlásit vláda, jestliže „došlo nebo bezprostředně hrozí ohrožení života a zdraví osob, zapříčiněné v souvislosti s výskytem pandemie, ohrožení životního prostředí nebo ohrožení významných majetkových hodnot v důsledku živelní pohromy, katastrofy, průmyslové, dopravní nebo jiné provozní havárie“ (Slovensko, Ústavní zákon č. 227/2002 Z. z., čl. 5).

Výjimečným stavem je označována krizová situace, kterou může vyhlásit prezident republiky na návrh vlády. Pro její vyhlášení však „musí být splněna podmínka, že došlo, případně bezprostředně hrozí, že dojde k teroristickému útoku, k rozsáhlým pouličním nepokojům, které jsou spojeny s útoky na orgány veřejné moci, drancováním obchodů a skladů, nebo s jinými hromadnými útoky na majetek, nebo dojde k jinému hromadnému násilnému protiprávnímu jednání, které svým rozsahem, nebo následky podstatně ohrožuje nebo narušuje veřejný pořádek a bezpečnost státu, jestliže jej není možné odvrátit činností orgánů veřejné moci a jestliže je znemožněno účinné použití zákonných prostředků“ (Slovensko, Ústavní zákon č. 227/2002 Z. z., čl. 4).

Orgány KŘ plní úkoly na různých úrovních. Vláda Slovenské republiky plní úkoly na celostátní úrovni. Konkrétně přijímá opatření, díky kterým je možné předcházet KSi a díky nimž je možné KSi řešit. Zároveň je jejím úkolem řízení a kontrola činnosti orgánů KŘ při přípravě na KSi a jejich řešení, rozhodnutí o použití účelové rezervy finančních prostředků v souvislosti s KSi. V gesci vlády je také vyžadování zahraniční pomoci a příprava na KSi včetně úkolů civilní ochrany. V neposlední řadě je pravomocí Vlády Slovenské republiky také zřídit ústřední krizový štáb (Slovensko, Zákon č. 387/2002 Z. z., § 3; MV SR, © 2023).

Ministerstva obecně mohou zřizovat krizové štáby, vedou přehled rizik, které mohou vést ke vzniku KSi, v gesci mají také civilní nouzové plánování, opatření při KSi a další.

Ministerstvo vnitra Slovenské republiky má navíc na starost koordinaci orgánů KŘ a činnost právnických a fyzických osob v oblasti civilního nouzového plánování. V souvislosti s přípravou na řešení KSi organizuje Ministerstvo vnitra Slovenské republiky také odbornou přípravu ústředního krizového štábu, krizového štábu, dále řeší koordinaci přípravu krizových štábů ministerstev a obvodních úřadů v sídle kraje (Slovensko, Zákon č. 387/2002 Z. z., § 5, § 6; MV SR, © 2023).

Obvodní úřad se sídlem v kraji zřizuje krizový štáb, koordinuje činnost nižších územních celků a obcí, stejně tak i činnost právnických a podnikajících fyzických osob v oblasti civilního nouzového plánování. Stejně jako ostatní krizové orgány přijímá opatření k řešení KSi a řeší samostatně civilní nouzové plánování a u obvodních úřadů a obcí danou činnost kontroluje. Organizují odbornou přípravu krizových štábů obvodních úřadů. Plní úkoly civilní ochrany (Slovensko, Zákon č. 387/2002 Z. z., § 8).

Okresní úřad, dříve obvodní, taktéž zřizuje vlastní krizový štáb, koordinuje činnost obcí při přípravě na KSi a činnost podnikatelů a právnických osob v oblasti civilního nouzového plánování. Stejně tak řeší opatření pro KSi, civilní ochranu, civilní nouzové plánování, které zároveň kontroluje u obcí, organizuje odbornou přípravu krizových štábů obcí (Slovensko, Zákon č. 387/2002 Z. z., § 9; MV SR, © 2023).

Obec zřizuje ve své gesci krizový štáb, také koordinuje činnost podnikatelů a právnických osob v oblasti civilního nouzového plánování. Zajišťuje opatření nutné k řešení KSi. Ve své gesci zajišťuje civilní nouzové plánování a úkoly civilní ochrany (Slovensko, Zákon č. 387/2002 Z. z., § 10; MV SR, © 2023).

Vyšší územní celek rovněž zřizuje krizový štáb, přijímá opatření sloužící k řešení KSi, plní úkoly stanovené orgány na vyšší úrovni KŘ, při řešení KSi spolupracuje s orgány na nižší úrovni KŘ. Stejně jako ostatní orgány KŘ, i vyšší územní celek plní úkoly civilní ochrany přípravě na KSi i při jejich řešení (Slovensko, Zákon č. 387/2002 Z. z., § 10a).

Na Slovensku je civilní ochrana, obdoba české OOb, definována jako „*systém úkolů a opatření zaměřených na ochranu života, zdraví a majetku, spočívající zejména v analýze možných ohrožení a přijímání opatření ke snížení rizik ohrožení, jakož i stanovení postupů a činností při odstraňování následků mimořádných událostí*“ (Slovensko, Zákon č. 42/1994 Z. z., § 2). Základními úkoly civilní ochrany na Slovensku jsou dle zákona (Slovensko, Zákon č. 42/1994 Z. z.) především provádění záchranných prací, hlásná



a informační služba, nouzové zásobování a nouzové ubytování, ukrytí, evakuace, protiradiační, protichemická a protibiologická opatření, příprava na civilní ochranu.

Příprava starostů na Slovensku probíhá v rámci tzv. přípravy krizových štábů, která bývá realizována jednou ročně. Organizačně a odborně je zabezpečována Ministerstvem vnitra Slovenské republiky, konkrétně prostřednictvím okresního úřadu, který přípravu zabezpečuje ve svém územním obvodu (Tremba, 2023).

Školiteli jsou zaměstnanci okresního úřadu odboru KŘ a v závislosti na problematiku, která je na školeních řešena, jsou následně přizváni také odborní lektori z různých ministerstev. Školení probíhá prezenčně, kdy jsou starostům jednotlivá témata představována formou prezentací. Na jednotlivých školeních se starostové dozvědí základní informace, které je nutné pro řešení MU vědět. Zároveň se také dozví, na koho se mohou v případě nastalé MU obrátit, ať již potřebují nějaký materiál, odborné rady či personální pomoc (Tremba, 2023).<sup>26</sup>

Starostové získávají na Slovensku také podpůrné materiály, jedním z nich je plakát. Na plakátu jsou přehledně uvedeny základní informace, které starosta při MU může potřebovat. Dále jim byl distribuován také časopis Revue CO, který byl svou tematikou věnován právě starostům a informacím, které se MU týkají (Tremba, 2023). Dané vydání časopisu se věnovala například kompetencím a povinnostem obce za MU, postupy starostů a krizových štábů, činností, kterým se je nutné věnovat po vzniku MU. Ale také odbornému vzdělávání, přípravě obyvatelstva, informování, evakuaci, ukrytí, úkolům za povodní a dalším (Civilná ochrana, revue pre civilnú ochranu obyvateľstva: Mimoriadne vydanie pre starostov obcí, 2013).

## 4.2 Rakousko, Německo a Polsko

**Rakousko**, federativní parlamentní republika, je složena z devíti spolkových zemí. Krizové řízení, příprava na MU i civilní ochrana je označována jako tzv. zvládání katastrof, které je řešeno na několika úrovních. První z nich je úroveň národní, za ni odpovídají federální ministerstva, především ministerstvo vnitra. Koordinaci katastrof zajišťuje tzv. národní koordinační výbor, jemuž ministerstvo vnitra předsedá. Dalším stupněm je KŘ na úrovni

---

<sup>26</sup> Dle Tremby (2023) by také bylo vhodné využít při školení starostů simulační technologie. Při jejich zapojení by tak starostové získali přesnější představu o průběhu MU. Řízení při jejím řešení od počátečních záchranných prací, přes hlášenou službu, informační toky, vyhlášení a odvolávání mimořádné situace, a dalších úkolů civilní ochrany, jako je evakuace, ukrytí, nouzové přežití. Tím by si starostové dokázali představit, jak by obec vypadala také po ukončené MU a co by bylo potřeba řešit následně, a naopak, co by mohlo působit preventivně pro snížení možných následků.

samostatných spolkových republik, které v dané oblasti tvoří také vlastní právní předpisy. Zodpovědné za zvládnání MU jsou především dobrovolné organizace, mezi něž se řadí Sdružení hasičů, Červený kříž či Horská služba, ty se v případě nastalé MU stávají vládním orgánem. Na nižších úrovních navazuje KŘ v gesci okresu a nejnižší úroveň představují samotné obce. Pro dobrou připravenost je však nutné, aby jednotlivé úrovně KŘ spolupracovaly (DG ECHO, 2022).

V Rakousku jsou tvořeny plány prevence katastrof i plány reakce na ně opět na několika úrovních. Obce tvoří dané plány pro vlastní obvod, stejně tak i okresy. Vláda spolkové země pak pro oblast celé provincie.<sup>27</sup> Plány reagují především na hrozby vyplývající z analýzy ohrožení daného území (Provincie Dolní Rakousko, 2012; DG ECHO, 2022).

Pokud již nastane MU, je nutné přijmout opatření na zmírnění následků. Tzv. reakce na katastrofy začíná oficiálním vyhlášením katastrofy a končí jejím ukončením. Většinou jsou opatření nejdříve přijímána na místní či regionální úrovni a za jejich provedení odpovídají okresní úřady či samotní starostové. Pokud se jedná o rozsáhlejší MU, zodpovídá za její řešení vláda jednotlivých spolkových zemí, příp. na celostátní úrovni ministerstvo vnitra a jeho koordinační výbor (DG ECHO, 2022).

V návaznosti na KŘ, je také v gesci spolkového ministerstva vnitra oblast civilní ochrany.<sup>28</sup> Civilní ochrana je v Rakousku definována jako „*souhrn všech opatření přijatých na ochranu obyvatelstva před nebezpečími, která jsou důsledkem přírodních a technických katastrof, jakož i teroristických činů nebo byla přijata na ochranu obyvatelstva před nebezpečími, která jsou důsledkem přírodních a technických katastrof, jakož i teroristických činů*“ (Bundesministerium for Inner, nedat.a). Federální ministerstvo vnitra má mimo jiné na starosti mezinárodní OOb a pomoc při katastrofách, Federální výstražné centrum a Federální systém varování a vyzoomění, základní a další vzdělávání a výcvik v rámci řízení katastrof.

V Rakousku nefunguje příprava starostů na MU na celostátní úrovni, resp. řízena z centrální úrovně. Na celostátní úrovni však probíhá příprava jednotlivých spolkových republik na koordinaci KŘ, ministerstev a také zasahujících organizací, kterými jsou například Sdružení

---

<sup>27</sup> Tento příklad se týká přímo Dolního Rakouska, je však možné předpokládat, že obdobně jsou plány tvořeny i v dalších spolkových zemích. Dolní Rakousko bylo vybráno jako jedna ze spolkových zemí přímo sousedících s Českou republikou.

<sup>28</sup> Civilní ochranou se v Rakousku zabývá také Rakouský svaz civilní ochrany (Österreichischer Zivilschutzverband). Tento svaz slouží především k předávání informací z oblasti civilní ochrany občanům a dále jako koordinační orgán projektu Bezpečnostní informační centra. Daný projekt zaštiťuje tzv. „Informační střediska sebeobran“, jejichž fungování mají na starosti místní starostové. Střediska mohou pořádát také školení a cvičení na lokální úrovni (Bundesministerium for Inner, nedat.b).

hasičů a Červený kříž. Na celostátní úrovni jsou tak školení potenciální školitelé starostů. Školení starostů v jednotlivých regionech mají však na starosti konkrétní spolkové země (Felfernig, 2023).

Při zvládnutí KSi většího rozsahu neřídí daný zásah pouze jeden člověk, ale bývá zřizován krizový štáb. V Rakousku proto pořádají cvičení určená přímo pro krizové štáby. Školení je rozděleno na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se účastníci dozvědí základní informace o systému KŘ v Rakousku. V praktické části již řeší MU, kterou může být například sesuv laviny v Alpách. Při ní koordinuje odezvu a záchranné práce okresní hejtman (Adamec, 2015).

Obdobně jako Rakousko i **Spolková republika Německo** je federativní parlamentní republikou složenou celkem z 16 spolkových zemí (European Union, nedat.). Právě proto je zodpovědnost za zvládnutí katastrof (obdoba KŘ) rozdělena mezi stát jako celek a mezi jednotlivé spolkové republiky. Za zvládnutí katastrof v období míru jsou zodpovědné samostatně spolkové země. Spolkové země vymezují zvládnutí katastrof ve vlastních zákonech, v nichž jsou definovány zodpovědné orgány a jednotlivé úkoly, a to i v přenesené působnosti na úrovni regionální či místní.<sup>29</sup> Při katastrofách většího rozsahu mohou však být pro řešení situace využity i federální zdroje (DG ECHO, 2021).

Na celonárodní úrovni zodpovídá za oblast zvládnutí katastrof Federativní ministerstvo vnitra, pod nějž spadají dvě národní agentury pro civilní ochranu. Konkrétně se jedná o Federální úřad pro civilní ochranu a pomoc při katastrofách (Bundesamt für Bevölkerungsschutz und Katastrophenhilfe, BBK). Do jeho agendy spadá řízení rizik, varování obyvatelstva, řízení, ochrana zdraví, kritické infrastruktury apod. Zároveň zpracovávají strategie, provádějí cvičení KŘ a zvyšují povědomí veřejnosti o sebeochraně. Druhou agenturou, kterou má Federativní ministerstvo vnitra na starosti, je vládní nezisková organizace Spolková agentura pro technickou pomoc (Technische Hilfswerk, THW). Jejím hlavním účelem je poskytování technické pomoci a asistence při MU v Německu i v zahraničí. Poskytování pomoci je postaveno především na dobrovolnosti, jedná se například o dobrovolné hasiče, místní orgány pro řešení katastrof či humanitární organizace (DG ECHO, 2021).<sup>30</sup>

---

<sup>29</sup> Za katastrofy spojené s obranou zodpovídá celá spolková republika, která však pro řešení situace může využít i zdroje jednotlivých spolkových zemí (DG ECHO, 2021).

<sup>30</sup> Podrobnější informace se od federativní republiky nepodařilo získat. Pro starosty nebývá dle saského ministerstva vnitra pořádáno žádné školení týkající se mimořádných událostí. Potřebnou kvalifikaci, absolvování kurzů, školení, si tak musí zajistit každý starosta sám (Altmann, 2024).

Také v **Polsku** je krizové řízení<sup>31</sup> a související civilní ochrana rozdělena na několik úrovní. Na úroveň národní, úroveň vojvodství, úroveň okresů (powiatů) a úroveň obecní (European Committee of the Regions, nedat.; Brezina, 2020; [Serwis Rzeczypospolitej Polskiej], nedat.). Na úrovni národní odpovídá za KŘ Rada ministrů, případně ministr vnitra a správy, je-li situace vážná a vyžaduje-li rychlé rozhodování. Jako poradní orgány slouží Radě ministrů Vládní krizový štáb, který jim pomáhá řídit jednotlivé činnosti nutné pro řešení KSi a KŘ. Rada ministrů Ministerstvu vnitra a správy je dále podřízeno Národní ústředí státní požární služby (Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, KG PSP), které zodpovídá za civilní ochranu. Hodnocení a plánování rizik má na starost Vládní centrum pro bezpečnost (Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, RCB), mimo jiné také zodpovědné za organizování, vedení a koordinace výcviku a cvičení v oblasti KŘ a účast na cvičeních (DG ECHO, 2023; Brezina, 2020; Polsko, Dz. U. 2007 Nr 89 poz. 590).

Na nižší úrovni zodpovídá za KŘ v jednotlivých vojvodstvích, kterých je 16, vojvoda. Vojvodství má na starosti preventivní opatření, případně pomáhá nižším úrovním, nejsou-li samy schopné řešení KSi zajistit pomocí vlastních sil a prostředků. Na úrovni vojvodství je dle krizového zákona vojvoda také tím, kdo zodpovídá za řízení, organizování a vedení školení a cvičení v oblasti KŘ. Zřizována jsou také tzv. střediska na úrovni vojvodství, krizový štáb vojvodství, který je poradním orgánem vojvody při KSi, a také vojvodská rada pro řešení MU (Polsko, Dz. U. 2007 Nr 89 poz. 590; European Committee of the Regions, nedat.; [Serwis Rzeczypospolitej Polskiej], nedat.).

Následně na úrovni okresů zodpovídá za KŘ a plnění jeho úkolů starosta okresu, na úrovni okresu je starosta rovněž zodpovědný za školení v oblasti KŘ.<sup>32</sup> Stejně tak je zřizován i okresní krizový štáb a okresní střediska KŘ, které pomáhají plnit nutné úkoly a zajišťují předávání potřebných informací mezi jednotlivými institucemi. Na nejnižší úrovni zodpovídá za KŘ starosta obce, který zřizuje jako svůj pomocný orgán krizový štáb obce,

---

<sup>31</sup> Jako KŘ je v Polsku označována „*činnost orgánů veřejné správy, která je součástí řízení národní bezpečnosti, jež spočívá v předcházení krizovým situacím, přípravě na jejich zvládnutí prostřednictvím plánovaných akcí, reakci na krizové situace, odstraňování jejich následků a obnově kritických zdrojů a infrastruktury*“ (Polsko, Dz. U. 2007 Nr 89 poz. 590, act. 2).

Jako krizová situace je v Polsku označována „*situace, která nepříznivě ovlivňuje úroveň bezpečnosti osob, majetku značného rozsahu nebo životního prostředí, způsobuje významná omezení v činnosti příslušných orgánů veřejné správy z důvodu nedostatečných sil a prostředků, které mají k dispozici*“ (Polsko, Dz. U. 2007 Nr 89 poz. 590, act. 3). Mezi krizové stavy, které mohou být v Polsku vyhlášeny se řadí stav nouze, stav přírodní katastrofy a válečný stav (Brezina, 2020).

<sup>32</sup> Ačkoliv byl pokládán dotaz na polskému ministerstvu vnitra, bližší odpovědi na školení starostů v oblasti přípravy na mimořádné události nebyly poskytnuty. Následně byly vzneseny obdobné dotazy na vojvodství sousedící s Českou republikou, ale ani ta dotazované informace neposkytla, proto nebylo možné formu školení podrobněji popsat a výše byl popsán pouze obecný rámec krizového řízení v Polsku.

jenž také zodpovídá za školení. Na obecní úrovni nemusí být krizové centrum zřízeno. Jednotlivé úrovně KŘ nefungují odděleně, ale spolupracují spolu, tzn. předávají si informace, což zabezpečuje Vládní centrum pro bezpečnost, ať již ve fázi přípravy na MU, tak také při nich, a zároveň je důležitá pomoc při MU, které nemohou orgány KŘ na nižších úrovních řešit samy (Polsko, Dz. U. 2007 Nr 89 poz. 590; European Committee of the Regions, nedat.; [Serwis Rzeczypospolitej Polskiej], nedat.).

## 5 VZDĚLÁVÁNÍ STAROSTŮ V OBLASTI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Zde je blíže popsána situace vzdělávání starostů v oblasti OOb, KŘ, tedy oblastí, které souvisejí se zajišťováním připravenosti na MU. Konkrétně je zde vycházeno především z *Koncepce vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení* a modulů vzdělávání, jejichž témata, která se dotýkají volených funkcionářů, zde jsou stručně představena. V této kapitole jsou představena především teoretická východiska vyplývající ze strategických dokumentů, které směřují další vývoj ať již OOb obecně, včetně připravenosti a vzdělávání, tak i zaměřené pouze na vzdělávání. Následně je na tato východiska navázáno v praktické části, kde je popsána praxe, a to na základě dat získaných z rozhovorů, veřejně dostupných dokumentů a dotazníkového šetření, které bylo provedeno.

System KŘ a zajišťování úkolů OOb je stěžejní přízvládní MU. Protože vzdělávání odborníků v oblasti KŘ a OOb je z hlediska připravenosti, řešení MU a snižování jejich následků zásadní, byla vytvořena *Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení* již v roce 2001<sup>33</sup>, která byla následně aktualizována v roce 2004 (MV-GŘ HZS ČR, © 2017). Již v ní byla jako jedna z cílových skupin vzdělávání odborníků definována právě skupina volených funkcionářů, tedy i starostů obcí. Za vzdělávací proces v té době odpovídalo také ministerstvo vnitra, které spolupracovalo s ministerstvem obrany a Správou státních hmotných rezerv. Stejně tak byl již v roce 2004 v *Koncepci vzdělávání v oblasti krizového řízení* stanoven obsah jednotlivých vzdělávacích modulů (MV-GŘ HZS ČR, 2004).

Právě připravenost veřejné správy je tak velmi důležitá. Roli veřejné správy a odbornou připravenost zmiňuje také *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. Jedním z bodů, které tak v souvislosti s připraveností odborníků *Koncepce* zmiňuje, je zefektivnění a zkvalitnění vzdělávání odborníků v oblasti OOb a KŘ. V rámci odborné přípravy jsou zmiňovány také vzdělávací moduly, které mohou sloužit jako obecný zdroj informací, je zdůrazňována také úloha cvičení složek IZS, do nichž mohou být zapojováni i starostové obcí, a tak mohou získávat praktické zkušenosti (MV-GŘ HZS ČR, 2013).

---

<sup>33</sup> Z veřejně dostupných zdrojů se již nepodařilo původní znění *Koncepce vzdělávání* z roku 2001 dohledat. Obecné informace o úkolech veřejné správy včetně samosprávy byly stanoveny i v první *Koncepci ochrany obyvatelstva*. Stejně tak zde bylo zmíněno i vzdělávání cílových skupin dle *Koncepce vzdělávání* z roku 2001 (MV-GŘ HZS, [2002]). Protože je však *Koncepce ochrany obyvatelstva z roku 2002* již delší dobu nahrazena *Koncepcemi* novějšími, není zde její obsah podrobně rozebírán. V následující *Koncepci ochrany obyvatelstva z roku 2008* bylo pouze potvrzeno pokračování připravenosti veřejné správy, dle *Koncepce vzdělávání* (MV-GŘ HZS, 2008).

Od roku 2017 se přípravě odborníků v oblasti OOb a KŘ věnuje *Koncepce vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení* (MV-GŘ HZS ČR, © 2017). Jako již předchozí *Koncepce*, ani *Koncepce* z roku 2017 se nezaměřuje pouze na vzdělávání starostů a jiných volených funkcionářů, ale také na další cílové skupiny.<sup>34</sup> *Koncepce* byla zpracována na základě *Analýzy vzdělávání odborníků v oblasti krizového řízení*, která na základě dotazníkového šetření a SWOT analýzy hodnotila vzdělávání jednotlivých cílových skupin (Meziresortní pracovní skupina Výboru pro civilní nouzové plánování, 2016). Právě na základě analýzy a jejich výsledků byla *Koncepce* zpracována.

Příprava starostů v oblasti OOb a KŘ je řazena do dalšího profesního vzdělávání, v němž osoby nemusí získat vyšší odborné či vysokoškolské vzdělání. Starostové však potřebují získávat znalosti, aby mohli vykonávat svou funkci (MV-GŘ HZS ČR, © 2017). Ke vzdělání odborníků může být obecně využíváno mnoha forem předávání informací, mezi něž se řadí instrukčně metodická zaměstnání, kurzy či školení, přednášky. Rozšiřovat své znalosti mohou také prostřednictvím cvičení složek IZS či orgánů KŘ, které rozšiřují praktické schopnosti a zkušenosti. Složky IZS i orgány KŘ mohou navíc zvyšovat povědomí o své činnosti také v rámci praktických ukázek, stáží a odborných praxí či exkurzí v jejich institucích. K rozšiřování znalostí mohou přispět rovněž projekty, e-learningy, multimédia, jako jsou videa a audionahrávky, či vydávané odborné publikace. Podporou ve vzdělávání může být také spolupráce s vysokými školami, zahraničními organizacemi a experty zabývajícími se obdobnými tématy (MV-GŘ HZS ČR, © 2017).

*Koncepce vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení* upozorňuje rovněž na důležitost role lektorů. Lektori by měli být na vzdělávání jednotlivých cílových skupin dostatečně připravováni, např. formou kurzů, odborných seminářů a stáží. Zároveň je nezbytné zajišťovat také výukové materiály, které s předáváním znalostí jednotlivým cílovým skupinám pomohou. Aby byli lektori kvalitní, je dle *Koncepce vzdělávání* nutné podporovat také jejich motivaci, a to buď finančně, nebo morálně (MV-GŘ HZS ČR, © 2017). Tematické okruhy školení pro jednotlivé cílové skupiny jsou určeny v dané

---

<sup>34</sup> Mezi další cílové skupinky patří „úředníci územních samosprávných celků, státní zaměstnanci, osoby, jejichž služební vztahy se řídí zvláštními právními předpisy pro ozbrojené síly a bezpečnostní sbory (např. Hasičský záchranný sbor České republiky, Armáda České republiky, Policie České republiky), zaměstnanci právnických a podnikajících fyzických osob, jejichž pracovní náplň je dotčena povinnostmi ve vztahu ke krizovému a obrannému plánování a ochraně obyvatelstva, styční bezpečnostní zaměstnanci subjektů kritické infrastruktury, studenti vysokých škol vzdělávající se v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení, akademičtí pracovníci vysokých škol vyučující v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení a akademičtí pracovníci vyučující budoucí učitele – studenty pedagogických fakult, pedagogičtí pracovníci mateřských, základních, středních a vyšších odborných škol vyučující bezpečnostní témata“ (MV-GŘ HZS ČR, © 2017, s. 10).

*Koncepci*. Pro starosty, resp. všechny volené funkcionáře, je rozsah stanoven od vzdělávacího modulu A, až po vzdělávací modul I. Jejich obsah je stručně popsán v praktické části této práce, neboť je možné je vnímat jako vzdělávací materiál.

Úloze vzdělávání volených funkcionářů, především starostů, je věnována i nejnovější *Koncepcí ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030* (MV-GŘ HZS ČR, 2020a). V ní je především zdůrazněno, že starostové nemají povinnost vzdělávat se v dané oblasti danou zákonem. Dále je představena základní podoba toho, jak by mělo v busoucnu probíhat, tedy že obsahem přípravy by měly být informace z regionu, resp. události, které by se v daném regionu mohly stát. Zároveň je zmiňováno to, že starostové vykonávají mnoho agend a někteří svou funkci zastávají při zaměstnání, proto je nutné je motivovat, aby se školení účastnili.<sup>35</sup>

V *Koncepci z roku 2020* (MV-GŘ HZS ČR, 2020a, s. 15) je v rámci jednoho Strategického cíle 1, tj. Rozvoj podmínek OOb, konkrétně jako úkol č. 2, „*Posílit systém přípravy volených funkcionářů na mimořádné události a krizové situace a jejich řešení*“, řešeno budoucí zaměření vzdělávání v oblasti připravenosti na MU a KSi. Mezi navrhované postupy patří tvorba vzdělávacího programu pro starosty obcí, jež má náležet do gesce ministerstva vnitra, která předpokládá také vznik e-learningového kurzu. Dalším prvkem má být dle úkolu č. 2 také praktické cvičení, jehož by se měli volení funkcionáři účastnit a které by mělo být podmíněno právě absolvováním vzdělávacího programu a e-learningového kurzu.<sup>36</sup>

Následně v rámci Strategického cíle 3, tj. Zvyšování účinnosti organizace OOb, je popisována situace související s cvičením složek IZS a orgánů KŘ, které jsou na každý rok plánovány jak na ústřední, tak i krajské úrovni. Cvičení napomáhají v praktické přípravě subjektů a osob zapojených do řešení MU, a zároveň umožňují nacházet a následně odstraňovat nedostatky a přicházet s novými způsoby řešení. Konkrétně v úkolu č. 1<sup>37</sup> „*Realizovat pravidelná cvičení zaměřená na opatření ochrany obyvatelstva*“ je pak stanoveno organizování pravidelných cvičení na všech úrovních řízení i úrovních členění

---

<sup>35</sup> Mimo to je zmiňována také finanční stránka věci, kdy starostové ne vždy považují agendu ochrany obyvatelstva a přidružené oblasti jako zásadní, a tak nemusí být vyčleňovány dostatečné finanční prostředky v rámci rozpočtu obcí, a to především v době negativního vývoje ekonomické situace (MV-GŘ HZS ČR, 2020a).

<sup>36</sup> Gestorem úkolu č. 2 je ministerstvo vnitra, které má na daném úkolu spolupracovat s dalšími ministerstvy, ústředními správními úřady a HZS krajů. Předpokládaný termín splnění úkolu byl v *Koncepci* stanoven na rok 2024 (MV-GŘ HZS ČR, 2020a). S ohledem na MU, které měly dopad i na situaci v České republice (Covid-19, Válka na Ukrajině), lze předpokládat odložení tohoto úkolu.

<sup>37</sup> Také gestorem tohoto úkolu je ministerstvo vnitra, které na něm má spolupracovat společně s ústředními správními úřady, krajskými úřady, složkami IZS, případně dalšími dotčenými subjekty dle typu a zaměření cvičené události. Úkol by měl být řešen průběžně v letech 2021–2025 (MV-GŘ HZS ČR, 2020a).



státu, tzn. je předpokládáno zapojení subjektů také na obecní úrovni (MV-GŘ HZS ČR, 2020a).

Zde byla popsána základní východiska přípravy starostů v oblasti ochrany obyvatelstva se zaměřením na koncepční dokumenty. Protože příprava starostů na řešení MU je zásadní, jsou v daných koncepcích stanoveny úkoly, které by měly přispívat k lepší přípravě. V koncepčních dokumentech jsou však východiska teoretická, popisují ideální praxi. Praxe skutečná je popsána v praktické části práce.

## 6 DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Jako první zásada pro vypracování diplomové práce bylo stanoveno zpracování literární rešerše týkající se připravenosti starostů na řešení MU. Díky literární rešerši bylo zjištěno, jak se souvisejícím oblastem, tj. OOb a KŘ, věnují současní autoři, případně jak bývají zpracována obdobná témata kvalifikačních prací, vůči kterým mohla být tato práce následně vymezena. Právě proto je dále v praktické části věnována pozornost přípravě starostů v rámci školení.

Mezi další zásady vypracování teoretické části diplomové práce věnující se připravenosti starostů na řešení MU patřilo uvedení do problematiky a vytyčení jejího kontextu. V rámci naplnění dané zásady byly popsány a vysvětleny základní pojmy, které jsou v předmětné oblasti využívány. Dále bylo poukázáno na právní normy, které jsou zásadními prameny při provádění úkonů vedoucích k řešení MU a na které se mohou starostové odkazovat. Jejich znalost je tak pro starosty jedním z předpokladů zastávání volené funkce. Protože oblast řešení MU zasahuje především do oblasti OOb a KŘ, a protože právě naplňování úkolů OOb, potažmo vykonávání povinností spadajících do KŘ, ovlivňují míru negativních dopadů MU, jsou tyto oblasti dalším z východisek, se kterým by měli být starostové obcí obeznámeni.

Součástí vytyčení kontextu stanovené a zkoumané problematiky bylo zamýšleno provedení srovnání připravenosti, a především přípravy starostů na řešení MU se sousedními státy České republiky. Naplnění této zásady však bylo dosaženo jen velmi obecně a okrajově, neboť v otevřených zdrojích nejsou požadované informace dostupné a instituce, na něž se autorka práce obracela při vypracování práce, např. ministerstva vnitra jednotlivých států, neposkytly informace, které by mohly vést k hlubšímu srovnání či sloužit k případné inspiraci pro zavedení inovací do českého prostředí.

V rámci českého prostředí byla v teoretické části věnována pozornost především koncepčním dokumentům a vzdělávacím modulům, které identifikují oblasti, které by volení funkcionáři měli v souvislosti s řešením MU znát, případně oblasti možného zaměření jejich přípravy. Koncepční dokumenty přibližují problematiku přípravy starostů na řešení MU teoreticky. Moduly pak představují základní materiál, který je možné využít jako zdroj informací pro starosty. Zpracování teoretické části tak bylo důležitým východiskem pro následný výzkum. Praktická podoba přípravy a připravenosti starostů na řešení MU, jejich analýza a návrhy jsou dále rozvinuty v praktické části této práce.

## **II. PRAKTICKÁ ČÁST**

## 7 SOUČASNÝ STAV PŘIPRAVENOSTI STAROSTŮ NA ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Připravenost starostů na řešení MU je v České republice zajišťována především formou školení starostů v této oblasti. Za školení zodpovídá HZS ČR, resp. HZS krajů. Dalším prvkem, který může starostům napomoci v přípravě, je metodická kontrola, kterou provádí HZS kraje a příslušné ORP, u ORP je kontrola prováděna HZS kraje ve spolupráci s krajským úřadem<sup>38</sup> (Česko, Zákon č. 240/2000 Sb.).

V této kapitole jsou představeny materiály vhodné pro přípravu starostů na řešení mimořádných událostí, dále je představen současný stav školení starostů v oblasti KŘ a OOb v České republice, následně jsou popsány zásadní otázky z dotazníku, které s připraveností starostů na řešení MU nejvíce souvisí. Na daná zjištění navazuje v další kapitole SWOT analýza, která napomáhá identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby současné přípravy starostů na řešení MU. Dále daný stav pomůže ohodnotit a určit, jakým způsobem by bylo vhodné přípravu starostů pro jejich lepší připravenost na řešení MU rozvinout či upravit.

### 7.1 Moduly a vytvořené příručky jako možné podklady pro přípravu starostů

Starostové potřebují podpůrné materiály, ze kterých mohou čerpat informace týkající se různých oblastí řešení mimořádných událostí. Jak již bylo zmíněno v teoretické části, k rozsáhlejším materiálům lze řadit vzdělávací moduly, dokumenty věnující se určité oblasti související s ochranou obyvatelstva a krizového řízení. Jednotlivé vzdělávací moduly mohou sloužit starostům, případně i školitelům, jako základní učební materiál, a tak mohou napomoci při jejich přípravě. Každý z modulů se věnuje jiné oblasti a nyní zde jsou stručně představeny.

Moduly A, C a I jsou zpracovány v rámci jednoho dokumentu a jejich zpracovatelem je MV-GŘ HZS ČR. Vzdělávací **MODUL A** se zabývá otázkou KŘ při nevojenských situacích, **MODUL C** se zabývá ochranou obyvatelstva a **MODUL I** kritickou infrastrukturou. Celkem má dokument přes 330 stran a je velmi obsáhlý. Protože jsou jednotlivé moduly

---

<sup>38</sup> Kontrolní činnost jako jednu z forem předávání informací starostům v oblasti mimořádných událostí zmiňoval v rozhovoru i zástupce HZS Moravskoslezského kraje (2024).

a jejich témata provázaná, není zde jejich obsah popisován odděleně, ale dohromady (MV-GŘ HZS ČR, 2021).

Nejprve je v dokumentu popsán kontext, tzn. bezpečnostní systém České republiky, obecně problematika OOb a KŘ a následně kontext civilní nouzové připravenosti EU a NATO. Dále jsou základní témata rozebírána podrobněji. Nejprve je věnován prostor OOb, souvisejícím právním předpisům, IZS, radiační ochraně, nebezpečným látkám, ochraně před povodněmi, tématům souvisejícím se stavebnictvím. Podrobně jsou popsány také jednotlivé úkoly OOb, MU a havarijní plánování (MV-GŘ HZS ČR, 2021).

Dále je již rozebíráno KŘ a témata jako jsou KSi, typové plány, krizové stavy, náhrady či krizová opatření. Následně jsou rovněž podrobně popsány orgány KŘ, krizové plány a plány krizové připravenosti, hospodářská opatření pro krizové stavy a další. Fungování civilní nouzové připravenosti je v tomto dokumentu představeno jak pro EU, tak pro NATO. V neposlední řadě je rozebrán výkon státní správy (MV-GŘ HZS ČR, 2021).

**MODUL B** se týká obrany státu a jeho zpracovatelem je ministerstvo obrany. Dokument popisuje obecný kontext, tzn. strategické dokumenty, bezpečnostní prostředí a hrozby, úlohu bezpečnostního systému ČR, krizové stavy a členství ČR v mezinárodních organizacích v souvislosti se zajišťováním obrany státu. Dalším tématem, kterému se modul věnuje, jsou povinnosti při zajišťování obrany státu, které mají parlament, prezident a vláda ČR, Ministerstva a další ústřední správní úřady, územní samosprávné celky, ale také právnické a fyzické osoby. V rámci zajišťování obrany státu je podstatné rovněž plánování, krizové řízení NATO a EU. Mezi informace, které se mohou starostům hodit, patří také příprava občana k obraně státu a branná povinnost, kterou mimo další témata daný modul stručně popisuje (Ministerstvo obrany, 2020).

**Modul D** je věnován financování bezpečnosti a ochraně ekonomiky a za jeho zpracování zodpovídá ministerstvo financí. Modul seznamuje s úlohou ministerstva financí a České národní banky v systému KŘ, dále s finančním zabezpečením krizových opatření, typovým plánem ministerstva financí a České národní banky a v neposlední řadě také s právním rámcem, který se financování dané oblasti týká (Ministerstvo financí a Česká národní banka, 2019).

Také **Modul E** náleží do gesce ministerstva vnitra. Tematicky se zaměřuje na vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek. Nejprve je vymezen kontext dané problematiky, následně je popsána struktura a činnost PČR i v souvislosti s MU a IZS. Následně se modul věnuje

typovým plánům a krizovým opatřením v souvislosti s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem. Tématy blízkými úrovni obecní samosprávy jsou pak spolupráce PČR a Ministerstva vnitra s dalšími orgány KŘ, a následně postup spolupráce PČR a obecní policie. Dále je rozebráno také zabezpečení PČR při MU a KSi, spolupráce s veřejností, prevence KSi a odstraňování následků a náhrada škod (Ministerstvo vnitra České republiky, 2019).

**Modul F** je zpracován Správou státních hmotných rezerv a zabývá se hospodářskými opatřeními pro krizové stavy. Na začátku dokumentu je opět popsán kontext dané problematiky. Popsáno je fungování hospodářských opatření pro krizové stavy, státní hmotné rezervy, plánování a vyžadování věcných zdrojů, včetně informačních systémů, které jsou pro tyto úkony využívány (Správa státních hmotných rezerv, 2019).

Posledním z modulů, který je zpracovaný a dotýká se oblastí, které by měli znát i starostové obcí,<sup>39</sup> patří **Modul G**, jenž je zpracováván MV-GŘ HZS ČR. Předmětný modul se zabývá integrovaným záchranným systémem a požární ochranou. V Modulu G je popsán IZS, úroveň jeho řízení, úkoly státních a samosprávních orgánů v souvislosti s IZS a havárie jako jeden ze specifických druhů MU a s nimi související povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob. Následně popisuje dokumentaci IZS, komunikaci používanou IZS, finanční stránku IZS, krizové štáby, mezinárodní spolupráci a působnost ministerstva vnitra v souvislosti se zajišťováním IZS (MV-GŘ HZS ČR, 2020b).

Protože jsou moduly tvořeny obecně pro mnoho cílových skupin, jejich obsah je velmi rozsáhlý. Proto není ani v silách starostů znát dopodrobna všechny informace, které jsou v nich uvedeny. Je však vhodné, aby sami případně vytrídili informace, které je potřebné pro jejich činnost a připravenost na MU znát.

Přímo pro starosty jsou tvořeny různé příručky, které obsahují i obecné informace. Jednou z příruček je i příručka zpracovaná Svazem měst a obcí České republiky, kterou obdrží po komunálních volbách každý zastupitel. V současné době je aktuální verze dané příručky *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2022*. V předmětné příručce je oblast KŘ zastupitelům, tedy i starostům, včetně legislativy a základních pojmů obecně představena na 23 stranách (Svaz měst a obcí České republiky, 2022).

---

<sup>39</sup> Dle informací poskytnutých v e-mailové komunikaci Odborem komunikace s veřejností Ministerstva zdravotnictví bylo „vydání Modulu H – krizové řízení v oblasti zdravotnictví posunuto, v současné době dochází k jeho finalizaci. Následně bude zveřejněn, předpokládaným termínem je jaro 2024“ (Odbor komunikace s veřejností. MZDR ČR, 2024). Modul I je určen pro pedagogické pracovníky.

V některých krajích bývají starostům předávány i specifické příručky, které jim při řešení MU a KSi mohou pomoci. Každý kraj, resp. HZS daného kraje zpracovává dané příručky či metodické pokyny odlišně a také v jiném rozsahu. Mezi stručnější návody patří metodická pomůcka vytvořená pro starosty obcí HZS Moravskoslezského kraje (2023). V příručce, již zpracovalo oddělení OOb a KŘ HZS Moravskoslezského kraje, jsou vysvětleny rovněž základní pojmy, popsány jednotlivé krizové stavy, úloha starosty obce při přípravě na KSi. Např. je zde uvedeno doporučení zpracovat tzv. „krizovou kartu obce“, nástroj se základními údaji o obci souvisejícími se řešením MU (HZS Moravskoslezského kraje, 2023).<sup>40</sup>

Dále jsou v něm popsány základní postupy, které mohou starostové obcí využít při řešení MU a KSi, následně je uveden způsob pomoci obci obcí s rozšířenou působností v období MU. Posledním bodem je činnost operačního a informačního střediska IZS a informace o vyrozumívání starostů dle druhu MU (HZS Moravskoslezského kraje, 2023).

O něco rozsáhlejší pomůcku, konkrétně s názvem *Metodická pomůcka pro krizové řízení a zdolávání mimořádných událostí*, která je určena pro školení starostů, vytvořili autoři v Karlovarském kraji. Celkem má 40 stran. Pomůcka je rozdělena na několik částí. Nejprve jsou v ní uvedeny důležité kontakty a odkazy, dále informace o HZS ČR. Další kapitola se věnuje působnostem a pravomocem orgánů obce ve vztahu k HZS Karlovarského kraje, v ní je například uvedeno, na koho se může starosta obrátit, jestliže řeší úkol spojený s KŘ (HZS Karlovarského kraje, 2023).

Jedna z nejzásadnějších kapitol se věnuje přímo přípravě a odezvě na MU a KSi. V ní jsou popsány konkrétní úkoly starosty obce, jako je varování a informování obyvatel, dále také ukrytí, evakuace, nouzové přežití, zároveň jsou popsána úskalí, na něž by si starostové měli dát pozor, pokud již k daným úkolům OOb bude nutné přistoupit. Rozvedena jsou také krizová opatření, která mohou být za nouzového stavu přijata, či postupy při povodni (HZS Karlovarského kraje, 2023).

Dále je řešeno financování KŘ v ČR, státní pomoc při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou, využití armády ČR. Popsán je také systém hospodářských opatření

---

<sup>40</sup> Ačkoliv obce jako takové nejsou povinné mít žádnou krizovou dokumentaci, jako je krizový plán obce, ideální je, a v Moravskoslezském kraji to tak funguje, když mají tzv. kartu obce. V ní je uveden stručný přehled základních údajů o obci, konkrétně se jedná o základní telefonní čísla, kontakty na osoby poskytující síly a prostředky, kontakty na členy povinné komise, evakuační komise, příp. krizových štábů obce, o uvedení evakuačních míst a jejich kapacitě, dále je součástí malá analýza rizik území, informace týkající se nouzového přežití, jako je stravování. Součástí *karty obce* není mapová část a její rozsah je maximálně dvě stránky. Karta obce slouží jako pomůcka pro obec. V případě mimořádné události tak starosta ví, kam má volat, co má dělat. Pokud však není v práci, stejnou funkci lehce zvládne zastat i místostarosta (Rozhovor se zástupcem HZS Moravskoslezského kraje).

pro krizové stavy, činnost zdravotnické záchranné služby, Orgány ochrany veřejného zdraví v souvislosti s řešením MU a KSi či činnost Krajské veterinární správy (HZS Karlovarského kraje, 2023).

Naopak rozsáhlejším materiálem je příručka vytvořená HZS Jihomoravského kraje, která má celkem 275 stran. Jedná se o příručku s názvem *Příprava starostů obcí Jihomoravského kraje: skripta*. Daná příručka, resp. daná skripta, jsou rozdělena na část obecnou a část konkrétní. V části obecné jsou starostové seznáni s bezpečnostním systémem ČR, působnostmi a pravomocemi orgánů obce, obce s rozšířenou působností, orgánů kraje. Dále také s povinnostmi a právy právnických a podnikajících fyzických osob, fyzických osob, se základními a některými vybranými ostatními složkami IZS. Dalším tématem je MU a havarijní plánování, prevence havárií, KŘ, OOb apod. (HZS Jihomoravského kraje, 2015).

V konkrétní části jsou již uváděny příklady i s typy, jak je daný úkol, především ze strany obce a starosty obce, zajišťován. Je vymezen vztah obce k občanům, dále k orgánům ORP, HZS Jihomoravského kraje, vztah orgánů kraje k ORP, obcím a složkám IZS. Je popsána také příprava a odezva orgánů obce na MU a KSi, je popsáno několik případových studií, které starostům jejich agendu přibližují. Mezi typy se řadí nejen odkazy na další dokumenty, které starostům mohou pomoci, ale také rady, jak vykonat konkrétní povinnost, a na co si dát pozor, obdobně jako u příručky HZS Karlovarského kraje (HZS Jihomoravského kraje, 2015).

## 7.2 Školení starostů

Právě z vytvořených modulů je možné čerpat při vytváření školení v oblasti OOb a KŘ. Jak již bylo řečeno, školení starostů organizují v současné době HZS krajů. Nutné je ovšem zdůraznit, že účastnit se tohoto školení, které se koná zpravidla jednou za volební období,<sup>41</sup> není starostům stanoveno v žádném zákoně, ani jiném právním předpisu, a tak je účast dobrovolná.<sup>42</sup> Školení, které bývá jednodenní, má prezenční formu a rozsah minimálně 6 hodin. Zvolená forma školení závisí na daném HZS kraje. Forma školení některých krajů je následně stručně představena (Tilcerová, Fanc, 2023).

MV-GŘ HZS ČR plní koordinační roli, stanovuje okruhy témat, které mají být starostům představeny, a poskytuje část finančních prostředků. Konkrétní podoba školení je již na

---

<sup>41</sup> Interval školení jednou za volební období je stanoven v pokynu MV-GŘ HZS ČR (Tilcerová, Fanc, 2023). Toto obecné školení, jehož koordinátorem je MV-GŘ HZS ČR, tak opravdu probíhá jednou za volební období.

<sup>42</sup> Ideální by bylo zanesení povinnosti starostů účastnit se školení do zákona.



každém HZS kraje a na dalších přednášejících, kteří se daného školení účastní. Ke spolupráci na školeních jsou oslovovány například krajské hygienické stanice, krajské veterinární správy, krajská vojenská velitelství, policie. Tyto subjekty následně zajišťují své vlastní lektory či prezentace (Tilcerová, Fanc, 2023).

V roce 2023, tedy v roce, kdy bylo pořádáno poslední školení starostů, byla témata MV-GŘ HZS ČR obecně stanovena na „*bezpečnostní systém ČR, krizové řízení a ochranu obyvatelstva, integrovaný záchranný systém a jednotky požární ochrany, problematiku veřejného pořádku - spolupráce s Policií ČR, financování opatření při řešení mimořádných událostí a krizových situací, systém hospodářských opatření pro krizové stavy v působnosti ORP, činnost povodňových orgánů obcí a ORP, protipovodňovou ochranu, krizové řízení v oblasti zdravotnictví, hygienická a veterinární opatření při řešení mimořádných událostí a krizových situací, migrační vlnu a možnosti neziskových organizací, úkoly k zajišťování obrany v působnosti ORP*“ (MV-GŘ HZS ČR, [© 2023b]).

Samotný obsah reflektuje aktuální témata, současnou situaci či nedávnou situaci, a tak byla na posledním školení pozornost věnována také migraci či pandemii. Jelikož je čas školení omezený, není možné probrat všechna témata dopodrobna (Tilcerová, Fanc, 2023).

Školení napomůže starostům v orientaci v oblasti MU, KŘ a dalších agendách, které jsou na daných školeních představovány. „*Byť se jedná o jednodenní školení, starostové získají základní rozsah informací z různých agend. V době mimo mimořádné události a krizové situace starosta nemá zpravidla časový prostor pro získání informací o své působnosti a povinnostech, které mu zákony a prováděcí předpisy v oblasti krizového řízení ukládají. Následně v případě vzniku mimořádné události nebo krizové situace je potřeba v ideálním případě rychlá a správná reakce starosty pro efektivní řešení těchto událostí a menší obce nemají zřízené pracoviště krizového řízení, na které by se starosta mohl obrátit*“ (Rusovová, 2024).

Snaha je, aby byla školení zaměřována více prakticky, aby byla pro starosty přínosná. Právě praktické zaměření a přínosnost je jednou z hlavních motivací starostů se školení účastnit. Školení může mít například podobu vytvořeného scénáře MU ve fiktivní obci, kterou se starostové snaží řešit. Dále je jim na školeních vysvětleno, jak v dané situaci postupovat a které kroky při řešení MU opomenuli. Jinou možností jsou také komentované ukázky na stanovištích (Tilcerová, Fanc, 2023). Tato forma však není aplikována ve všech krajích.

V současné době se v České republice školení účastní přibližně 58 % starostů z celkového počtu 6397. Předpokládá se, že se školení účastní pouze jedna osoba, starosta obce, v některých případech za sebe pošle například místostarostu obce (resp. pozvánka je zasílána přímo starostům obce). Za některá ORP se pak školení účastní vedle starosty také pracovník oddělení KŘ, někdy za ORP přijde sám starosta, jindy pouze pracovník oddělení KŘ, někdy oba. Zvýšení motivace, a tím i účasti na školeních je důležitým prvkem. Starosty musí školení bavit, proto například v Moravskoslezském kraji zahrnuli kvízové otázky. Jednalo se o otázky z jednotlivých tematických celků, na něž starostové odpovídali (Tilcerová, Fanc, 2023; Rozhovor se zástupcem HZS Moravskoslezského kraje, 2024).

Do budoucna je možnou variantou také zavedení e-learningu, o kterém MV-GŘ HZS ČR uvažuje. E-learning by však neměl zcela nahradit prezenční formu školení, spíše by měl být zaměřen teoreticky na obecné informace, které by si mohli starostové nastudovat sami před prezenčním školením. Díky tomu by mohlo být na prezenčním školení více času věnováno praktickému zaměření, ať již příkladům dobré praxe, či sdílení zkušeností HZS kraje. Další úvahy jsou také o možnosti praktického nácviku řešení MU a KSi s krizovými štáby obcí. Taková podoba přípravy by však byla náročná především z hlediska personálního zajištění (Tilcerová, Fanc, 2023).

Přínosem školení je bezesporu také přímý kontakt účastníků s příslušníky HZS krajů, se starosty ORP, ale i s dalšími účastníky, neboť jsou mezi nimi navázány vztahy, předány kontakty a starostové pak ví, s kým jednájí, což následně pozitivně ovlivňuje reálné řešení MU (Tilcerová, Fanc, 2023). Tento přínos vnímá také zástupce HZS Karlovarského kraje Rusovová, která uvádí, že *„starostové využívají kontakty získané během školení ať už na pracovníky obecních úřadů ORP nebo krajského úřadu odpovědných za problematiku krizového řízení, příslušného ředitele územního odboru HZS kraje, vedoucí oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS kraje a další zástupce organizací, kteří vystupují na jednotlivých školeních se svými odbornými příspěvky. Během školení jsou starostové seznamováni s funkcionalitami a obsahem Bezpečnostního portálu Karlovarského kraje, který následně mohou využívat pod svými přihlašovacími údaji k získávání aktuálních informací, informací o vydaných výstrahách a připravené postupy a opatření pro řešení mimořádných událostí a krizových situací v rámci zpracované bezpečnostní plánovací dokumentace“* (2024).

Zde jsou stručně představeny zkušenosti z některých krajů. V Moravskoslezském kraji zkušenosti z minulých let ukázaly, že pokud probíhalo školení pouze formou přednášek

v přednáškových sálech, starosty tolik nebavilo, a ze školení předčasně odcházeli. Nově je tak školení i praktické, kdy jsou stanovena jednotlivá stanoviště, na nichž se starostové dozví cíleně informace týkající se různých druhů událostí. Forma praktických ukázek probíhá v Moravskoslezském kraji již 8 let<sup>43</sup> (Rozhovor se zástupcem HZS Moravskoslezského kraje, 2024).

Mezi školitele patřili v roce 2023 zástupci HZS Moravskoslezského kraje, Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Zdravotnická záchranná služba Moravskoslezského kraje, ČHMÚ, PČR. Každý ze školitelů starostům sdělil, jak jim konkrétně jejich složka může za MU v jejich území pomoci, jaké síly a prostředky mají k dispozici a jaké jsou postupy jejich vyžadování. Na začátku je vždy trocha teorie. Na školeních se starostům říká, jak by měli postupovat, jaké nástroje k tomu mají. Jaké pravomoci mají, co vše mohou nařídit, vyřešit, o co mohou požádat, na koho se mohou obracet. Následně jsou jim předávány informace týkající se konkrétních MU na jednotlivých stanovištích, (informace spojené s COVID-19, situace spojená s válkou na Ukrajině, chřipka ptáků apod.) (Rozhovor se zástupcem HZS Moravskoslezského kraje, 2024).

Starostům jsou předávány rovněž odkazy formou QR kódů, díky nimž si mohou materiály, jako jsou prezentace či materiály k preventivně výchovné činnosti (např. letáky), stáhnout. Dané informace starostům slouží jako pomůcka pro další činnost. Školení starostů je přínosné. Starostové získávají znalosti, následně ví, co dělat, to na místě MU usnadní práci veliteli zásahu. Starostové mají díky školení větší přehled, což se následně ukazuje také na kontrolách obcí (Rozhovor se zástupcem HZS Moravskoslezského kraje, 2024).<sup>44</sup>

V Olomouckém kraji je odborná příprava spojována s workshopem. Nejprve jsou starostové stručně teoreticky uvedeni do problematiky, kdy jim jsou promítány prezentace týkající se MU, které vizuálně doprovází projev jednotlivých lektorů. Dále je již představen scénář modelové MU, kterou se starostové rozdělení do skupin snaží řešit. Každá skupina má svého moderátora, který danou skupinu při řešení pomáhá vést. Společně diskutují nad nejlepšími postupy, jednotlivými kroky a úkoly, které by neměli v rámci své funkce opomenout. Mezi

---

<sup>43</sup> V roce 2023 bylo v Moravskoslezském kraji školení starostů pořádáno po okresech, aby bylo pro starosty blíže. Účast starostů činila v roce 2023 70 %. Pokud starostové stojí ještě o další vzdělávání, vychází se jim vstříc. Další informace jim může předat přímo příslušník z daného územního odboru, který za nimi do obce zajede (Rozhovor se zástupcem HZS Moravskoslezského kraje, 2024).

<sup>44</sup> Před rokem 2015, tedy dříve, než se zaváděly praktické ukázky, byli starostové rozdělení, na ty, kteří již v minulém volebním období funkci starosty vykonávali, a na nové starosty. Noví starostové měli navíc také teorii. Když se však v roce 2015 v Moravskoslezském kraji přecházelo k praktickým tématům, toto rozdělení bylo zrušeno, neboť bývají probírána jiná témata. Proto nebylo školení rozdělováno v závislosti na tom, zda je starosta ve své funkci nový, ani v následujících letech, tj. 2019 a 2023.

události, které se na jednotlivých workshopech řeší, patří povodně, vichřice, narušení dodávek pitné vody či blackout. Každá skupina řeší stejnou událost, avšak řešení se vždy alespoň částečně liší v závislosti na zkušenostech a možnostech starostů v konkrétní skupině. Starostové dostávají zpětnou vazbu, učí se spolupracovat se sousedními starosty, kteří jim v případě problémů mohou poskytnout pomoc i během reálné MU (Buček, 2024).

V Jihomoravském kraji v roce 2023 proběhlo školení starostů ve formě přednášek, případových studií a praktické ukázky. Proběhla ukázka jednotek požární ochrany předurčených pro OOb, jejich vybavení a zároveň byla provedena realizace nouzového přežití pro obyvatelstvo, kdy byla starostům poskytnuta strava. Starostové pozitivně hodnotí právě případové studie, které umožní ilustrovat jejich povinnosti a možnost konkrétního řešení MU. Získané informace mohou účastníci školení využít při řešení MU, příkladem může být řešení rozsáhlejší dopravní nehody dvou autobusů, kdy bylo nutné provést evakuaci a následně zajistit nouzové přežití (Koubová, 2024).

V Kraji Vysočina má školení podobu prezentací přednášejících na předem stanovená témata. Školení je zaměřené na přípravu na MU a KSi a jejich řešení. Účelem je seznámit starosty se základní problematikou týkající se přípravy na MU a KSi a jejich řešení a související tematiku s co největším zaměřením na praktické potřeby této cílové skupiny (Veselý, 2024).

Rovněž ve Zlínském kraji<sup>45</sup> jsou starostové školeni formou přednášek. V roce 2023 se 4 přednášek, které se konaly v každém z okresů, účastnili vedle HZS kraje zástupci Krajského úřadu Zlínského kraje, zástupci Policie ČR Zlínského kraje, armády ČR, Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a zástupci EG.D, a.s. (Martinec, 2024).

Teoretickou podobu mělo školení starostů v roce 2023 také v Pardubickém kraji, Karlovarském kraji. V Plzeňském kraji se jedná o formu přednášek a ukázek<sup>46</sup> (Rozhovor se zástupcem HZS Pardubického kraje, 2024; Rozhovor se zástupcem HZS Plzeňského kraje, 2024; Rusovová, 2024). Důležitou součástí školení je prostor pro dotazy a diskusi jednotlivých účastníků.

---

<sup>45</sup> V roce 2023 se účastnilo školení celkem 208 starostů či starostek, což představuje necelých 68 % ze všech starostů a starostek ve Zlínském kraji (Řezníček, 2023).

<sup>46</sup> Jejich podoba však zástupcem HZS Plzeňského kraje nebyla více specifikována.

### 7.3 Dotazníkové šetření

K analýze současného stavu připravenosti starostů na řešení MU bylo využito dotazníkové šetření. Odpovědi na některé otázky napomohou také s určením preferencí starostů, co se jejich přípravy a školení v oblasti OOb a KŘ týká.

Respondenti, starostové obcí, byli vybíráni náhodným výběrem pomocí tabulkového procesoru a funkce náhodného výběru celých čísel v určitých intervalech. Náhodně byla vybírána jednotlivá ORP ze všech krajů mimo Prahy.<sup>47</sup> Pomocí očíslovaného seznamu a vygenerovaného čísla byl následně sestaven seznam obcí v jednotlivých, vybraných ORP, jimž byl hypertextový odkaz na dotazník odeslán. Dotazník, resp. hypertextový odkaz, byl prostřednictvím e-mailové korespondence starostům distribuován 5. a 6. listopadu 2023. Na vyplnění byl starostům ponechán čas do 30. listopadu 2023.<sup>48</sup> Celkem byl dotazník zaslán 342 starostům, z toho 13 starostům ORP (mimo Prahu), přičemž každý ze starostů ORP vykonává svou funkci v jiném kraji, a 329 starostům obcí. Z toho se vrátilo 7 dotazníků vyplněných starosty ORP (necelých 54 % z dotazníků distribuovaných starostům ORP) a 51 dotazníků vyplněných starosty obcí (přibližně 15,5 % z distribuovaných dotazníků obcím), celkem se tedy vrátilo 58 vyplněných dotazníků (necelých 17 % ze všech distribuovaných dotazníků).<sup>49</sup>

Sestavený dotazník měl celkem 22 otázek, které je možné rozdělit do několika kategorií, a to na otázky identifikační (částečná identifikace respondentů), otázky zaměřující se na školení starostů a otázky zaměřující se obecně na řešení MU a souvisejících činností. Některé otázky byly uzavřené, některé byly otevřené a starostové se tak mohli rozepsat. Odpověďmi na některé otázky provedli starostové autoevaluaci svých schopností, což přispívá k vyhodnocení současného stavu připravenosti mezi starosty. Znění dotazníku, stejně jako všechny okomentované odpovědi na jednotlivé otázky, je možné nalézt v příloze P I a v příloze P II. Níže již jsou představeny odpovědi respondentů, které napomohou s přijetím či zamítnutím formulovaných hypotéz H01 a H02.

---

<sup>47</sup> Vzhledem ke specifickému uspořádání a postavení Prahy jako hlavního města a zároveň dostupnosti pracovníků krizového řízení v jednotlivých městských částech nebylo dotazníkové šetření mezi starosty jednotlivých městských částí bráno v potaz.

<sup>48</sup> Jistým omezením tedy je pouze elektronická verze dotazníků, avšak je předpokládáno, že starostové obcí využívají ve své funkci e-mailovou schránku, a tak by neměl být jednotlivý způsob distribuce, až natolik omezující.

<sup>49</sup> Právě kvůli nezastoupení obcí ze všech ORP a kvůli nižší návratnosti vyplněných dotazníků, není možné dané závěry zcela generalizovat pro území celé České republiky. Avšak na základě daných odpovědí je možné utvářet alespoň dílčí závěry, které umožňují ilustraci připravenosti a přípravy starostů v České republice.

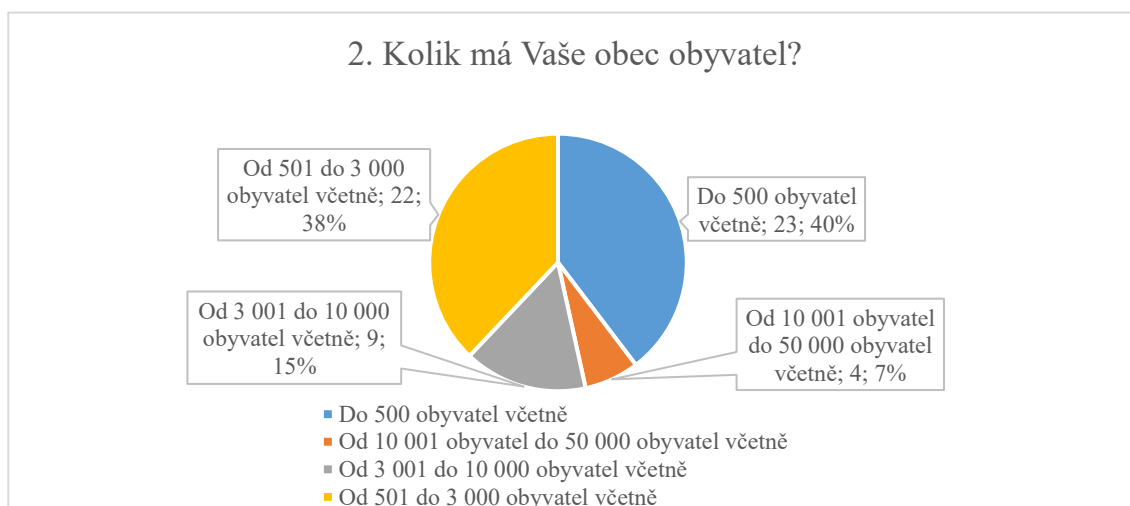
### 7.3.1 Vyhodnocení hypotézy H01

Aby bylo možné přijmout, či zamítnout hypotézu H01 tedy, že *starostové menších obcí jsou si při řešení MU v jejich obci méně jistí postupem než starostové větších obcí či obcí s rozšířenou působností*, byly vytvořeny otázky směřující jak na počet obyvatel, tak na autoevaluaci samotných starostů a jejich schopností.

Tyto oblasti pokrývají otázka č. 2 a následně především otázky č. 19, 20, 21 a 22. Nyní bude zastoupení jednotlivých odpovědí na dané otázky popsáno a ukázáno na grafech.

#### Otázka č. 2: Kolik má Vaše obec obyvatel?

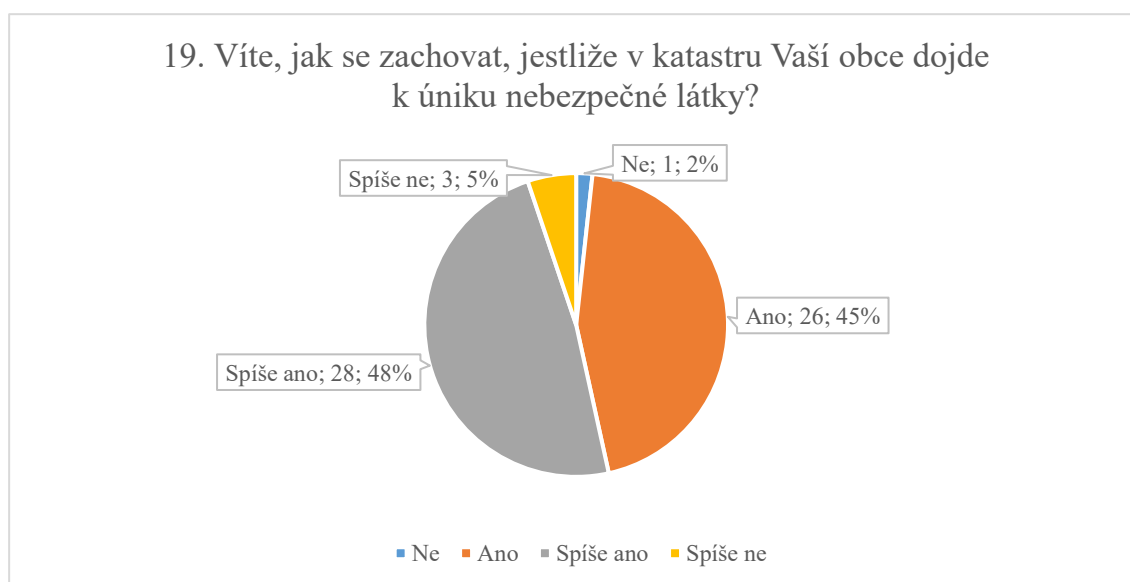
Druhá otázka se soustředila na velikost obcí dle počtu obyvatel. V obci do 500 obyvatel vykonává svoji funkci celkem 23 respondentů, v obci s počtem obyvatel v rozmezí 501 až 3 000 obyvatel vykonává svou funkci 22 respondentů. V obci s počtem obyvatel od 3 001 do 10 000 vykonává svou funkci 9 respondentů, z toho 3 starostové ORP, a v obci s počtem obyvatel od 10 001 do 50 000 vykonávají svou funkci celkem 4 respondenti, kteří jsou starosty ORP. Podrobněji je možné zastoupení velikosti obcí dle počtu obyvatel, v nichž starostové vykonávají svou funkci vidět na grafu 1.



Graf 1: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 2 (Zdroj: vlastní)

**Otázka č. 19: Víte, jak se zachovat, jestliže v katastru Vaší obce dojde k úniku nebezpečné látky?**

Odpovědi na otázku č. 19 měli starostové subjektivně zhodnotit, jak jsou připraveni na MU s únikem nebezpečné látky. Celkem 26 respondentů, z toho 3 starostové ORP, odpovědělo, *ano*, tedy, že ví, jak se zachovat, jestliže k úniku nebezpečné látky v katastru jejich obce dojde. Dalších 28 respondentů, z toho 4 starostové ORP, odpovědělo *spíše ano*, tedy že spíše vědí, jak se v dané situaci zachovat. Menší podíl respondentů neví, jak se zachovat, konkrétně 3 respondenti odpověděli, *spíše ne* a 1 z respondentů odpověděl *ne*. Zastoupení odpovědí je vidět na grafu 2.

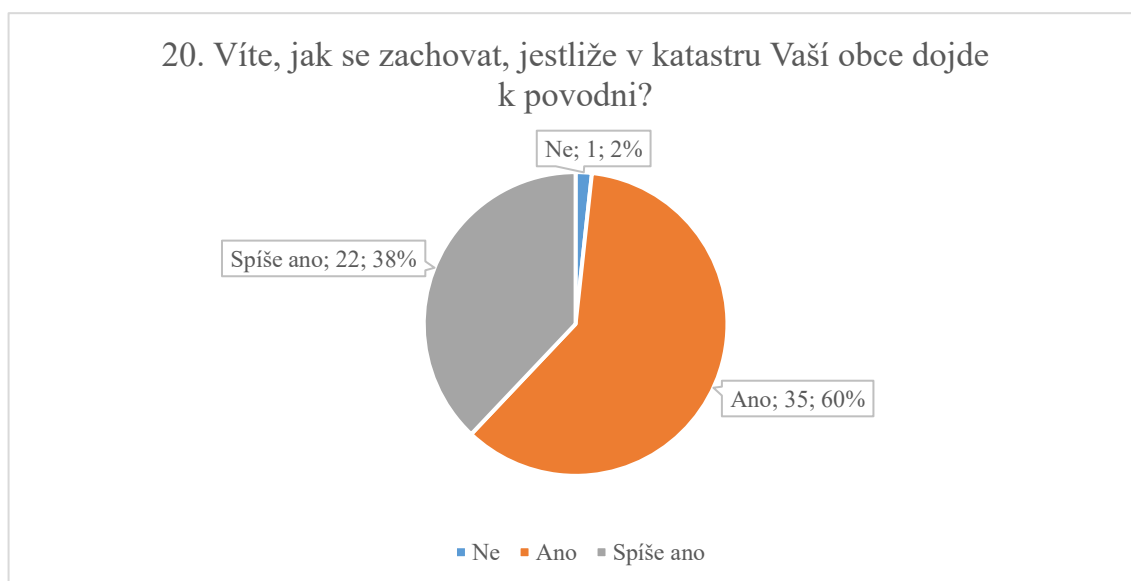


Graf 2: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 19 (Zdroj: vlastní)

Je také nutné zdůraznit, že celkové procentuální zastoupení odpovědí *ano* a *spíše ano* na otázku č. 19 je 93 %, a tak je možné usuzovat, že jsou starostové na řešení MU spojené s únikem nebezpečné látky připraveni.

**Otázka č. 20: Víte, jak se zachovat, jestliže v katastru Vaší obce dojde k povodni?**

Stejně tak otázka č. 20 směřuje na sebehodnocení starostů a znalosti postupů, pokud v obci dojde k povodni. Povodně jsou v České republice poměrně častou a pravidelnou MU. Celkem 35 respondentů, z toho 5 starostů ORP, odpovědělo *ano*, že ví, jak se zachovat, pokud dojde k povodni, Celkem 22 respondentů, z toho 2 starostové ORP, odpovědělo, *spíše ano*, tedy přibližně ví, jak se zachovat, a pouze 1 respondent odpověděl *ne*. Zastoupení jednotlivých odpovědí je ilustrováno na grafu 3.



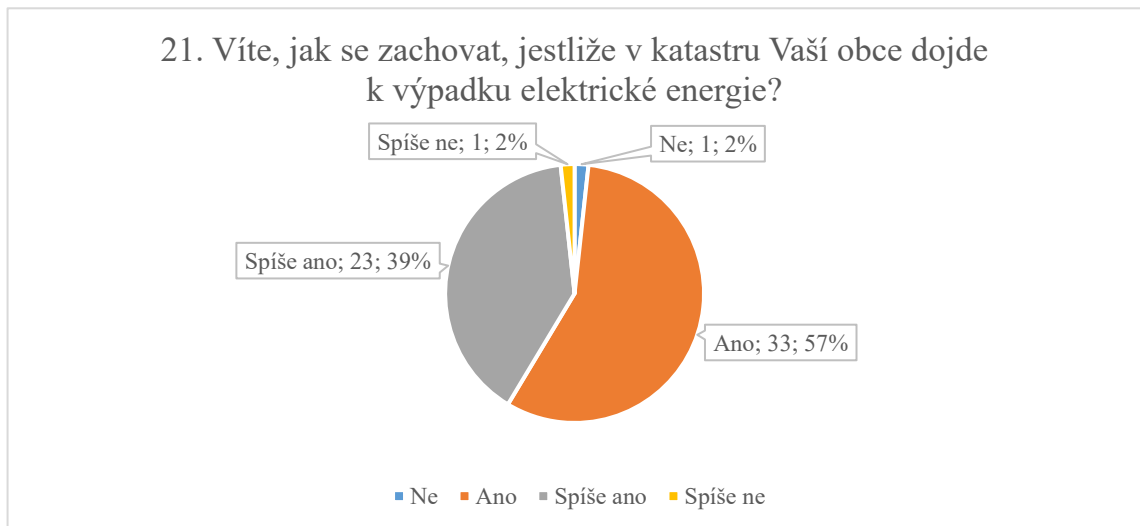
Graf 3: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 20 (Zdroj: vlastní)

Celkové procentuální zastoupení odpovědí *ano* a *spíše ano* na otázku č. 20 je 98 %, a tak je možné usuzovat, že jsou starostové na řešení MU spojené s povodní připraveni.

**Otázka č. 21: Víte, jak se zachovat, jestliže v katastru Vaší obce dojde k výpadku elektrické energie?**

Podobně i otázka č. 21 směřuje na autoevaluaci starostů, konkrétně se jedná o přípravu na výpadek elektrické energie. Celkem 33 respondentů odpovědělo *ano*, z toho 2 starostové ORP, dalších 23 respondentů odpovědělo *spíše ano*, z toho 5 starostů ORP, tedy, že ví, jak se zachovat při výpadku elektrické energie. Další 1 respondent odpověděl *spíše ne* a 1 *ne*, tedy, že neví, jak se zachovat v případě výpadku elektrické energie. Odpovědi na otázku č. 21 jsou ilustrovány v grafu 4.



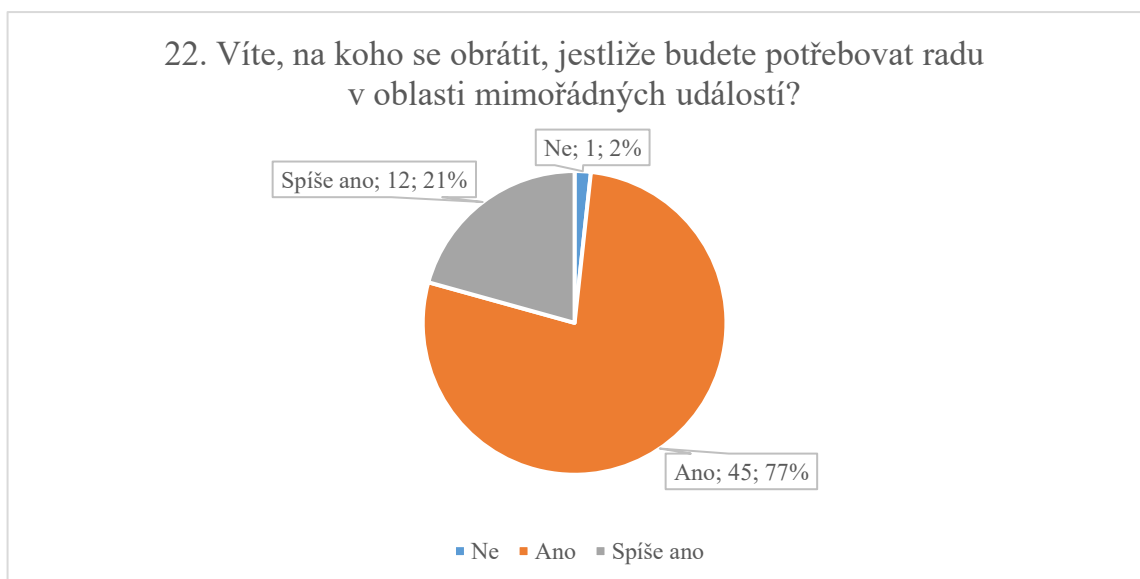


Graf 4: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 21 (Zdroj: vlastní)

Celkové procentuální zastoupení odpovědí *ano* a *spíše ano* na otázku č. 21 je 96 %, a tak je možné usuzovat, že jsou starostové na řešení MU spojené s výpadkem elektrické energie připraveni.

**Otázka č. 22: Víte, na koho se obrátit, jestliže budete potřebovat radu v oblasti mimořádných událostí?**

Oblast řešení MU je velmi komplexní, proto není možné, aby starostové, kteří mají na starosti mnoho agend, věděli zcela všechno. Právě proto je důležité, aby věděli, na koho se mohou v případě potřeby obrátit. Na tuto otázku odpovědělo 45 respondentů *ano*, z toho 7 starostů ORP, dalších 12 respondentů odpovědělo, že *spíše ano* a pouze 1 z respondentů odpověděl, že *ne*. Graficky jsou odpovědi zobrazeny na grafu 5.



Graf 5: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 22 (Zdroj: vlastní)

Důležitým zjištěním je, že starostové vědí, na koho se obrátit, pokud by v oblasti MU potřebovali poradit. Celkové procentuální zastoupení odpovědí *ano* a *spíše ano* na otázku č. 22 činí 98 %. Z výše uvedených dat tak vyplývá, že starostové si jsou nejvíce jisti postupem při povodni (98 %), dále při výpadku elektrické energie (96 %) a nejméně při úniku nebezpečné látky (93 %).

Na samostatné odpovědi na otázky č. 2, 19, 20, 21 a 22, budou navazovat odpovědi na otázky č. 19, 20, 21 a 22 v závislosti na velikosti obce, tj. ve vztahu k otázce č. 2. Protože starostové ORP, kteří na dotazník odpověděli, vykonávají svou funkci v kategoriích obcí od 3 001 obyvatel do 50 000, budou skupiny velikostí obcí rozděleny na obce s počtem obyvatel do 3 000 včetně (tato kategorie bude dále označována také jako kategorie K1) a na kategorii obcí od 3 001 do 50 000 obyvatel (tato kategorie bude dále označována také jako kategorie K2).

Nutno je také přihlídnout k nestejnému zastoupení starostů v jednotlivých kategoriích, neboť existuje více obcí s nižším počtem obyvatel. Srovnání bude tedy provedeno na základě procentuálního zastoupení jednotlivých odpovědí v každé z kategorií. Protože tyto otázky jsou autoevaluačního charakteru, respondenti mohli vybírat z možnosti *ano*; *spíše ano*; *spíše ne* a *ne*, budou odpovědi *ano* a *spíše ano* vyhodnocovány tak, že jsou starostové připraveni na dané situace a odpovědi *ne* a *spíše ne* budou vyhodnocovány dohromady tak, že starostové nejsou připraveni na řešení dané situace. Zobrazeno však bude rovněž procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí, a to konkrétně v tabulce 1 až v tabulce 8.<sup>50</sup>

Ve vzorku respondentů bylo celkem 45 respondentů z kategorie do 3 000 obyvatel včetně (kategorie K1) a 13 respondentů z kategorie obcí v počtu obyvatel od 3 001 do 50 000 včetně (kategorie K2). Jako hodnota, která určí míru připravenosti či nepřipravenosti starostů na řešení MU, byla zvolena hranice rozdílu zastoupení procentuálně hodnoty kladných odpovědí, tzn. *ano* či *spíše ano* a zároveň také u odpovědí záporných, tedy *ne* či *spíše ne*, mezi kategorií starostů obcí s počtem obyvatel do 3 000 obyvatel (kategorie K1) a kategorií starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí od 3 001 do 50 000 (kategorie K2), 15 %.

Tzn. jestliže bude rozdíl procentuálního zastoupení alespoň u 3 otázek ze 4, tj. alespoň u 3 z otázek č. 19, 20, 21 a 22 nižší než 15 %, bude hypotéza H01 považována za zamítnutou. Jestliže naopak bude rozdíl procentuálního zastoupení alespoň u 3 otázek ze 4,

---

<sup>50</sup> V tabulkách 1–10 je u procentuálních hodnot využíváno zaokrouhlování na dvě desetinná místa, proto nemusí být vždy součet procent v tabulce roven 100 %.

tj. alespoň u 3 z otázek č. 19, 20, 21 a 22 vyšší či roven 15 %, bude hypotéza H01 považována za přijatou.

Tabulka 1: Zastoupení odpovědí na otázku č. 19 starostů obcí s počtem obyvatel do 3 000 (kategorie K1) (Zdroj: vlastní)

Odpovědi na otázku č. 19	Počet respondentů	Procentuální zastoupení odpovědí	Procentuální zastoupení dle ne/připravenosti
Ano	19	42,22 %	91,11 %
Spíše ano	22	48,89 %	
Spíše ne	4	8,89 %	8,89 %

Tabulka 2: Zastoupení odpovědí na otázku č. 19 starostů obcí s počtem obyvatel od 3 001 do 50 000 (kategorie K2) (Zdroj: vlastní)

Odpovědi na otázku č. 19	Počet respondentů	Procentuální zastoupení odpovědí	Procentuální zastoupení dle ne/připravenosti
Ano	7	53,85 %	100,00 %
Spíše ano	6	46,15 %	

Jak vyplývá z porovnání procentuálních hodnot kladných odpovědí (stejně tak i záporných) na otázku č. 19 (otázka na připravenost při úniku nebezpečných látek) u starostů kategorie K1 a K2 v tabulce 1 a v tabulce 2, rozdíl zastoupení procentuálních hodnot odpovědí mezi kategorií K1 a K2 je 8,89 %. Daný rozdíl je nižší než 15 %, což přispívá k prozatímnímu zamítnutí hypotézy H01.

Tabulka 3: Zastoupení odpovědí na otázku č. 20 starostů obcí s počtem obyvatel do 3 000 (kategorie K1) (Zdroj: vlastní)

Odpovědi na otázku č. 20	Počet respondentů	Procentuální zastoupení odpovědí	Procentuální zastoupení dle ne/připravenosti
Ano	25	55,56 %	97,78 %
Spíše ano	19	42,22 %	
Ne	1	2,22 %	2,22 %

Tabulka 4: Zastoupení odpovědí na otázku č. 20 starostů obcí s počtem obyvatel od 3 001 do 50 000 (kategorie K2) (Zdroj: vlastní)

Odpovědi na otázku č. 20	Počet respondentů	Procentuální zastoupení odpovědí	Procentuální zastoupení dle ne/připravenosti
Ano	10	76,92 %	100,00 %
Spíše ano	3	23,08 %	

Jak vyplývá z porovnání procentuálních hodnot kladných odpovědí (stejně tak i záporných) na otázku č. 20 (otázka na připravenost při povodni) u starostů kategorie K1 a K2 v tabulce 3 a v tabulce 4, rozdíl zastoupení procentuálních hodnot odpovědí mezi kategorií K1 a K2 je 2,22 %. Daný rozdíl je nižší než 15 %, což přispívá k prozatímnímu zamítnutí hypotézy H01.

Tabulka 5: Zastoupení odpovědí na otázku č. 21 starostů obcí s počtem obyvatel do 3 000 (kategorie K1) (Zdroj: vlastní)

Odpovědi na otázku č. 21	Počet respondentů	Procentuální zastoupení odpovědí	Procentuální zastoupení dle ne/připravenosti
Ano	27	60,00 %	97,78 %
Spíše ano	17	37,78 %	
Ne	1	2,22 %	2,22 %

Tabulka 6: Zastoupení odpovědí na otázku č. 21 starostů obcí s počtem obyvatel od 3 001 do 50 000 (kategorie K2) (Zdroj: vlastní)

Odpovědi na otázku č. 21	Počet respondentů	Procentuální zastoupení odpovědí	Procentuální zastoupení dle ne/připravenosti
Ano	6	46,15 %	92,31 %
Spíše ano	6	46,15 %	
Spíše ne	1	7,69 %	7,69 %

Jak vyplývá z porovnání procentuálních hodnot kladných odpovědí (stejně tak i záporných) na otázku č. 21 (otázka na připravenost při výpadku elektrické energie) u starostů kategorie K1 a K2 v tabulce 5 a v tabulce 6, rozdíl zastoupení procentuálních hodnot odpovědí mezi kategorií K1 a K2 je 5,47 %. Daný rozdíl je nižší než 15 %, což přispívá k zamítnutí hypotézy H01.

Tabulka 7: Zastoupení odpovědí na otázku č. 22 starostů obcí s počtem obyvatel do 3 000 (kategorie K1) (Zdroj: vlastní)

Odpovědi na otázku č. 22	Počet respondentů	Procentuální zastoupení odpovědí	Procentuální zastoupení dle ne/připravenosti
Ano	32	71,11 %	97,78 %
Spíše ano	12	26,67 %	
Ne	1	2,22 %	2,22 %

Tabulka 8: Zastoupení odpovědí na otázku č. 22 starostů obcí s počtem obyvatel od 3 001 do 50 000 (kategorie K2) (Zdroj: vlastní)

Odpovědi na otázku č. 22	Počet respondentů	Procentuální zastoupení odpovědí	Procentuální zastoupení dle ne/připravenosti
Ano	13	100,00 %	100,00 %

Jak vyplývá z porovnání procentuálních hodnot kladných odpovědí (stejně tak i záporných) na otázku č. 22 (otázka na znalost osob či subjektů, na které se může starosta obrátit, jestliže bude potřebovat radu v oblasti MU) u starostů kategorie K1 a K2 v tabulce 7 a v tabulce 8, rozdíl zastoupení procentuálních hodnot odpovědí mezi kategorií K1 a K2 je 2,22 %. Daný rozdíl je nižší než 15 %, což přispívá k zamítnutí hypotézy H01.

Při porovnání rozdílů procentuálního zastoupení odpovědí kategorie K1 a K2 u otázek č. 19, 20, 21 a 22 byl daný rozdíl u všech čtyř otázek nižší než 15 % (rozdíl byl dokonce vždy nižší než 10 %). Na základě tohoto poznatku je hypotéza H01: *Starostové menších obcí jsou si při řešení mimořádných událostí v jejich obci méně jistí postupem než starostové větších obcí či obcí s rozšířenou působností* zamítnuta.

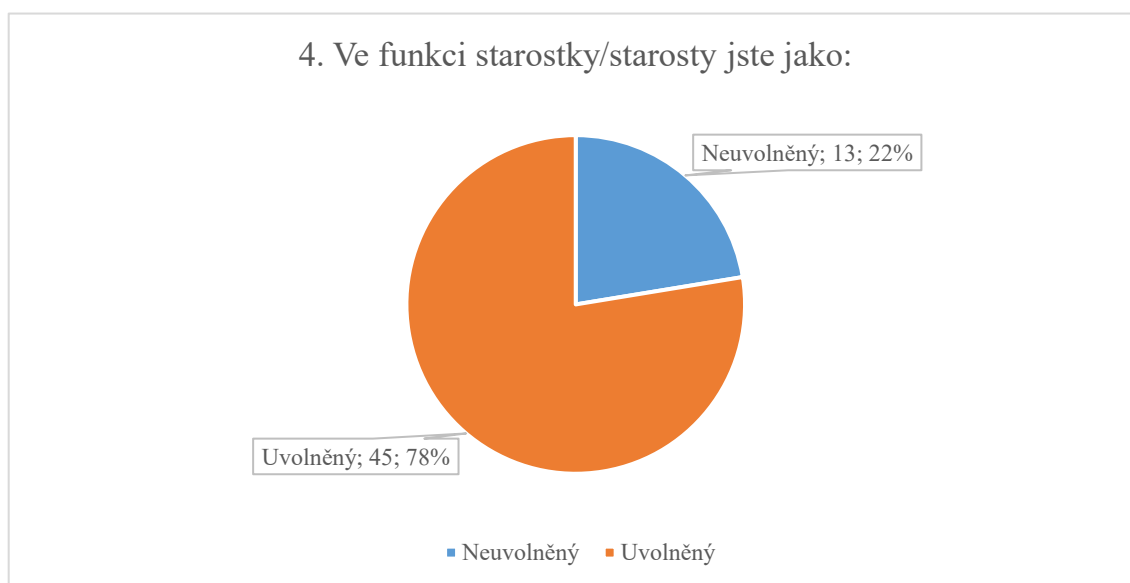
Na základě zjištěných poznatků je možné usuzovat, že starostové menších obcí jsou si postupem při MU jistí velmi podobně jako starostové větších obcí a obcí s rozšířenou působností, a to na základě autoevaluačních otázek. Nutné je však podotknout, že zastoupený vzorek odpovědí nepokrývá odpovědi všech obcí v České republice, ani všech vzorků obcí z vybraných ORP, a tak je toto zjištění spíše orientační. Zároveň mohou být autoevaluační odpovědi zkreslené, neboť se respondenti snaží vypadat v očích výzkumníka lépe, v tomto případě tedy tak, že mají lepší povědomí o postupu při řešení MU.

### 7.3.2 Vyhodnocení hypotézy H02

Níže již jsou samostatně představeny otázka č. 4 a otázka č. 6, které by měly napomoci s přijetím či zamítnutím hypotézy H02: *Starostové, kteří vykonávají svou funkci jako starostové uvolnění, se účastní školení v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení více než starostové, kteří vykonávají svou funkci jako starostové neuvolnění.*

#### Otázka č. 4: Ve funkci starostky/starosty jste jako:

Čtvrtá otázka zjišťovala charakter výkonu funkce starosty, tedy to, zda starosta svou funkci vykonává jako neuvolněný, tj. souběžně se zaměstnáním, či uvolněný. Na otázku č. 4 odpovědělo celkem 13 respondentů, že svou funkci vykonávají jako starostové *neuvolnění* a 45 respondentů odpovědělo, že funkci starosty vykonávají jako *uvolnění*. Z toho všech 7 starostů ORP svou funkci zastává svou funkci jako starosta uvolněný. Proporční rozdělení starostů na uvolněné a neuvolněné je znázorněno v grafu 6.

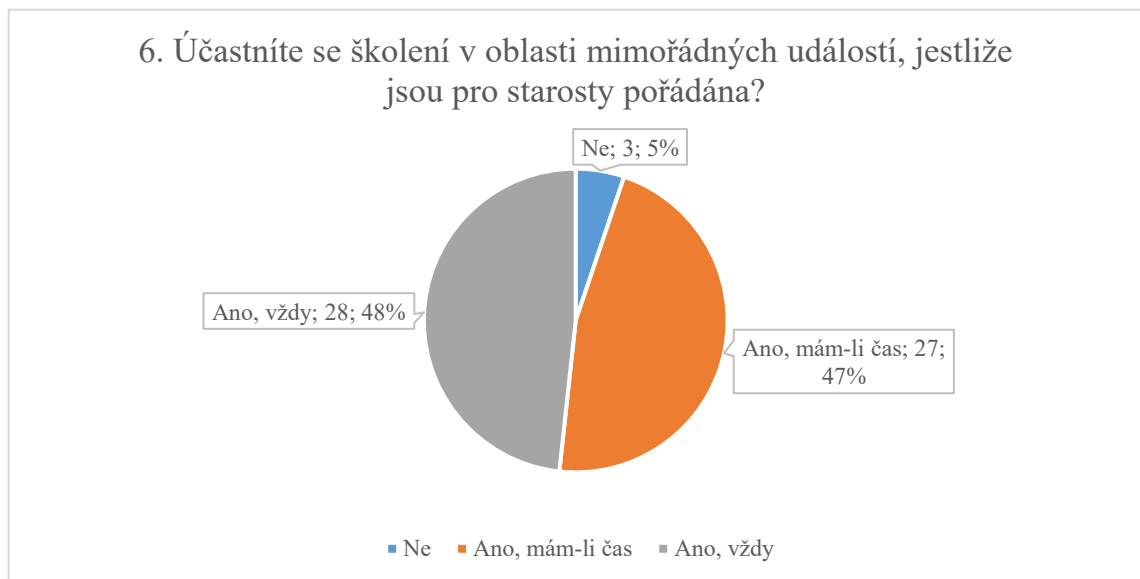


Graf 6: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 4 (Zdroj: vlastní)

#### Otázka č. 6: Účastníte se školení v oblasti mimořádných událostí, jestliže jsou pro starosty pořádána?

Otázka č. 6 se zaměřila na zjištění účasti starostů na daných školeních. Pokud se školení konají, *vždy* se jich zúčastní 28 respondentů, 27 respondentů se jich účastní, *mají-li čas* a 3 respondenti uvedli, že se školení *neúčastní*, jedná se o tři ze čtyř respondentů, kteří nevědí, zda školení jsou pořádána. Poslední z respondentů, který uvedl, že neví, zda jsou školení pořádána, uvedl u otázky č. 6, že se účastní, *má-li čas*. Respondent, který

u otázky č. 5 uvedl, že školení pořádána nejsou, zde odpověděl, že se jich účastní vždy, což si protirečí. Grafické zastoupení jednotlivých odpovědí je zobrazeno na grafu 7.



Graf 7: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 6 (Zdroj: vlastní)

Na tomto místě je popsáno provázání odpovědí na otázku č. 4 s odpověďmi na otázku č. 6. Dané provázání by mělo napomoci s přijetím či zamítnutím hypotézy H02. Z celkového počtu respondentů jich bylo ve funkci jako neuvolněných starostů 13, jako uvolněných 45, viz otázka č. 4 a graf 6. Stejně tak jako u hypotézy H01 bude i nyní u hypotézy H02 rozhodující nikoliv počet starostů uvolněných a neuvolněných, ale jejich procentuální zastoupení v daných kategoriích a rozdíl mezi nimi. Srovnáváno tedy bude procentuální zastoupení odpovědí *ano, vždy* u kategorie starostů uvolněných a neuvolněných. Stejně tak následně i odpovědi *ano, mám-li čas* a *ne*. Rozhodující hodnotou pro přijetí, či zamítnutí hypotézy H02 bude rovněž hodnota 15 %.

Jestliže bude rozdíl procentuálního zastoupení odpovědí u kategorie starostů uvolněných a kategorie starostů neuvolněných u odpovědi *ano, vždy* nižší než 15 % (tj. nižší procento odpovědí bude u kategorie starostů uvolněných) a zároveň u odpovědi *ano, mám-li čas* vyšší než nebo rovna 15 % (tj. vyšší procento odpovědí bude u kategorie starostů uvolněných), bude hypotézy H02 zamítnuta. Jestliže bude rozdíl procentuálního zastoupení odpovědí u kategorie starostů uvolněných a kategorie starostů neuvolněných u odpovědi *ano, vždy* vyšší než nebo rovna 15 % (tj. vyšší procento odpovědí bude u kategorie starostů uvolněných) a zároveň u odpovědi *ano, mám-li čas* nižší než 15 % (tj. nižší procento odpovědí bude u kategorie starostů uvolněných), bude hypotéza H02 přijata.

Tabulka 9: Zastoupení odpovědí neuvolněných starostů na otázku č. 6 týkající se účasti na školeních (Zdroj: vlastní)

Odpovědi neuvolněných starostů	Počet respondentů	Procentuální zastoupení odpovědí
Ano, vždy	3	23,08 %
Ano, mám-li čas	8	61,54 %
Ne	2	15,38 %

Tabulka 10: Zastoupení odpovědí uvolněných starostů na otázku č. 6 týkající se účasti na školeních (Zdroj: vlastní)

Odpovědi uvolněných starostů	Počet respondentů	Procentuální zastoupení odpovědí
Ano, vždy	25	55,56 %
Ano, mám-li čas	19	42,22 %
Ne	1	2,22 %

Jak vyplývá z porovnání procentuálních hodnot odpovědí starostů uvolněných a neuvolněných, hodnota rozdílu u odpovědi *ano, vždy* je 32,48 %, kdy vyšší procentuální zastoupení mají odpovědi starostů uvolněných. Dále také vyplývá, že hodnota rozdílu u odpovědi *ano, mám-li čas* je 19,32 %, kdy vyšší procentuální zastoupení mají odpovědi starostů neuvolněných. Daný rozdíl je vyšší než 15 % a procentuální zastoupení koresponduje s předpokladem formulovaným pro přijetí hypotézy H02. Hypotéza H02: *Starostové, kteří vykonávají svou funkci jako starostové uvolnění, se účastní školení v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení více než starostové, kteří vykonávají svou funkci jako starostové neuvolnění*, byla na základě porovnání dat z tabulky 9 a tabulky 10 přijata.

Na základě odpovědi *ano, mám-li čas*, je možné usuzovat, že pro starosty, kteří vykonávají vedle funkce starosty jiné zaměstnání, je čas rozhodujícím faktorem pro účast, či neúčast na školení. Nutné je však opět zdůraznit, že zastoupený vzorek odpovědí nepokrývá odpovědi všech obcí v České republice, ani všech vzorků obcí z vybraných ORP, a tak je toto zjištění znovu spíše orientační.

V této kapitole byl na základě dotazníkového šetření analyzován současný stav přípravy a připravenosti starostů. Zároveň byla hypotéza H01 zamítnuta a hypotéza H02 přijata. V následující kapitole je hodnocen současný stav také pomocí SWOT analýzy.



## 7.4 SWOT analýza hodnocená pomocí bodovací metody a metody analytického hierarchického procesu

Na základě výše uvedených informací, které byly získány především pomocí rozhovorů, dotazníkového šetření a z otevřených zdrojů, bude nyní provedena SWOT analýza, která bude nejprve ohodnocena tzv. bodovací metodou a následně bude zkombinována také s tzv. metodou analytického hierarchického procesu (AHP), která sníží míru jedné z jejích nevýhod, tedy to, že se SWOT analýza zabývá danými faktory pouze kvalitativně. Díky bodovací metodě a metodě AHP, tak budou jednotlivé faktory SWOT analýzy ohodnoceny také kvantitativně.

Nyní bude vytvořena SWOT analýza. Níže v tabulce 11 jsou již identifikovány jednotlivé faktory připravenosti a přípravy starostů na řešení MU. Celkem byly identifikovány 3 silné stránky, 3 slabé stránky, 3 příležitosti a 3 hrozby. Jednotlivé parametry SWOT analýzy jsou dále popsány.

Tabulka 11: Identifikované faktory SWOT analýzy připravenosti a přípravy starostů obcí na mimořádné události (Zdroj: vlastní)

<b>SILNÉ STRÁNKY (S)</b>	<b>SLABÉ STRÁNKY (W)</b>
S1: Zkušenosti lektorů se školením starostů	W1: Nedostatek času
S2: Vytvořené příručky a další podklady	W2: Upřednostňování jiných agend
S3: Osoby v obci, na které se starosta může spolehnout (JSDH obcí, u větších obcí pracovník či pracoviště krizového řízení)	W3: Nástup nových starostů do funkce a jejich seznamování se s danou agendou
<b>PŘÍLEŽITOSTI (O)</b>	<b>HROZBY (T)</b>
O1: Příprava starostů na MU je zakotvena v Konceptu ochrany obyvatelstva a Konceptu vzdělávání	T1: Nedostatek či podcenění financí, které jsou na přípravu věnovány
O2: Spolupráce s HZS kraje, zástupci ORP a dalšími starosty, předávání kontaktů	T2: Neočekávaný rozsah mimořádné události, nelze se na ni zcela připravit
O3: Praktické způsoby vzdělávání, zapojení do cvičení složek IZS	T3: Zásadní změna legislativy

Stručný popis jednotlivých **silných stránek**:

- S1: Zkušenosti lektorů se školením starostů
  - První *Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení* pochází již z roku 2001, a tak i příprava a školení starostů probíhá po delší časové období. Právě díky tomu mají jednotliví lektori zkušenosti se školením nejen starostů, ale i dalších odborníků, což tuto dovednost řadí do silných stránek.
- S2: Vytvořené příručky a další podklady
  - Nejen starostové, ale i školitelé mohou čerpat informace z jednotlivých modulů, příruček, plánů a prezentací, které byly v minulosti připraveny. Starostové sami tak mohou rozšiřovat okruh svých znalostí a lektori mohou čerpat inspiraci např. i z prezentací, které byly na školení starostů připraveny v minulých letech. Zároveň je důležité mít zpracované a znát plány připravené pro řešení mimořádných událostí.
- S3: Osoby v obci, na které se starosta může spolehnout (Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí, u větších obcí pracovník či pracoviště krizového řízení)
  - Ačkoliv zodpovědnost za přípravu obce na řešení mimořádných událostí má starosta, může se spolehnout i na další osoby. Konkrétně je možné se spolehnout na zřízené Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce (dále také jako JSDH), kteří mohou s řešením mimořádných událostí napomoci. U větších obcí může podporu, případně i odborné znalosti poskytovat pracovník či pracoviště krizového řízení nebo pracovník obdobné oblasti.

Stručný popis jednotlivých **slabých stránek**:

- W1: Nedostatek času
  - Jednou ze zásadních slabých stránek je nedostatek času. Důvodů, proč starostové mají nedostatek času, je možné nalézt hned několik. Jedním z nich může být další zaměstnání, které mají při své funkci starosty neuvolnění starostové. Dále může nedostatek času souviset také s další slabou stránkou, tzn. upřednostňování jiných agend, plnění jiných úkolů a účast na jiných jednáních.

- W2: Upřednostňování jiných agend
  - Starosta zodpovídá za mnoho oblastí. Může se jednat například o hospodaření obce, veřejné zakázky, územní a strategické plánování či životní prostředí. Tyto agendy se mohou pro starosty obce jevit jako více důležité z hlediska chodu obce, proto je může upřednostňovat před agendou související s MU.
- W3: Nástup nových starostů do funkce a jejich seznamování se s danou agendou
  - Jako další slabá stránka byl identifikován nástup nových starostů do funkce. Právě nově zvolení starostové, kteří nemají zkušenosti s vykonáváním funkce starosty z předchozích let, potřebují určitý čas na zorientování se v nové funkci. Pokud je například nutné řešit mimořádnou událost ještě před školením v předmětné oblasti, lze předpokládat, že nový starosta nebude zcela obeznámen se zavedenými postupy, úkoly a pravomocemi, které mu náleží.

#### Stručný popis jednotlivých **příležitostí**:

- O1: Příprava starostů na MU je zakotvena v *Koncepci ochrany obyvatelstva a Koncepci vzdělávání*
  - Důležitým předpokladem pro vhodnou přípravu starostů na řešení mimořádných událostí je ukotvení školení v koncepčních dokumentech, což tento prvek řadí do příležitostí. V současné době je vzdělávání starostů zakotveno jak v *Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030*, tak i v *Koncepci vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení z roku 2017*.
- O2: Spolupráce s HZS kraje, zástupci ORP a dalšími starosty, předávání kontaktů
  - Pro starosty je také důležité vedení a podpora, která se jim dostává od HZS kraje, zástupců ORP, na které se mohou obracet v případě nejasností či dotazů. Zároveň je výhodou spolupráce s dalšími starosty, kteří mohou obdobné mimořádné události také řešit či poskytovat pomoc při jejich řešení v závislosti na vlastních možnostech. Právě školení jsou místem, kde mohou být tyto kontakty získány, a na ně může být následně navázáno při přípravě na řešení a řešení MU.

- O3: Praktické způsoby vzdělávání, zapojení do cvičení složek IZS
  - Jednou z možností, jak získat praktické zkušenosti, je zapojení starostů do cvičení složek IZS, při nichž by si mohli sami vyzkoušet, jaké úkoly mohou plnit. Právě praktická příprava je vhodným způsobem v rámci rozvoje znalostí a zautomatizování postupů při řešení mimořádných událostí.

Stručný popis jednotlivých **hrozeb**:

- T1: Nedostatek či podcenění financí, které jsou na přípravu věnovány
  - První z hrozeb, která byla identifikována, je nedostatek financí. V současné době jsou na přípravu starostů peníze vyčleňovány a dostačují. V dalších letech by však v rámci rozpočtu mohlo být vyčleňováno méně financí, ačkoliv toto není zatím zcela předpokládáno. Podobná situace se týká i samotné připravenosti, kdy starostové mohou agendu mimořádných událostí podcenit.
- T2: Neočekávaný rozsah mimořádné události, nelze se na ni zcela připravit
  - Další z hrozeb je neočekávaný rozsah mimořádné události. Příkladem může být tornádo, které v červnu 2021 zasáhlo Jihomoravský kraj. Na rozsah dané mimořádné události nemohli být starostové dostatečně připraveni. Mohli však využívat znalostí, které jim byly v minulých letech předávány.
- T3: Zásadní změna legislativy
  - Poslední z identifikovaných hrozeb je zásadní změna legislativy. Přípravu starostů by mohla ovlivnit především v případě, že by došlo k zásadní úpravě pravomocí a povinností starostů, kteří by se tak s novou podobou museli znovu seznámit.

### **Definování hodnocení jednotlivých parametrů dle různých metod**

**Bodovací metoda** má za cíl určení vah významnosti jednotlivých parametrů. Zároveň jsou zde určovány bodovací metodou také úrovně daného kritéria, resp. parametru. Pro hodnocení byly předpřipraveny tabulky, do nichž byla zvolená čísla doplněna.

U bodovací metody platí, že každý z hodnotitelů přiřadí danému parametru (obecně kritériu) určitou hodnotu na škále  $\langle 1;10 \rangle$ . Body přidělené všemi hodnotiteli právě danému kritériu jsou následně sečteny a vyděleny součtem bodů přidělených všemi hodnotiteli všem

parametrům daného faktoru. V tomto případě se jedná o krok, v němž jsou dále určovány preferenční váhy jednotlivých parametrů, a platí pro ně vztah vzorce (1).

$$v_i = \frac{\sum_{j=1}^n b_{ij}}{\sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^n b_{ij}} \quad (1)$$

Kdy platí, že:

- $v_i$  je váha  $i$ -tého kritéria,
- $b_{ij}$  je počet bodů přidělených  $i$ -tému parametru,  $j$ -tým hodnotitelem,
- $k$  je počet kritérií,
- $n$  je počet hodnotitelů.

Přičemž při hodnocení významnosti platí, že:

- V tabulce 13 jsou jednotlivé parametry hodnoceny celými čísly na intervalu od 1 do 10  $\langle 1; 10 \rangle$ , kdy hodnota 1 udává nejmenší významnost (důležitost) daného parametru a naopak hodnota 10 udává nejvyšší významnost daného parametru.

Přičemž při hodnocení úrovně varianty, resp. kvality parametru, platí, že:

- V tabulce 14 pro parametry silné stránky a příležitosti platí, že jsou vybírána celá čísla v intervalu od 1 do 5  $\langle 1; 5 \rangle$ . Kdy hodnota 5 znamená nejvyšší pozitivum daného parametru, tedy, že daný parametr je na nejlepší úrovni, nebo nejlépe ovlivňuje přípravu starostů. Naopak hodnota 1 znamená, že daný parametr je sice hodnocen kladně, avšak je na nejhorší úrovni, a tudíž je možný ještě další posun lepším směrem.
- V tabulce 14 pro parametry slabé stránky a hrozby platí, že jsou vybírána celá čísla v intervalu od -5 do -1  $\langle -5; -1 \rangle$ . Kdy hodnota -5 znamená největší negativum daného parametru, tedy, že daný parametr je na nejhorší úrovni, nebo nejhůře ovlivňuje přípravu starostů. Naopak hodnota -1 znamená, že daný parametr je sice hodnocen záporně, avšak přípravu ovlivňuje negativně na nejnižší možné úrovni.

Následně budou na základě vypočtených vah dle přiřazených bodů jednotlivým parametrům a na základě aritmetického průměru hodnot přiřazených kvalitě daných parametrů určeny výsledné hodnoty pro jednotlivé skupiny faktorů a určena vhodná strategie postupu při přípravě starostů na řešení MU.

Pro kombinaci SWOT analýzy a metody AHP bylo nejprve nutné vytvořit SWOT analýzu, tedy určit jednotlivé pozitivní a negativní faktory jak vnějšího, tak i vnitřního prostředí. Dále je již nutné porovnat mezi sebou jednotlivé parametry ve skupině daného faktoru, a pak také faktory mezi sebou pomocí Saatyho metody, která napomůže s určením váhy důležitosti jednotlivých faktorů. Jsou tak určeny jak lokální váhy, tak i globální váhy daných faktorů a jednotlivých parametrů.

**Saatyho metoda** je multikriteriální analýzou, která využívá párového srovnání variant, kdy jsou určovány preference mezi variantami na základě bodovací stupnice. Jednotlivé hodnoty jsou následně zaznamenávány do tabulky.

Nejprve je nutné sestavit Saatyho matici, kdy v tomto případě bude využito zapisování dat hodnotitelů do tabulek, což představuje přenesení Saatyho matice, jež mívá tvar dle vzorce (2) (Franěk a Kresta, 2014):

$$S = \begin{pmatrix} 1 & p_{12} & \cdots & p_{1k} \\ 1/p_{12} & 1 & \cdots & p_{2k} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1/p_{1k} & 1/p_{2k} & \cdots & 1 \end{pmatrix} \quad (2)$$

Kdy platí, že:

- $k$  je počet kritérií, v případě této práce počet parametrů, či faktorů,
- $p$  je označení pro parametry, případně faktory, které jsou srovnávány.

Přičemž při hodnocení dále platí, že:

- Bodovací stupnice je stanovena následovně (číselná hodnota – její slovní vyjádření) (Úřad vlády České republiky, 2017, s. 16–17).
  - $1 (= 1/1)$  – kritéria jsou rovnocenná.
  - $3 (= 3/1)$  – kritérium v řádce je slabě preferováno před kritériem ve sloupci.
  - $5 (= 5/1)$  – kritérium v řádce je silně preferováno před kritériem ve sloupci.
  - $7 (= 7/1)$  – kritérium v řádce je velmi silně preferováno před kritériem ve sloupci.
  - $9 (= 9/1)$  – kritérium v řádce je absolutně preferováno před kritériem ve sloupci.
  - $1/3$  – kritérium ve sloupci je slabě preferováno před kritériem v řádce.

- $1/5$  – kritérium ve sloupci je silně preferováno před kritériem v řádku.
- $1/7$  – kritérium ve sloupci je velmi silně preferováno před kritériem v řádku.
- $1/9$  – kritérium ve sloupci je absolutně preferováno před kritériem v řádku.
- Na diagonále jsou zaznamenány hodnoty 1, neboť dochází k párovému srovnání stejného kritéria.

Hodnoty, které leží proti sobě přes diagonálu, mají oproti sobě převrácenou hodnotu, tj. je-li srovnávána např. varianta S1, která je vnímána jako absolutně významnější, a varianta S2, v tabulce v řádku výše by byla zaznačena hodnota 9, naopak v řádku níže by byla zaznamenána hodnota  $1/9$ .

Nejprve je nutné srovnat mezi sebou všechny silné stránky, tj. S1, S2 a S3, následně srovnat mezi sebou všechny slabé stránky, tj. W1, W2 a W3, dále jsou mezi sebou srovnány všechny příležitosti, tj. O1, O2 a O3, při posledním hodnocení parametrů jednotlivých faktorů jsou mezi sebou srovnány všechny hrozby, tj. T1, T2 a T3. Poslední párové srovnání je provedeno mezi skupinami faktorů. Tedy obecně jsou srovnány silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby mezi sebou. Toto srovnání je konkrétně zaznamenáno v tabulkách 16–23.

Následně je každá z matic normalizována a je nalezena váha daného parametru, či faktoru. Pro její výpočet je využito geometrického průměru hodnot v daném řádku. Obecně platí vzorec (3).

$$v_i = \frac{\sqrt[k]{\prod_{j=1}^k p_{ij}}}{\sum_{i=1}^k \sqrt[k]{\prod_{j=1}^k p_{ij}}} \quad (3)$$

Kdy platí, že:

- $v_i$  je váha  $i$ -tého kritéria,
- $k$  je počet kritérií.

Zároveň musí být stanovena také míra inkonzistence, která je určena na základě provedení několika operací daných vzorci (4), (5) a (6). Ve vzorci (4) je na základě výpočtu určeno tzv. největší číslo Saatyho matice  $\lambda_{max}$ .

$$\lambda_{max} = \sum_{j=1}^k \frac{(S * v)_j}{k * v_j} \quad (4)$$

Kdy platí, že:

- $k$  je počet kritérií, resp. také počet nezávislých řádků,
- $S$  představuje Saatyho matici,
- $v$  představuje váhu kritéria,
- $\lambda_{max}$  představuje tzv. největší číslo Saatyho matice.

Dále je nutné určit konzistenční index  $CI$ , který se vypočítá pomocí vzorce (5).

$$CI = \frac{\lambda_{max} - k}{k - 1} \quad (5)$$

Kdy platí, že:

- $CI$  je konzistenční index (jestliže je matice zcela konzistentní hodnota  $CI$  je 0),
- $k$  je počet kritérií, resp. také počet nezávislých řádků,
- $\lambda_{max}$  představuje tzv. největší číslo Saatyho matice.

V posledním kroku je vypočten tzv. konzistenční poměr, který určuje, zda hodnotitel postupoval konzistentně. Za konzistentní je hodnocení považováno, jestliže hodnota  $CR$  je menší než 0,1.

$$CR = \frac{CI}{RI} \quad (6)$$

Kdy platí, že:

- $CR$  je tzv. konzistenční poměr,
- $RI$  je náhodný konzistenční index, který je obecně stanoven.



Jeho hodnoty pro daný počet kritérií, v tomto případě parametrů, či faktorů, je zobrazen v tabulce 12:

Tabulka 12: Tabulka hodnot náhodného konzistencečního indexu (García, Alvarado, Blanco, Jiménez, Maldonado, et al., 2014)

<i>k</i>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>	<b>7</b>	<b>8</b>	<b>9</b>	<b>10</b>
<i>RI</i>	0,58	0,90	1,12	1,24	1,32	1,41	1,41	1,49

Na základě aritmetického průměru vah jednotlivých hodnotitelů bude následně určena lokální a globální váha všech parametrů tabulky 24 a 25. Tím bude kvantitativně ohodnocena SWOT analýza a budou určeny parametry, které dle hodnotitelů mají největší význam pro připravenost a přípravu starostů na řešení mimořádných událostí.

### 7.4.1 Hodnocení SWOT analýzy bodovací metodou

Analýzu SWOT ohodnotilo pomocí bodovací metody celkem 5 hodnotitelů. Hodnotitelem H1 byla samotná autorka práce, hodnotitelem H2 byl první ze zástupců HZS Jihomoravského kraje, hodnotitelem H3 byl druhý zástupce HZS Jihomoravského kraje, Hodnotitelem H4 byl zástupce starostů obcí a hodnotitelem H5 byl zástupce Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Níže jsou v tabulce 13 zobrazeny body přidělené každému z parametrů dle jednotlivých hodnotitelů. Dále je možné v tabulce 13 vyčíst celkový součet bodů přidělených jednotlivým parametrům a následně vypočtenou váhu, která byla pro jednotlivé parametry určena na základě vzorce (1).

Tabulka 13: Hodnocení SWOT analýzy bodovací metodou a určení vah jednotlivých parametrů (Zdroj: vlastní)

	Body dle H1	Body dle H2	Body dle H3	Body dle H4	Body dle H5	Součet hodnocení daného parametru	Vypočtená váha daného parametru
S1	9	8	2	5	8	32	0,3137
S2	6	6	6	8	6	32	0,3137
S3	7	10	8	6	7	38	0,3725
					102		
W1	8	2	8	9	7	34	0,3269
W2	8	8	9	10	9	44	0,4231
W3	2	6	7	5	6	26	0,2500
					104		
O1	5	10	1	1	6	23	0,2255
O2	8	10	7	10	9	44	0,4314
O3	8	3	8	8	8	35	0,3431
					102		
T1	5	5	7	8	5	30	0,3158
T2	6	8	6	8	8	36	0,3789
T3	3	10	3	7	6	29	0,3053
					95		

V tabulce 14 je zobrazeno hodnocení kvality parametrů dle jednotlivých hodnotitelů. Následně je vypočtena průměrná hodnota, která je zaokrouhlována na celá čísla.

Tabulka 14: Hodnocení kvality parametrů SWOT analýzy dle jednotlivých hodnotitelů a výsledná hodnota dle aritmetického průměru (Zdroj: vlastní)

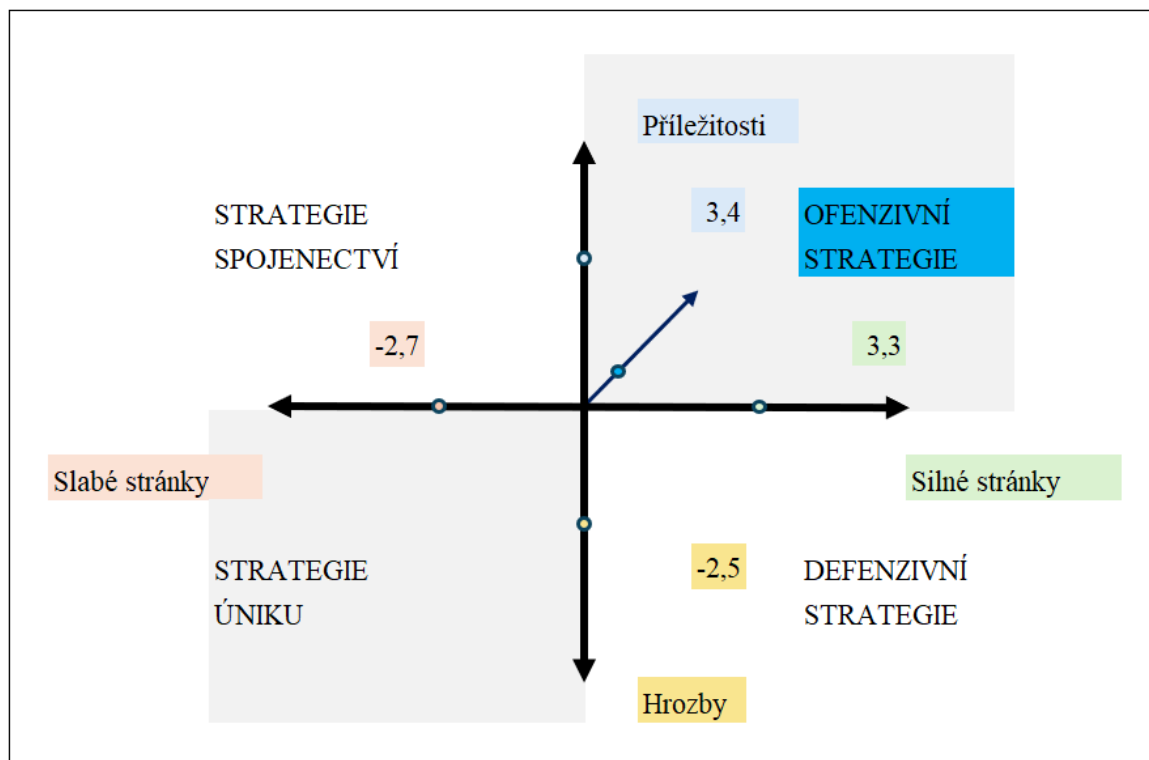
	Kvalita dle H1	Kvalita dle H2	Kvalita dle H3	Kvalita dle H4	Kvalita dle H5	Součet hodnot daného parametru všech hodnotitelů	Aritmetický průměr hodnot (zaokr. na celá čísla)
S1	4	4	3	5	4	20	4
S2	3	3	3	3	2	14	3
S3	4	1	2	5	3	15	3
W1	-3	-1	-2	-4	-3	-13	-3
W2	-4	-2	-1	-5	-4	-16	-3
W3	-1	-1	-2	-3	-2	-9	-2
O1	3	5	4	1	2	15	3
O2	4	4	4	5	4	21	4
O3	4	1	3	2	3	13	3
T1	-2	-1	-3	-1	-1	-8	-2
T2	-3	-2	-3	-5	-3	-16	-3
T3	-1	-5	-2	-2	-2	-12	-2

Níže v tabulce 15 je zaznamenán součin vah přiřazených jednotlivým parametrům a průměrné hodnoty kvality daných parametrů. Následně budou sečteny hodnoty parametrů dle faktorů, tzn. zvlášť hodnoty silných stránek, zvlášť hodnoty slabých stránek, zvlášť hodnoty příležitostí a zvlášť hodnoty hrozeb. Následně bude proveden součet hodnoty vnitřních faktorů, tj. silných a slabých stránek, a dále součet hodnot vnějších faktorů, tj. příležitostí a hrozeb.

Tabulka 15: Určení vhodné strategie pro přípravu a rozvoj připravenosti starostů na řešení mimořádných událostí (Zdroj: vlastní)

	Váha parametru	Hodnocení	Součin hodnoty váhy a hodnocení	Celkové hodnocení daného faktoru	Součet hodnot vnitřních a následně vnějších faktorů	Převažující faktor
S1	0,3137	4	1,2549	3,2510	0,5971	Silné stránky (S)
S2	0,3137	3	0,8784			
S3	0,3725	3	1,1176			
W1	0,3269	-3	-0,8500	-2,6538		
W2	0,4231	-3	-1,3538			
W3	0,2500	-2	-0,4500			
O1	0,2255	3	0,6765	3,3804	0,9299	Příležitosti (O)
O2	0,4314	4	1,8118			
O3	0,3431	3	0,8922			
T1	0,3158	-2	-0,5053	-2,4505		
T2	0,3789	-3	-1,2126			
T3	0,3053	-2	-0,7326			

Na základě údajů v tabulce 15 byla jako vhodná strategie určena ofenzivní strategie, tedy strategie využívající silných stránek a příležitostí. Výsledek je vidět rovněž na obrázku 1.



Obrázek 1: Grafické znázornění výsledné, ofenzivní, strategie (Zdroj: vlastní)

Ofenzivní strategie, strategie SO, znamená zaměření se na využití silných stránek a příležitostí, které byly identifikovány ke zlepšení připravenosti a přípravy starostů na řešení mimořádných událostí. Jedná se o nejpozitivnější výsledek. Z hlediska přípravy starostů na řešení mimořádných událostí jsou jedním z předpokladů, které napomáhají rozvoji a směřování přípravy starostů, zpracované *Koncepce*, ať již obecně zpracované *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030*, či *Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení*. Na školeních, kterých se starostové účastní, jim tak zkušený lektor předává informace a odpovídá na jejich otázky.

Mimo to je pro efektivní řešení mimořádných událostí také důležité mít zpracované materiály, které usnadní starostům orientaci. Obecné a teoretické informace mohou starostové získat z příruček, nicméně při přípravě na a při samotném řešení mimořádných událostí jim spíše pomohou stručné návody, které je navedou na správný postup, při němž nezapomenou na zásadní úkony. Zároveň je nutné zdůraznit, že s vypracováním, či uzpůsobením těchto plánů, či návodů jim mohou napomoci příslušníci HZS kraje, či pracovníci krizového oddělení daného ORP.

Provázanost přípravy je možné sledovat také v kontrolách, které na obci provádějí HZS krajů a pracovníci krizového oddělení ORP. Právě díky osobním setkáním, předávání kontaktů, znalostí, nabídnutí pomoci se zpracováním návodů, či plánů, zde záleží kraj od kraje, jak mají systém nastavený, získávají starostové větší jistotu a přehled o řešení mimořádných událostí. Při něm již mohou využít praktické zkušenosti a osoby na obci, na které se mohou spolehnout a které jim pomohou situaci vyřešit s minimálními následky.

Právě praktická příprava a účast na cvičeních složek IZS starostům při následné nastalé situaci nejvíce pomůže. Je důležité, aby věděli, jak mají postupovat, jaké kroky dodržovat. Pokud si je budou moci v rámci taktického cvičení vyzkoušet, následně při řešení mimořádné události budou postupovat s větší jistotou.

#### **7.4.2 Hodnocení SWOT analýzy v kombinaci s metodou analytického hierarchického rámce**

Při kvantitativním hodnocení SWOT analýzy pomocí metody AHP bylo nejprve osloveno pět hodnotitelů, avšak vzhledem k nutnosti dodržení konzistenčního poměru *CR* bylo nutné jedno z hodnocení do celkové analýzy nezahrnout. Celkem tedy bylo zahrnuto hodnocení čtyř hodnotitelů. Hodnotitelem H1 byla samotná autorka práce, hodnotitelem H2 byl první

zástupce HZS Jihomoravského kraje, hodnotitelem H3 byl druhý zástupce HZS Jihomoravského kraje, Hodnotitelem H4 byl zástupce starostů obcí.

Níže v tabulkách 16–23 jsou zobrazena hodnocení jednotlivých hodnotitelů pomocí metody AHP, resp. zobrazena je Saatyho matice přeepsaná do tabulky a v ní určené lokální váhy jednotlivých parametrů. Dále jsou v tabulce 24 a v tabulce 25 zobrazeny rovněž lokální váhy jednotlivých faktorů a následně také globální váhy jednotlivých parametrů. Přitom platí, že čím vyšší je hodnota globálních parametrů v rámci skupiny faktorů, tím je daný parametr důležitější, je mu přiřazována vyšší významnost. V tabulkách 16–23 je rovněž zanesen výsledný konzistenční poměr  $CR$ .<sup>51</sup>

---

<sup>51</sup> Vzhledem k rozsahu práce zde nebudou uváděny přesné výpočty konzistenčního poměru, které byly stanoveny v prostředí tabulkového procesoru.

Tabulka 16: Výpočet vah parametrů dle hodnocení hodnotitele H1 (Zdroj: vlastní)

<b>Párové srovnání silných stránek</b>						
Parametr	S1	S2	S3	Geometrický průměr preferencí parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)	
S1	1	3	1/3	1,0000	0,2583	
S2	1/3	1	1/5	0,4055	0,1047	
S3	3	5	1	2,4662	0,6370	
CR = 0,03						
<b>Párové srovnání slabých stránek</b>						
Parametr	W1	W2	W3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)	
W1	1	1/3	3	1,0000	0,2583	
W2	3	1	5	2,4662	0,6370	
W3	1/3	1/5	1	0,4055	0,1047	
CR= 0,03						
<b>Párové srovnání příležitostí</b>						
Parametr	O1	O2	O3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)	
O1	1	1	1/3	0,6934	0,2000	
O2	1	1	1/3	0,6934	0,2000	
O3	3	3	1	2,0801	0,6000	
CR= 0						
<b>Párové srovnání hrozeb</b>						
Parametr	T1	T2	T3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)	
T1	1	1/5	3	0,8434	0,1884	
T2	5	1	7	3,2711	0,7306	
T3	1/3	1/7	1	0,3625	0,0810	
CR= 0,06						

Tabulka 17: Výpočet vah faktorů dle hodnocení hodnotitele H1 (Zdroj: vlastní)

<b>Párové srovnání skupin faktorů</b>						
Faktor	S	W	O	T	Geometrický průměr preferencí daného faktoru	Normovaná váha faktoru (zaokr. na čtyři desetinná místa)
Silné stránky S	1	5	1/3	5	1,6990	0,2816
Slabé stránky W	1/5	1	1/7	1/3	0,3124	0,0518
Příležitosti O	3	7	1	7	3,4820	0,5770
Hrozby T	1/5	3	1/7	1	0,5411	0,0897
CR= 0,08						

Tabulka 18: Výpočet vah parametrů dle hodnocení hodnotitele H2 (Zdroj: vlastní)

Párové srovnání silných stránek					
Parametr	S1	S2	S3	Geometrický průměr preferencí parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)
S1	1	3	1/5	0,8434	0,1884
S2	1/3	1	1/7	0,3625	0,0810
S3	5	7	1	3,2711	0,7306
CR = 0,06					
Párové srovnání slabých stránek					
Parametr	W1	W2	W3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)
W1	1	1/5	1/7	0,3057	0,0719
W2	5	1	1/3	1,1856	0,2790
W3	7	3	1	2,7589	0,6491
CR= 0,06					
Párové srovnání příležitostí					
Parametr	O1	O2	O3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)
O1	1	1/3	5	1,1856	0,2654
O2	3	1	9	3,0000	0,6716
O3	1/5	1/9	1	0,2811	0,0629
CR= 0,03					
Párové srovnání hrozeb					
Parametr	T1	T2	T3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)
T1	1	1/5	1/9	0,2811	0,0629
T2	5	1	1/3	1,1856	0,2654
T3	9	3	1	3,0000	0,6716
CR= 0,03					

Tabulka 19: Výpočet vah faktorů dle hodnocení hodnotitele H2 (Zdroj: vlastní)

Párové srovnání skupin faktorů						
Faktor	S	W	O	T	Geometrický průměr preferencí daného faktoru	Normovaná váha faktoru (zaokrouhleno na čtyři desetinná místa)
Silné stránky S	1	3	1/3	1/3	0,7598	0,1411
Slabé stránky W	1/3	1	1/7	1/5	0,3124	0,0580
Příležitosti O	3	7	1	3	2,8173	0,5232
Hrozby T	3	5	1/3	1	1,4953	0,2777
CR= 0,05						



Tabulka 20: Výpočet vah parametrů dle hodnocení hodnotitele H3 (Zdroj: vlastní)

Párové srovnání silných stránek						
Parametr	S1	S2	S3	Geometrický průměr preferencí parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)	
S1	1	1/9	1/9	0,2311	0,0526	
S2	9	1	1	2,0801	0,4737	
S3	9	1	1	2,0801	0,4737	
CR = 0,00						
Párové srovnání slabých stránek						
Parametr	W1	W2	W3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)	
W1	1	1/3	5	1,1856	0,2654	
W2	3	1	9	3,0000	0,6716	
W3	1/5	1/9	1	0,2811	0,0629	
CR= 0,03						
Párové srovnání příležitostí						
Parametr	O1	O2	O3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)	
O1	1	1/5	1/9	0,2811	0,0691	
O2	5	1	1	1,7100	0,4200	
O3	9	1	1	2,0801	0,5109	
CR= 0,03						
Párové srovnání hrozeb						
Parametr	T1	T2	T3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)	
T1	1	1	5	1,7100	0,4545	
T2	1	1	5	1,7100	0,4545	
T3	1/5	1/5	1	0,3420	0,0909	
CR= 0						

Tabulka 21: Výpočet vah faktorů dle hodnocení hodnotitele H3 (Zdroj: vlastní)

Párové srovnání skupin faktorů						
Faktor	S	W	O	T	Geometrický průměr preferencí daného faktoru	Normovaná váha faktoru (zaokrouhleno na čtyři desetinná místa)
Silné stránky S	1	1/3	1	3	1,0000	0,2010
Slabé stránky W	3	1	3	5	2,5900	0,5205
Příležitosti O	1	1/3	1	3	1,0000	0,2010
Hrozby T	1/3	1/5	1/3	1	0,3861	0,0776
CR= 0,02						

Tabulka 22: Výpočet vah parametrů dle hodnocení hodnotitele H4 (Zdroj: vlastní)

Párové srovnání silných stránek					
Parametr	S1	S2	S3	Geometrický průměr preferencí parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)
S1	1	3	5	2,4662	0,6370
S2	1/3	1	3	1,0000	0,2583
S3	1/5	1/3	1	0,4055	0,1047
CR = 0,03					
Párové srovnání slabých stránek					
Parametr	W1	W2	W3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)
W1	1	1/7	3	0,7539	0,1488
W2	7	1	9	3,9791	0,7854
W3	1/3	1/9	1	0,3333	0,0658
CR= 0,07					
Párové srovnání příležitostí					
Parametr	O1	O2	O3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)
O1	1	1/7	1/5	0,3057	0,0719
O2	7	1	3	2,7589	0,6491
O3	5	1/3	1	1,1856	0,2790
CR= 0,06					
Párové srovnání hrozeb					
Parametr	T1	T2	T3	Geometrický průměr preferencí daného parametru	Normovaná váha parametru (zaokr. na čtyři desetinná místa)
T1	1	1/5	3	0,8434	0,1884
T2	5	1	7	3,2711	0,7306
T3	1/3	1/7	1	0,3625	0,0810
CR= 0,06					

Tabulka 23: Výpočet vah faktorů dle hodnocení hodnotitele H4 (Zdroj: vlastní)

Párové srovnání skupin faktorů						
Faktor	S	W	O	T	Geometrický průměr preferencí daného faktoru	Normovaná váha faktoru (zaokrouhleno na čtyři desetinná místa)
Silné stránky S	1	5	1/3	5	1,6990	0,2816
Slabé stránky W	1/5	1	1/7	1/3	0,3124	0,0518
Příležitosti O	3	7	1	7	3,4820	0,5770
Hrozby T	1/5	3	1/7	1	0,5411	0,0897
CR= 0,08						

Tabulka 24: Váhy faktorů určené jednotlivými hodnotiteli a jejich aritmetický průměr (Zdroj: vlastní)

	Váhy dle H1	Váhy dle H2	Váha dle H3	Váha dle H4	Součet vah daného faktoru	Aritmetický průměr vah faktorů
S	0,2816	0,1411	0,2010	0,2816	0,9052	0,2263
W	0,0518	0,0580	0,5205	0,0518	0,6820	0,1705
O	0,5770	0,5232	0,2010	0,5770	1,8782	0,4695
T	0,0897	0,2777	0,0776	0,0897	0,5346	0,1337

Tabulka 25: Zobrazení lokální váhy parametrů dle jednotlivých hodnotitelů, jejich aritmetický průměr a určení globální váhy daného parametru (Zdroj: vlastní)

	Váhy dle H1	Váhy dle H2	Váha dle H5	Váha dle H4	Součet vah daného parametru	Aritmetický průměr lokálních vah	Globální váha (součin lokální váhy parametru a lokální váhy faktorů)
S1	0,2583	0,1884	0,0526	0,6370	1,1363	0,2841	0,0643
S2	0,1047	0,0810	0,4737	0,2583	0,9177	0,2294	0,0519
S3	0,6370	0,7306	0,4737	0,1047	1,9460	0,4865	0,1101
W1	0,2583	0,0719	0,2654	0,1488	0,7445	0,1861	0,0317
W2	0,6370	0,2790	0,6716	0,7854	2,3730	0,5932	0,1012
W3	0,1047	0,6491	0,0629	0,0658	0,8826	0,2206	0,0376
O1	0,2000	0,2654	0,0691	0,0719	0,6064	0,1516	0,0712
O2	0,2000	0,6716	0,4200	0,6491	1,9408	0,4852	0,2278
O3	0,6000	0,0629	0,5109	0,2790	1,4528	0,3632	0,1705
T1	0,1884	0,0629	0,4545	0,1884	0,8943	0,2236	0,0299
T2	0,7306	0,2654	0,4545	0,7306	2,1813	0,5453	0,0729
T3	0,0810	0,6716	0,0909	0,0810	0,9245	0,2311	0,0309

Na základě dat získaných analýzou byly dle hodnocení čtyř hodnotitelů jako nejvýznamnější parametry z každé skupiny faktorů identifikovány silná stránka S3 Osoby v obci, na které se starosta může spolehnout (Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, u větších obcí pracovníci či pracoviště krizového řízení), dále slabá stránka W2 Upřednostňování jiných agend, příležitost O2 Spolupráce s HZS kraje, zástupci ORP a dalšími starosty, předávání kontaktů a jako poslední hrozba T2 Neočekávaný rozsah mimořádné události, nelze se na ni zcela připravit) Právě na rozvoj identifikovaných pozitivních parametrů, tj. silných stránek

a příležitostí by se měla příprava starostů zaměřit, naopak by měla nastat snaha o snižování identifikovaných negativních parametrů.

V této kapitole byly na základě provedené SWOT analýzy, která byla následně kvantitativně ohodnocena, zjištěny důležitosti jednotlivých parametrů. Dle bodovací metody, jež byla využita se jako mírně převažující, ukázaly faktory silných stránek a příležitosti. Díky tomu byla určena jako vhodná strategie pro rozvoj přípravy starostů na řešení mimořádných událostí tzv. ofenzivní strategie neboli strategie SO, kdy mají být využity silné stránky a příležitosti. Při využití SWOT analýzy v kombinaci s metodou AHP, byly identifikovány nejvýznamnější parametry ve všech skupinách faktorů, které by měli vzít aktéři, ať již školitelé, či samotní starostové, při přípravě v potaz.

Na základě provedené analýzy jsou v následující kapitole navržena opatření, která by korespondovala s danými zjištěními. Zároveň by dané návrhy měly přispět k rozvoji a zvýšení efektivity přípravy a připravenosti starostů na řešení mimořádných událostí.

## 8 NÁVRH SCÉNÁŘE VIDEO Z TAKTICKÉHO CVIČENÍ A DISKUSNÍHO FÓRA PRO ÚČELY PŘÍPRAVY STAROSTŮ

Po provedené analýze je nyní přistoupeno k navržení možných řešení, která by přispěla ke zlepšení přípravy a připravenosti starostů na MU. Ačkoliv je pro starosty důležité nejprve získat alespoň základní teoretické informace, praktická příprava a praktické ukázky řešení mimořádných událostí jsou pro ně mnohem významnější a mohou si z nich odnést největší díl zkušeností, pokud již nemuseli řešit reálnou mimořádnou událost. Tento postoj se ukázal jak v odpovědích jednotlivých respondentů na otázky v dotazníku, tak i v odpovědích zástupců HZS kraje při provedených rozhovorech.

Jelikož cílem diplomové práce je mimo zjištění současného stavu a jeho ohodnocení také navržení opatření pro zlepšení připravenosti starostů, na základě provedené analýzy jsou nyní navržena konkrétně dvě opatření. Obě opatření jsou zaměřena spíše na praktickou stránku rozvoje přípravy starostů. Prvním z nich je návrh scénáře taktického cvičení, jehož by se účastnili starostové, resp. jeden ze starostů, a v němž by byly ukázány právě jeho pravomoci a úkoly, na nichž by se mohl při řešení mimořádných událostí podílet. Díky scénáři by si tak mohl starosta prakticky vyzkoušet, co řešení MU obnáší přímo pro něj, pokud by se nemohl starosta účastnit přímo taktického cvičení, mohl by alespoň zhlédnout video, v němž by mu jeden z jeho kolegů vysvětlil a ukázal přesný postup daného úkolu.

Druhým z opatření by bylo vytvoření diskusního fóra. Toto opatření je navrženo především z důvodu kladného hodnocení diskusí na prezenčních školeních. Stejně tak byla hodnocena kladně i spolupráce s dalšími subjekty a předávání zkušeností i od jiných starostů. Protože však školení probíhají pouze jednou za 4 roky, mohlo by být diskusní fórum prostorem pro rozvoj a předávání zkušeností v reálném čase, dle skutečných potřeb starostů.

### 8.1 Námět scénáře vzdělávacího videa pro starosty a jeho návrh

Nejedná se o scénář jako návrh taktického cvičení, ale o scénář videa,<sup>52</sup> které by na daném taktickém cvičení mohlo být natočeno a následně zpracováno tak, aby se i starostové, kteří se nemohli v reálu daného taktického cvičení účastnit, dozvěděli, jak postupovat, což by bylo ve videu komentováno. V ideálním případě, pokud by bylo přistoupeno přímo k praktické tvorbě videa, by toto video bylo natočeno na jednom z plánovaných taktických cvičení, čímž

---

<sup>52</sup> Protože ve schopnostech autorky není dané video zpracovat, jedná se pouze o návrh scénáře daného videa, dle kterého by mohli sami příslušníci HZS vytvořit vzdělávací video.

by byly náklady sníženy na minimum, neboť by toto cvičení probíhalo. Příslušníci pořizují audiovizuální záznamy i z běžných cvičení, toto cvičení by však bylo posunuto ještě dále a jeho význam by nespočíval pouze v prezentaci činnosti HZS krajů, příp. dalších složek IZS na veřejnosti, ale i ke vzdělávací činnosti pro starosty obcí. Příslušníci HZS krajů mají zkušenosti s tvorbou propagačních a preventivně výchovných videí, díky čemuž by opět nebyly navyšovány náklady. Video by mohlo být uveřejněno na platformě YouTube, kde má například HZS Jihomoravského kraje zřízen svůj kanál, kde sdílí videa s veřejností.

Námětem pro toto cvičení je únik nebezpečné látky, neboť dle vyplněných dotazníků je právě únik nebezpečných látek jednou z oblastí, v níž si byli starostové obecně nejméně jisti, ačkoliv i přesto byla hodnota znalostí postupu při MU s únikem nebezpečných látek vyšší než 90 %, konkrétně 93 %, a to na základě subjektivního hodnocení jednotlivých aktérů.

K úniku chloru by dle modelové situace mělo dojít po dopravní nehodě nákladního automobilu nejmenované firmy a osobního automobilu. Kdy ke střetu mělo dojít vlivem nepozornosti řidiče osobního automobilu, který nevěnoval dostatečnou pozornost řízení. Při dopravní nehodě by mělo dojít k poškození pláště jedné tlakové nádoby, která by byla umístěna v přepravní baterii, a k úniku přibližně 15 kg chloru. Nákladním automobilem by bylo přepravováno celkem 5 tlakových lahví o obsahu 65 kg dané látky. Poškozena by však byla pouze jedna z nich.

Na obrázku 2 je možné vidět, k jakému úniku přibližně při taktickém cvičení mělo dojít. Konkrétně jsou zde uvedeny parametry zadávané do softwaru TerEx, které specifikují daný únik chloru.

Vstupní parametry	
Látka	<b>chlor</b>
Teplota látky	<b>30 °C</b>
Celkové množství uniklé kapaliny	<b>15 kg</b>
Rychlost větru v přízemní vrstvě	<b>2 m/s</b>
Pokrytí oblohy oblaky	<b>30 %</b>
Doba vzniku a průběhu havárie	<b>Den - léto</b>
Typ atmosférické stálosti	<b>Konvekce - velmi nestabilní</b>
Typ povrchu ve směru šíření látky	<b>Obytná krajina</b>

Obrázek 2: Vstupní parametry úniku chloru (TerEx, nedat).

Níže je popsán přibližný popis řešení situace, následně je daný postup přetvořen do scénáře krátkého vzdělávacího videa pro starosty. Situace je řešena především z pohledu HZS

Jihomoravského kraje a starosty obce Šebetov, neboť k úniku chloru mělo dojít dle smyšleného scénáře právě nedaleko obce Šebetov a HZS Jihomoravského kraje bude složkou IZS, která bude danému zásahu dle jeho charakteru velet.

Ke smyšlené dopravní nehodě by mělo dojít ve středu 24. 7. 2024 přibližně ve 13:33 hodin u obce Šebetov na Blanensku. Daná událost by měla být nahlášena na tísňovou linku 112. Účastníky dopravní nehody by byli řidič nákladního automobilu převážejícího chlor a další jeden muž, řidič osobního automobilu.

Nehodu by nahlašoval pouze lehce zraněný řidič nákladního automobilu, který by na tísňovou linku 112 zároveň nahlásil také únik nebezpečné látky, chloru. Na místo nehody by byly vyslány síly a prostředky určené nejen na dopravní nehodu, ale především jednotky HZS předurčené na únik nebezpečné látky, tj. mimo Cisternové automobilové stříkačky s čerpadlem o jmenovitém průtoku 2000 litrů (Dále také jako CAS20), technického automobilu (dále také jako TA), rychlého zásahového automobilu (dále také jako RZA), bude na místo hned vyslán také chemický automobil, velitelský automobil a další technika, viz samotný scénář.

Na místě nehody budou dvě zraněné osoby. Jednou z nich bude řidič osobního automobilu, který upadl do bezvědomí vlivem vystřelených airbagů. Druhým zraněným bude řidič nákladního automobilu, který se snažil zraněnému řidiči osobního automobilu pomoci, ale vlivem nadýchání se chloru toho nebyl schopný. Zraněné osoby tedy musí být vyvedeny, či vyneseny příslušníky HZS Jihomoravského kraje.

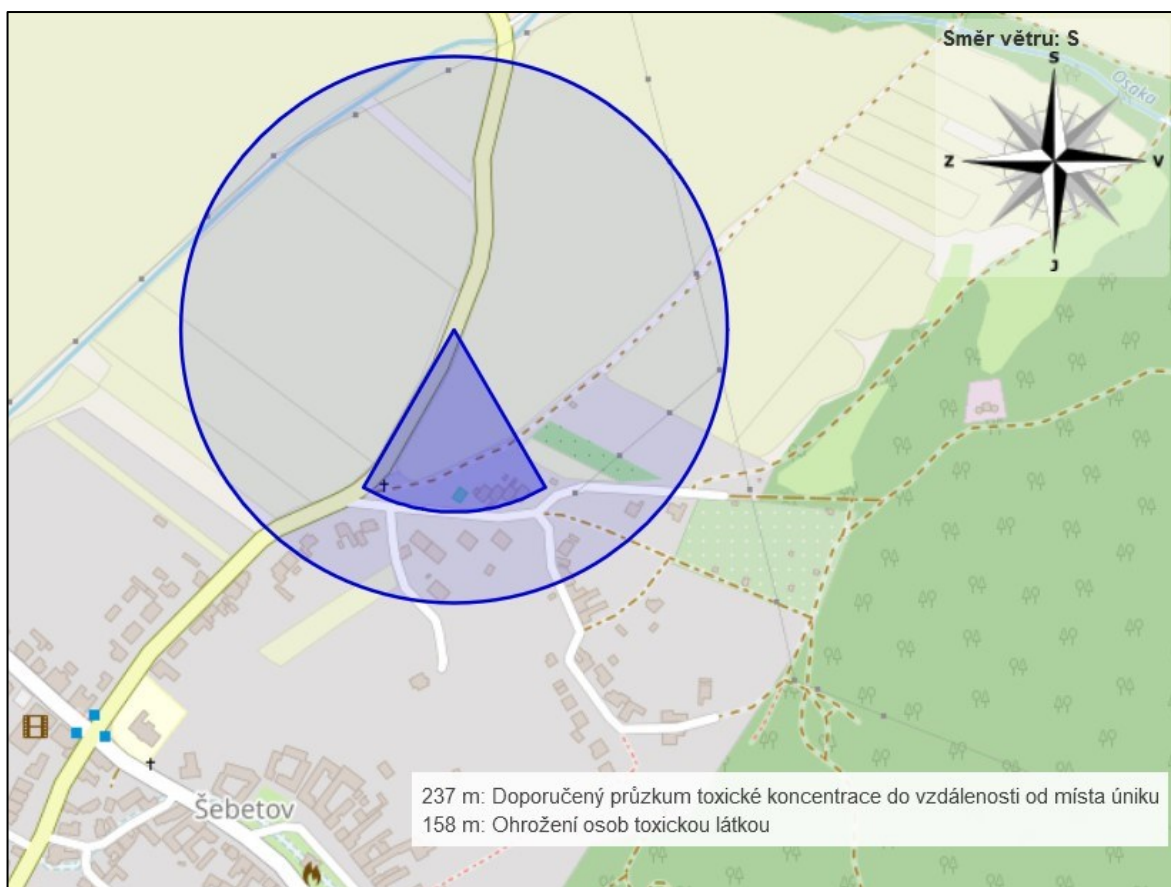
Protože by zároveň docházelo k úniku chloru, bylo by následně přistoupeno k provádění likvidačních prací. Byla by vymezena nebezpečná zóna, vnější zóna a zóna ohrožení, do níž by byl následně omezen vstup.<sup>53</sup> Dále by rovněž bylo zkrápěno ovzduší a unikající chlor. Vstup do dané oblasti by byl hlídán PČR, zraněné osoby by byly po provedené dekontaminaci předány zdravotnické záchranné službě (dále také jako ZZS), která by je již následně odvážela do nemocnice. Stejně tak by byli prohlédnuti hasiči, kteří by do nebezpečné zóny vstupovali a zachraňovali zraněné osoby. HZS by nadále pokračoval v provádění dekontaminace. Na místě by bylo nutné přistoupit k varování a informování obyvatel. Na něm by se mimo HZS podílel také starosta obce. Následně by bylo nutné

---

<sup>53</sup> Dle bojového řádu je nebezpečná zóna předběžně vytyčena ve vzdálenosti 30 m od místa úniku chloru. Následně je upravena dle skutečných měřených koncentrací (MV-GŘ HZS ČR, 2017b).

několik budov v dané oblasti evakuovat. Na konci události, poté co by došlo ke zkrápění ovzduší, by starosta obyvatele opět informoval o odstranění bezprostředního nebezpečí.

Níže je tato situace popsána krok po kroku v rámci návrhu daného scénáře. Scénář nepopisuje průběh dopravní nehody, ale začíná záběrem místa dopravní nehody a následně pokračuje příjezdem první složky IZS, tzn. HZS kraje na místo události. Důraz ve scénáři je kladen především na popis situace na místě a zapojení starosty obce Šebetov. Přibližné místo nehody a následný modelovaný rozsah úniku nebezpečné látky v softwaru TerEx je zobrazen na obrázku 3.



Obrázek 3: Zobrazení modelové situace úniku chloru u obce Šebetov vymodelovaná v softwaru TerEx (TerEx, nedat.)



**Scénář vzdělávacího videa pro starosty z taktického cvičení**

24. 7. 2024, přilehlé okolí obce Šebetov, přibližně 13:43 hodin.

**Obraz 0:**

**Vesnice a její okolí – den**

**Šebetov – místo dopravní nehody**

**1 celek (dále také jako C)**

Zvuk sirén, na pozadí hudba.<sup>54</sup>

Záběry z bezpilotního leteckého systému (dronu) na obec Šebetov, uprostřed Titulek *Taktické cvičení silniční dopravní nehoda s únikem chloru*.

**Obraz 1:**

**Vesnice a její okolí– den**

**Šebetov – místo dopravní nehody**

**2 C – polocelek (dále také jako PC) – polodetail (dále také jako PD)**

Čtený komentář. „Došlo k dopravní nehodě nákladního automobilu s osobním automobilem. Nákladní automobil převážel chlor v tlakových lahvích. Jedna z nich však náraz po dopravní nehodě nevydržela, protrhla se a začal z ní unikat chlor. Na místě nehody jsou dvě zraněné osoby, jednou z nich je řidič osobního automobilu, který je v bezvědomí poté, co vystřelily airbagy. Druhou zraněnou osobou je řidič nákladního automobilu, který chtěl pomoci řidiči z osobního automobilu ven, ale při této snaze se nadýchal par chloru, a zkolaboval.“

„Dopravní nehoda s únikem chloru byla oznámena na tísňovou linku 112 řidičem nákladního automobilu. Na místo události byly vyslány jednotky HZS Boskovice, JSDH obce Velké Opatovice a kvůli úniku nebezpečné látky také HZS Blansko a Chemická laboratoř Tišnov.“

Místo dopravní nehody. Je vidět nákladní automobil, který sjel do příkopu a nápravou z boku narazil do stromu. Začíná z něj unikat chlor v kapalné podobě a rovněž v plynné. Na

---

<sup>54</sup> Hudba zní ve všech obrazech, ve všech záběrech, pokud by nepřerušovala slovní komunikaci.

nákladním automobilu je oranžová cedule s číselným označením 265, pod ním další číselné označení 1017. Jedná se o označení chloru, který nákladní automobil převážel.

### **3 PC – PD**

V osobním automobilu, který má vystřelené airbagy po nárazu, se nachází zraněný muž.

### **4 PC – PD**

Vedle osobního automobilu leží řidič nákladního automobilu, který chtěl řidiči osobního automobilu pomoci, ale nadýchal se chloru.

### **Obraz 2:**

#### **Kabina CAS20 – den**

### **5 PC**

*Je slyšet sirény hasičských vozidel. Hlášení z vysílačky: „Všem jednotkám jedoucím na dopravní nehodu v Šebetově, zde PBM 100, jedná se o dopravní nehodu osobního automobilu a nákladního automobilu, který převážel chlor, k jehož úniku došlo. Na místě by měly být dvě osoby, které jsou zraněné a zaklíněné, příjem.“*

Záběr na silnici z HZS automobilu jedoucího na místo události.

### **Obraz 3:**

#### **Interiér velitelského automobilu – den**

### **6 PC**

#### **Velitel čety:**

*„PBM 100, zde PBK 105, jede na místo chemická laboratoř? Příjem.“*

*Hlášení z vysílačky: „PBK 105, zde PBM 100, potvrzují, chemická laboratoř jede na místo, příjem.“*

Záběr na silnici z HZS automobilu jedoucího na místo události. Záběr na velitele čety komunikujícího s Krajským operačním a informačním střediskem (dále také jako KOPIS) přes vysílačku.

**Obraz 4:****Vesnice – den****Šebetov – místo dopravní nehody****7 C – PC – PD**

Čtený komentář: *„Na místo nehody přijíždí první jednotky HZS Boskovice s CAS20 a RZA.“*

CAS20 a RZA HZS Boskovice přijíždí na místo události. Zastavují v bezpečné vzdálenosti. Dalekohledem sledují místo události, odkud se ujistí, že dle tabulky a informací z registru nebezpečných látek se jedná skutečně o chlor. Velitel rozdává pokyny a hasiči se pouští do práce. Dva hasiči stavějí provizorní dekontaminační stanoviště. Vzhledem k nutnosti rychlé záchrany osob jdou další dva hasiči ke zraněným osobám v zásahových oděvech a dýchacích přístrojích. Další dva hasiči je v bezpečné vzdálenosti jistí.

**8 C – PC**

Čtený komentář: *„K nehodě dorazila první hlídka PČR a JSDH obce Velké Opatovice, která na místě po dohodě s velitelem zásahu, bude PČR pomáhat s odklonem dopravy a další členové ustavují preventivně deflektor. PČR zároveň požaduje na místo další hlídky.“*

Na místo dopravní nehody se do bezpečné vzdálenosti dostavila první hlídka PČR a JSDH obce Velké Opatovice s CAS20 a s dopravním automobilem (dále také jako DA). Čtyři hasiči vystupují z CAS20, další dva z DA a po domluvě s velitelem zásahu jdou usměrňovat dopravu a hlídat silnice vedoucí k události společně s PČR, která vyžaduje na místo další hlídky. JSDH obce ustavuje také deflektor na místo.

**9 C – PC – PD**

Čtený komentář: *„Hasiči provádějí záchranné práce. Dostávají osoby mimo nebezpečnou zónu a následně je i sebe improvizovaně dekontaminují.“*

Hasiči odvádějí do bezpečné vzdálenosti řidiče nákladního automobilu. Následně se vrací také pro dalšího muže v osobním automobilu. Obě osoby jsou následně dekontaminovány improvizovaným způsobem, tj. za využití proudnice, stejně tak jsou po svlečení oděvu dekontaminováni i dva hasiči, kteří je zachraňovali.

**10 C – PC – PD**

Čtený komentář: *„K místu události se dostavil starosta obce Šebetov, který zůstává ve vnější zóně a je nápomocný veliteli zásahu.“*

Na místo se dostavil také starosta obce Šebetov. Zůstal ve vnější zóně. Kde se nachází i velitel zásahu.

**11 C – PC – PD**

Čtený komentář: *„Další jednotka HZS Blansko. Velení na místě zásahu přebírá velitel čtyry, vyžaduje na místo další jednotky. Jednotka, která dorazila na místo, provádí rovněž měření koncentrací nebezpečné látky. Dorazila také ZZS, která již přebírá zraněné osoby do své péče a kontroluje i zdravotní stav hasičů. Rovněž přijely další dvě hlídky PČR, které napomáhají s uzavřením zóny ohrožení.“*

**Velitel čtyry:**

*„PBM 100, zde PBK 105, povolejte na místo chemiky z Líšně, územního řídicího důstojníka a informuje někoho z ochrany obyvatelstva, příjem.“*

Hlášení z vysílačky: *„PBK 105, zde PBM 100, potvrzují zprávu, příjem.“*

HZS Blansko přijíždí na místo s velitelským automobilem a s chemickým TA (TA-L1CH). Provádí přeměření koncentrací nebezpečné látky. Zároveň na místo přijíždí také ZZS (posádka rychlé záchranné pomoci a rychlé lékařské pomoci), která již přebírá do péče zraněné osoby a kontroluje také zdravotní stav zachraňujících hasičů. Přijíždí další 2 hlídky PČR, které provádějí úkoly spojené s uzavřením zóny ohrožení. Velitel čtyry vyžaduje na místo územního řídicího důstojníka a chemiky z Líšně.

**12 C – PC**

Čtený komentář: *„Po naměření koncentrace 50 ppm<sup>55</sup>. Přistoupí velitel zásahu k varování a informování obyvatel, jejich ukrytí a evakuaci některých domů. Varování obyvatel bude vzhledem k rozsahu události provedeno pomocí amplionů. Stejně tak i prvotní tísňová informace bude předána pomocí amplionů v zasažené oblasti. Starosta je pověřen předáním tísňové*

---

<sup>55</sup> Jedna miliontina (dále také jako ppm).

*informace obyvatelstvu prostřednictvím místního rozhlasu a mobilního rozhlasu a pomoci se zajištěním evakuace.“*

Probíhá domluva mezi starostou a velitelem zásahu. Velitel zásahu pověřuje starostu obce předáním tísňové informace obyvatelům obce a pomoci s evakuací. Zároveň hasiči začnou provádět varování a informování osob prostřednictvím amplionů. Některé domy budou evakuovány.

### 13 C – PC

**Starosta:**

*„Pokud by se jednalo o rozsáhlejší únik nebezpečné látky, mohl by velitel zásahu rozhodnout také o varování prostřednictvím sirén. Ty mohou být spuštěny buď z KOPIS, či v některých obcích přímo starosty obcí.“*

Starosta obce se dívá před sebe do kamery a vysvětluje alternativní postup.

### Obraz 5:

#### Interiér – den

#### Obecní úřad

### 14 PC – PD

Čtený komentář: *„Probíhá taktické cvičení, nehrozí žádné nebezpečí, pokud by došlo k reálné události, zněla by zpráva následovně.“*

**Starosta:**

*„Pozor – mimořádná zpráva! Z důvodu úniku chloru na území obce Šebetov Vás všechny vyzýváme: Pokud jste v budově, nikam nevycházejte. Nacházíte-li se venku, urychleně vstupte do nejbližší budovy. Uzavřete okna, dveře a vypněte ventilaci. Vyčkejte dalších pokynů!“*

Starosta obce formuluje tísňovou informaci pro obyvatele, kterou čte do místního rozhlasu. Následně také zasílá obyvatelům SMS pomocí mobilního rozhlasu.

### 15 PC-PD

**Starosta:**

*„I při informování obyvatel platí, že pokud se jedná o rozsáhlejší únik nebezpečné látky, mohlo by být využito také hromadných sdělovacích*

*prostředků. Hromadné sdělovací prostředky by obdržely přesné znění zprávy, kterou mají předávat veřejnosti od KOPIS. Pokud by v obci byla elektronická siréna, tísňová informace by byla předávána také prostřednictvím ní.“*

Starosta obce se dívá před sebe do kamery a vysvětluje alternativní postupy.

#### **Obraz 6:**

**Vesnice – den**

**Šebetov – místo dopravní nehody**

**16 PC – C**

*Čtený komentář: „Na místo dorazila HZS jednotka z Líšně, chemická laboratoř Tišnov, územní řídicí důstojník, který přebírá velení, a příslušník oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení, který bude dále organizovat evakuaci a zajištění nouzového přežití ve spolupráci se starostou obce. Jednotka z Líšně staví stanoviště dekontaminace zasahujících, začne se zkrápěním oblaku. Laboratoř Tišnov provede měření koncentrace chloru.“*

Na místo události dorazila jednotka HZS z Líšně s CAS20, protiplynový automobil a chemický kontejner, Chemická laboratoř Tišnov, dále územní řídicí důstojník, který přebírá velení a příslušník oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení, který bude organizovat dále evakuaci a zajištění nouzového přežití ve spolupráci se starostou obce. Jednotka HZS z Líšně začíná se stavbou stanoviště dekontaminace osob, resp. zasahujících, napomáhá se zkrápěním oblaku, laboratoř Tišnov provede další měření koncentrace.

#### **Obraz 7:**

**Vesnice – den**

**Šebetov – místo dopravní nehody**

**17 PC – C**

*Čtený komentář: „O evakuaci budou dotčené osoby informovány hasiči prostřednictvím amplionu. Následně se budou hasiči osobně ujišťovat, že osoby následovaly jejich pokyny a opustily svá obydlí. Na evakuaci spolupracuje starosta, který zajišťuje prostory pro nouzové přežití a PČR. Ihned evakuováno bude 5 domů, dalších 15 bude o následné možné evakuaci informováno. Starosta obce ve spolupráci s příslušníkem z oddělení ochrany*

*obyvatelstva a krizového řízení zajišťuje nouzové přežití, tzn., zajistí dočasný pobyt osob v kulturním sále. Na pomoc do kulturního sálu svolá starosta také JSDH obce Šebetov. Nejprve bude zajištěno nouzové zásobování pitnou vodou. Za tímto účelem bude nakoupena balená pitná voda.“*

ZZS odváží zraněné osoby do nemocnice Příslušníci, kteří dané osoby zachraňovali, zůstávají na místě. Začne probíhat evakuace. O evakuaci informují dané obyvatele hasiči. Starosta nebude do informování o evakuaci zapojen, neboť nebude evakuována celá obec, ale pouze několik jednotek domů, další max. 2 desítky budou o případné evakuaci pouze informovány. Hasiči předají základní informace obyvatelům opět pomocí amplionů. Následně budou chodit od domu k domu, aby se ujistili, že lidé uposlechli výzvy. Příslušník oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení se starostou obce dohodne na využití kulturního sálu jako místa k nouzovému přežití. Na evakuaci bude spolupracovat také PČR, která bude postupovat v souladu s pokyny velitele zásahu. O nutnosti pomoci jsou informováni i členové JSDH obce Šebetov pomocí SMS.

## 18 PC – PD

### **Starosta:**

*„Také při evakuaci je nutné následovat pokyny velitele, který komunikuje s KOPIS. V tomto případě stačilo jen zajistit vhodné prostory pro osoby, které by neměly kde být po dobu evakuace. Nemohly by využít obydlí svých známých apod.*

*Pokud by bylo nutné provést rozsáhlejší evakuaci, postup při jejím zajištění by se částečně lišil. Především by její zajištění s největší pravděpodobností bylo v gesci obecního úřadu ORP, či krajského úřadu, a pracovníků ochrany obyvatelstva a krizového řízení a jednotek zajišťujících úkoly ochrany obyvatelstva. Starosta by plnil jejich požadavky.*

*Mezi důležité prvky rozsáhlejší evakuace lze zařadit zajištění evakuačního střediska či shromaždiště osob, komunikaci mezi starostou ORP, příp. i krajským úřadem, vyžádání pomoci od nestátních neziskových organizací, především s následným nouzovým ubytováním, zabezpečení činnosti v přijímacím středisku, předat úkoly JSDH obce, vést dokumentaci o evakuaci, evidenci evakuovaných osob, zvířat apod.“*

Starosta obce se dívá před sebe do kamery a vysvětluje alternativní postupy. Následně ukazuje dokumenty, které je nutné při evakuaci osob vést, například evidenci evakuovaných.

**Obraz 8:****Vesnice – den****Kulturní sál****19 C – PC – PD**

Čtený komentář: *„Nyní vidíte kulturní sál využitý pro nouzové ubytování a přežití evakuovaných obyvatel.“*

Je vidět kulturní sál, který je provizorně připraven pro evakuované osoby. Rovněž je vidět evidence osob.

**20 PC – C**

Čtený komentář: *„Koncentrace chloru je již pod úrovní 1 ppm, a tak je možné předat občanům informaci o ukončení ukrytí a v kulturním sále se také dozví o ukončené evakuaci.“*

HZS na místě dále provádí dekontaminaci v podobě zkrápění prostoru, zároveň dochází také k odpařování a rozptylu par chloru. Snižuje se nebezpečná koncentrace chloru a po dalším přeměření již velitel zásahu rozhoduje o odvolání přijatých opatření.

**Obraz 9:****Interiér – den****Obecní úřad****21 PC – PD****Starosta:**

Čtený komentář: *„Stále probíhá taktické cvičení, pokud by došlo k reálné události, zněla by zpráva následovně.“*

*„Pozor – mimořádná zpráva! Nebezpečí spojené s únikem chloru v obci Šebetov pominulo. Již není nutné dodržovat ochranná opatření a je možné se pohybovat i na ulici!“*

Starosta obce formuluje informaci pro obyvatele, kterou čte do místního rozhlasu a zasílá obyvatelům SMS pomocí mobilního rozhlasu.



**22 PC – PD****Starosta:**

*„Informace o pomínutém bezprostředním nebezpečí by v případě rozsáhlejší mimořádné události byly uveřejněny opět v hromadných sdělovacích prostředcích, stejně jako při prvotním sdělování tísňových informací a pokynů. Případně by byly vysílány pomocí elektronické sirény, pokud by v obci byla.“*

Starosta obce se dívá před sebe do kamery a vysvětluje alternativní postupy.

**Obraz 10:****Vesnice – den****Šebetov – místo dopravní nehody****23 PC – C**

*Čtený komentář: „Hasiči i policisté dokončují na místě události svoji činnost. Při reálné dopravní nehodě by byla kontaktována také firma převážející nebezpečnou látku, protože však jde pouze o taktické cvičení, tento krok bude vynechán a taktické cvičení bude ukončeno a následně vyhodnoceno.“*

Hasiči i policisté dokončují svoji činnost. Hasiči dekontaminaci a likvidační práce spojené s dopravní nehodou, policisté její vyšetřování.

Takto přibližně by vypadal navrhovaný scénář videa pro přípravu starostů na řešení mimořádné události. V případě natáčení videa by byl celý návrh konzultován ještě s dalšími odborníky, aby bylo video realistické, a tak pro starosty přínosné.

**8.2 Návrh diskusního fóra pro starosty obcí**

Dalším návrhem, který by měl vedle navrženého scénáře vzdělávacího videa pro starosty přispět k rozvoji jejich přípravy, je diskusní fórum. Diskusní fórum bylo vybráno jako další prvek především na základě kladných zkušeností s prezenčními diskusními fóry či diskusemi, jež bývají součástí prezenční formy školení starostů. Právě praktické předávání zkušeností, ať již pozitivních, či negativních je důležitým předpokladem pro nalezení efektivních řešení mimořádných událostí a další cestou k navázání a rozvoji spolupráce nejen mezi starosty jednotlivých obcí, ale i mezi starosty a krizovými pracovníky ORP, kraje či HZS kraje.

Jedinečnou příležitost pro vytvoření diskusních fór a sdílení zkušeností s řešením mimořádných událostí či souvisejícími oblastmi poskytují webové stránky, které starostové k získávání informací využívají, a do nichž je zároveň nutné se přihlásit. Často jsou zřízeny webové stránky, na nichž jsou se starosty sdíleny důležité informace, které se týkají jejich agend. Příkladem mohou být webové stránky Svazu měst a obcí České republiky (© 1995–2024), či krizový portál HZS Jihomoravského kraje (© 2023).

Přihlašování uživatelů jako podmínka pro získání dalších informací je předpokladem nastavení práv jednotlivých uživatelů, kteří do webového rozhraní, potažmo vytvořeného diskusního fóra, přistupují. Ačkoliv jednou z variant je využití webové platformy Svaz měst a obcí České republiky, protože v navrhovaných diskusních fórech by byli správci a moderátory systému příslušníci HZS krajů, konkrétně oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení, jednodušším způsobem by bylo vytvoření diskusního fóra přímo na webových stránkách, které jsou spravovány HZS krajů.

Na základě získaných dat bylo kladně hodnoceno vzdělávání a výměna kontaktů v rámci daného regionu, právě proto by i diskusní fóra vznikala pro území jednotlivých krajů. Prvotní modelové diskusní fórum, které zde je popsáno, nikoliv tvořeno, je diskusní fórum pro starosty Jihomoravského kraje, k jehož řešení a vytvoření by mohl být využit právě portál Krizport (HZS Jihomoravského kraje, © 2023).

Navrhované diskusní fórum by mělo tři typy rolí, a to správce, moderátora a uživatele. Největší oprávnění by měla v daném fóru osoba s rolí správce, mohl by tvořit nová témata, vlákna, ale také stávající mazat, blokovat a měnit nastavení fóra. Je předpokládáno, že správci by byli alespoň tři příslušníci HZS kraje.

Oprávněním moderátora by bylo mazat, upravovat, případně zamykat příspěvky. Moderátor by také schvaloval přidání příspěvků. Role moderátora by dále znamenala, že pokud by nebylo odpovězeno na daný dotaz uživatele jiným uživatelem, například jednou za týden by měl moderátor povinnost na dané dotazy odpovídat. Roli moderátora by plnili zástupci HZS kraje, ale také krizový pracovník ORP a krajského úřadu.

Uživateli by byli jednotliví starostové, kteří by mohli klást dotazy k jednotlivým vytvořeným tématům, případně by mohli navrhnout téma nové. Zároveň by uživatelé mohli odpovídat dalším uživatelům na jejich dotazy, oprávnění jednotlivých rolí je zaznamenáno v tabulce 26.

Tabulka 26: Role osob v diskusním fóru (Zdroj: vlastní)

<b>Role</b>	<b>Plnění role</b>	<b>Práva</b>
<b>Správce</b>	3 vybraní příslušníci HZS kraje	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Změna nastavení fóra</li> <li>• Vytváření, úprava, mazání, témat a vláken</li> <li>• Blokování uživatelů</li> </ul>
<b>Moderátor</b>	Vybraní příslušníci HZS kraje, krizový pracovník ORP a kraje	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Schválení přidání příspěvku</li> <li>• Mazání, úprava a zamykání příspěvků</li> <li>• Schvalování příspěvků</li> <li>• Odpovídání na příspěvky</li> </ul>
<b>Uživatel</b>	Starostové obcí	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kladení dotazů</li> <li>• Komentování příspěvků</li> </ul>

V prvotní verzi by diskusní fórum obsahovalo témata jako je IZS (JSDH obcí, MU, úkoly obce), Ochranu obyvatelstva (varování a informování, ukrytí, evakuace, nouzové přežití, úkoly obce), Krizové řízení (nadřazené orgány KŘ, úkoly obcí a starostů, financování, agenda HZS), Ostatní (další nezařazené, návrhy dalších tematických okruhů, další podněty). Přibližný návrh menu diskusního fóra je zobrazen v tabulce 27.

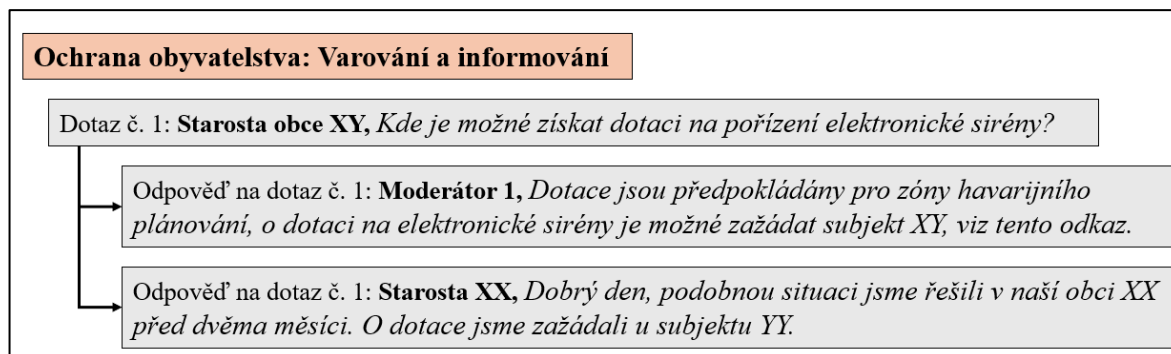
Tabulka 27: Návrh témat a okruhů zahrnutých v diskusním fóru (Zdroj: vlastní)

Téma	Okruhy
IZS	<ul style="list-style-type: none"> <li>• JSDH obcí</li> <li>• MU</li> <li>• Úkoly obce a starosty</li> </ul>
Ochrana obyvatelstva	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Varování a informování</li> <li>• Ukrytí</li> <li>• Evakuace</li> <li>• Nouzové přežití</li> <li>• Úkoly obce a starosty</li> </ul>
Krizové řízení	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nadřazené orgány KŘ</li> <li>• Financování</li> <li>• Agenda HZS</li> <li>• Úkoly obce a starosty</li> </ul>
Ostatní	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Další nezařazené</li> <li>• Návrhy nových okruhů</li> <li>• Další podněty</li> </ul>

Právě díky rozdělení a vytvoření diskusního fóra by mohly být dotazy, které běžně starostové mohou směřovat pouze jedné osobě v podobě telefonní komunikace, či e-mailové komunikace, sdíleny i s dalšími starosty, kteří mohou řešit obdobné situace. Sdílení například řešených MU, využitých zdrojů, či osvědčených postupů by mohlo inspirovat další starosty, kteří by se mohli na případné další MU lépe připravit.

Zde je uveden jeden příklad kladení dotazu a odpovídání na něj v diskusním fóru. V rámci témat ochrana obyvatelstva, okruhu varování a informování bude například starosta obce XY klást dotaz: *Kde je možné získat dotaci na pořízení elektronické sirény?* Starostovi by odpověděl moderátor 1: *Dotace jsou předpokládány pro zóny havarijního plánování, o dotaci na elektronické sirény je možné zažádat subjekt XY, viz tento odkaz.* Dále by

starostovy XY odpověděl také starosta XX: *Dobrý den, podobnou situaci jsme řešili v naší obci XX před dvěma měsíci. O dotace jsme zažádali u subjektu YY..* Zobrazení možné formy odpovědi viz obrázek 4.



Obrázek 4: Možná podoba odpovědí v navrhovaném diskusním fóru (Zdroj: vlastní)

Dále by mohla být rozvinuta další diskuse ve vláknu. Důležité je podotknout, že by příspěvky obou starostů nejprve musel schválit moderátor, aby vůbec byly v systému zveřejněny, a tak je viděli i další starostové. Toto oprávnění zamezí přidávání obsahu, který není předmětem daného diskusního fóra, nebo příspěvků, které není vhodné zveřejňovat, např. z důvodu obsahu nepravdivých informací.

Jak již napovídá název okruhů v tématu ostatní, v závislosti na návrzích uživatelů je následně možné vytvářet nová témata a okruhy. Díky tomu by diskusní fórum mohlo být přizpůsobeno přáním a potřebám jeho uživatelů.

Zde bylo navrženo možné diskusní fórum, kde by mohli starostové získávat další informace a předávat si zkušenosti mezi sebou. Pokud by bylo navrhované diskusní fórum skutečně vytvořeno, náklady by se odvíjely od zvoleného typu softwaru, na němž by bylo diskusní fórum provozováno. Některé softwary jsou zdarma (Discourse, phpBB), další jsou zdarma v rámci využívání jiných služeb, například provozování celého webu (Zendesk, Wix), a některé jsou placené, kdy i cena je velmi různorodá (Vanilla Forums za necelých 700 amerických dolarů, přepočteno na české koruny, přibližně 17 tisíc korun, vBulletin za necelých 250 amerických dolarů, tzn. přibližně 6 tisíc korun českých, Khoros Communities a inSided rozlišují cenu dle požadavků zákazníka na funkcionalitu fóra) (Inabo, © 2024).

Zároveň pokud by již bylo vytvoření diskusního fóra schváleno, mělo by být předem dohodnuto, kdo bude zastávat roli správce a moderátorů a jakou agendu budou plnit. Moderátory a správce by měly být osoby z HZS krajů, úřadů ORP a krajských úřadů. Předpokladem je proto zapojení odpovědných osob, které by odpovědím v diskusním fóru

věnovaly přibližně 2 hodiny týdně v rámci své pracovní doby, a tak by bylo financování personálních nákladů provozu diskusního fóra pokryto v rámci platu zaměstnance, či příslušníka.

## 9 SHRNU TÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI

Praktická část diplomové práce se věnovala zjištění současného stavu přípravy a připravenosti starostů na řešení mimořádné události. Nejprve byly spíše deskriptivně popsány základní podklady, které je možné využít pro přípravu starostů, a to jednotlivé vzdělávací moduly, a vytvořené příručky. V dalším kroku bylo popsáno současné školení, kde jsou starostům předávány zásadní informace, které mohou využít při přípravě na mimořádné události. Právě tyto údaje sloužily jako výchozí podklad pro zpracování další analýzy.

Díky provedenému dotazníkovému šetření bylo dále mimo jiné zjišťováno na základě autoevaluace samotných starostů, jak si jsou jisti postupy při řešení jednotlivých mimořádných událostí. Právě kladení těchto sebehodnotících otázek souvisí se stanovenou hypotézou H01 *Starostové menších obcí jsou si při řešení mimořádných událostí v jejich obci méně jisti postupem než starostové větších obcí či obcí s rozšířenou působností*. Tato hypotéza byla zamítnuta, a je tak možné předpokládat, že starostové menších obcí jsou si při řešení mimořádných událostí jisti postupem v obdobné míře jako starostové ve větších obcích či obcích ORP.

Naopak byla na základě získaných a vyhodnocených odpovědí jednotlivých respondentů z řad starostů přijata hypotéza H02 *Starostové, kteří vykonávají svou funkci jako starostové uvolnění, se účastní školení v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení více než starostové, kteří vykonávají svou funkci jako starostové neuvolnění*. Dalším předpokladem, který by však podrobněji musel být rozvinut v dalším výzkumu, je předpoklad, že u starostů neuvolněných je účast na školení, resp. spíše jejich neúčast ovlivněna více nedostatkem času než u starostů uvolněných, kteří nevykonávají vedle funkce starosty další zaměstnání.

Právě nedostatek času a upřednostňování agend bylo následně identifikováno jako slabé stránky ve zpracované SWOT analýze. Poslední slabou stránkou byl nástup nových a nezkušených starostů do funkce. Mezi silné stránky se řadily zkušenosti lektorů, vytvořené podklady a příručky, osoby, na které se může starosta v obci obrátit. Mezi příležitosti se řadily vytvořené koncepce, spolupráce s dalšími subjekty jako HZS kraje, oddělením krizového řízení ORP či dalšími starosty. Poslední identifikovanou příležitostí byla praktická příprava a zapojení do taktických cvičení. Mezi identifikované hrozby se řadilo podcenění financí, podcenění rozsahu mimořádné události a zásadní změna legislativy.

Toto kvalitativní ohodnocení vnějšího a vnitřního prostředí bylo následně ohodnoceno dvěma kvantitativními metodami. První z nich byla tzv. bodovací metoda, která určila preferenční váhy dle hodnocení 5 hodnotitelů a zároveň také byla ohodnocena úroveň kvality, či přínosu jednotlivých parametrů. Na základě těchto dat byla identifikována strategie SO, tedy ofenzivní, na základě níž je důležité využít silné stránky a příležitosti pro rozvoj přípravy starostů na řešení MU.

Dále byly pomocí metody AHP a párového porovnání čtyř hodnotitelů identifikovány nejdůležitější parametry každé ze skupin faktorů. Právě toto kvantitativní ohodnocení SWOT analýzy snižuje její negativní stránku, a to, že se věnuje pouze kvalitativní stránce hodnocení prostředí.

Díky identifikovaným důležitým parametrům dle metody SWOT kombinované s AHP a definované strategii na základě SWOT ohodnocené bodovací metodou bylo následně přistoupeno k návrhu praktických opatření, tedy k vytvoření návrhu vzdělávacího videa z taktického cvičení, při němž by byly využity příležitosti prostředí, tj. příležitost v podobě praktické přípravy, která je dle starostů upřednostňována před teoretickou přípravou, tedy i případným e-learningem. Zároveň navazuje i druhý návrh, návrh diskusního fóra, kde je rozvinuta další příležitost, tj. komunikace s HZS kraje, zástupci kraje, ORP a dalšími starosty, předávání kontaktů a zkušeností.

Dalším krokem by mohlo být vytvoření dalších tematických videí, jestliže by se vzdělávací video osvědčilo i v praxi. Totéž platí i o případném zavedení a osvědčení navrhovaného diskusního fóra.



## ZÁVĚR

V proměnlivém světě není u mimořádných událostí otázkou, jestli se vyskytnou, ale kdy se vyskytnou. Právě proto je příprava na ně zásadním předpokladem jejich zdolávání a snižování negativních následků. To se týká všech úrovní zajišťování mimořádných událostí či krizových situací, ať již na celostátní úrovni, krajské úrovni, úrovni ORP či úrovni obecní. Protože starostové zodpovídají za řešení mimořádných událostí v katastru své obce, a protože zodpovídají za bezpečnost a ochranu obyvatel v něm žijících, je právě jejich příprava na řešení mimořádných událostí natolik zásadní. Předložená práce se věnovala tématu připravenosti a přípravy starostů na řešení mimořádných událostí.

Nejprve byla řešena obecná východiska, související terminologie, právní normy, literární rešerše, oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Dále byl součástí stručný popis situace u čtyř sousedních států, tedy Slovenska, Rakouska, Německa a Polska. Na předmětná obecná východiska navázala východiska týkající se vzdělávání starostů dle koncepčních dokumentů. Dále již byl zjišťován současný stav, a to především na základě analýzy dokumentů, rozhovorů s experty a provedeného dotazníkového šetření. Na základě zjištěných poznatků byla následně vytvořena SWOT analýza, která byla ohodnocena dvěma způsoby. Prvním z nich bylo využití bodovací metody a stanovení vhodné strategie směřování přípravy starostů na řešení mimořádných událostí, druhou pak byla metoda AHP, která definovala nejdůležitější parametry jednotlivých skupin faktorů.

Výše zmíněný postup byl využit pro splnění hlavního a dílčího cíle a pro zodpovězení jednotlivých výzkumných otázek. Hlavní výzkumná otázka, která zněla *Jak jsou starostové v České republice v současné době připraveni a připravováni na řešení mimořádné události?* Byla zodpovězena pomocí výzkumných podotázek.

První z nich zněla *Jak starostové v České republice hodnotí svou připravenost na řešení mimořádných událostí?* Na tuto otázku lze opět odpovědět, že starostové si jsou z větší části jisti, jak při řešení mimořádných událostí postupovat. Druhá výzkumná podotázka zněla *Jak probíhá školení starostů v České republice v oblasti řešení mimořádných událostí?* Zde bylo zjištěno, že hlavní příprava probíhá především formou školení ze strany HZS krajů, které je pořádáno zpravidla jednou za čtyři roky. Příprava starostů je však rozvíjena i při kontrolách obcí prováděných zástupci HZS krajů a zástupci pracoviště krizového řízení ORP.

Na zodpovězení poslední výzkumné podotázky bylo využito provedené SWOT analýzy a jejích výsledků. Třetí výzkumná podotázka zněla *Jak je možné přípravu starostů v České*

*republice na řešení mimořádných událostí zlepšit? Zlepšení je možné především na základě využití silných stránek a příležitostí, hlavním předpokladem efektivního řešení mimořádných událostí jsou praktické znalosti, právě ty mohou být rozvíjeny pomocí taktických cvičení složek IZS, do nichž mohou být zapojováni i jednotliví starostové. Další možností je vytvoření diskusního fóra, na němž mohou získávat starostové odpovědi na své otázky a rozvíjet kontakt s dalšími subjekty zapojenými do řešení mimořádných událostí.*

Mimo výzkumné otázky byly stanoveny také dvě hypotézy Hypotéza H01: *Starostové menších obcí jsou si při řešení mimořádných událostí v jejich obci méně jisti postupem než starostové větších obcí či obcí s rozšířenou působností.* Tato hypotéza byla zamítnuta, neboť na základě získaných odpovědí respondentů si nejsou starostové menších obcí méně jisti při řešení mimořádných událostí postupem než starostové větších obcí či obcí ORP.

Hypotéza H02: *Starostové, kteří vykonávají svou funkci jako starostové uvolnění, se účastní školení v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení více než starostové, kteří vykonávají svou funkci jako starostové neuvolnění* byla přijata, když na základě odpovědí bylo podpořeno tvrzení, že se starostové uvolnění účastní školení více. Zároveň tato otázka přinesla další poznatek ve formě nedostatku času jako kritéria, které ovlivňuje jejich účast. Tato oblast by mohla být v budoucnu rozvíjena dalším výzkumem.

Právě díky využitým metodám, provedené analýze a zodpovězení jednotlivých výzkumných otázek a podotázek je možné označit hlavní i dílčí cíl práce za splněný. Byla tedy zjištěna a následně i zhodnocena úroveň současné připravenosti a přípravy starostů v České republice na mimořádné události a následně byla navržena opatření na zlepšení.

**SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**

ADAMEC, Vilém, 2013a. Metodický manuál pro přípravu specialistů ochrany obyvatelstva. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-129-3.

ADAMEC, Vilém, 2013b. *Krizové štáby veřejné správy*. SPBI Spektrum. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-139-2.

ADAMEC, Vilém, 2015. Vzdělávání krizových štábů v Rakousku. Online. *The Science for Population Protection*. č. 1 s. 1-4. Dostupné z: <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/29/203.pdf>. [citováno 2024-01-02].

ALTMANN, Uwe, 2024. *Inquiry on preparing mayors for emergencies: Komunikace s pracovníkem saského ministerstva vnitra*. Elektronická komunikace. 31-01-2024. Dostupné v osobním archivu autorky [citováno 2024-02-20].

ASHUTOSH, Ashutosh; SHARMA, Ashok a BEG, Masroor Ahmad, 2020. Strategic analysis using SWOT-AHP: a fibre cement sheet company application. Online. *Journal of Management Development*. 2020-02-28, vol. 39, no. 4, s. 543-557. ISSN 0262-1711. Dostupné z: <https://doi.org/10.1108/JMD-05-2019-0157>. [citováno 2024-02-26].

BREZINA, Daniel, 2020. Comparison of Crisis Management Systems in Poland and Slovakia. Online. *Scientific Journal of the Military University of Land Forces*. 2020-12-15, vol. 198, no. 4, s. 737-748. ISSN 2544-7122. Dostupné z: <https://doi.org/10.5604/01.3001.0014.5849>. [citováno 2024-02-25].

BUČEK, David, 2024. *Rozhovor se zástupcem HZS Olomouckého kraje: Rozhovor týkající se školení starostů s plk. Ing. Davidem Bučkem, vedoucím oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení, Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje z 20. 2. 2024*. Osobní rozhovor. Olomouc. 20. 02. Dostupné pouze v osobním archivu autorky.

BUNDESMINISTERIUM FOR INNER, nedat.a. *Civil Protection in Austria: Civil Defense, Civil Protection, and Disaster Management in Austria*. Online. Dostupné z: [https://www.bmi.gv.at/204\\_english/start.aspx](https://www.bmi.gv.at/204_english/start.aspx). [citováno 2024-01-03].

BUNDESMINISTERIUM FOR INNER, nedat.b. *Civil Protection in Austria: Safety Information Centers (SIZ)*. Online. Dostupné z: [https://www.bmi.gv.at/204\\_english/skkm/information.aspx](https://www.bmi.gv.at/204_english/skkm/information.aspx). [citováno 2024-01-03].

*Civilná ochrana, revue pre civilnú ochranu obyvatel'stva: Mimoriadne vydanie pre starostov obcí*, 2013. Online. Bratislava: Sekcia krizového riadenia Ministerstva vnútra Slovenskej

republiky, [roč. 15]. ISSN 1335-4094. Dostupné z: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/civilna\\_ochrana/dokument\\_skr/revue\\_co/Revue\\_CO\\_MV\\_20132013.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/civilna_ochrana/dokument_skr/revue_co/Revue_CO_MV_20132013.pdf). [citováno 2024-02-17].

ČESKÁ A SLOVENSKÁ FEDERATIVNÍ REPUBLIKA. *Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o vázanosti České a Slovenské Federativní Republiky Dodatkovými protokoly I a II k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a konfliktů nemajících mezinárodní charakter, přijatých v Ženevě dne 8. června 1977*. Online. In: Zákon pro lidi, AION CS, 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-168>. [citováno 2023-12-29].

ČESKO. *Nariženi vlády č. 462/2000 Sb., Nariženi vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů*. Online. In: Zákon pro lidi, AION CS, 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-462>. [citováno 2023-12-29].

ČESKO. *Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů*. Online. In: Zákon pro lidi, AION CS, 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#>. [citováno 2024-01-16].

ČESKO. *Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů*. Online. In: Zákon pro lidi, AION CS, 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>. [citováno 2024-01-16].

ČESKO. *Vyhláška č. 328/2001 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému*. Online. In: Zákon pro lidi, AION CS, 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>. [citováno 2023-12-29].

ČESKO. *Vyhláška č. 380/2002 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, ve znění pozdějších předpisů*. Online. In: Zákon pro lidi, AION CS, 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>. [citováno 2023-11-02].

ČESKO. *Zákon č. 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů*. Online. In: Zákon pro lidi, AION CS, 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>. [citováno 2024-01-16].

ČESKO. *Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. Online. In: *Zákony pro lidi*, AION CS, 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239#>. [citováno 2023-11-02].

ČESKO. *Zákon č. 240/2000 Sb., zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů*. Online. In: *Zákony pro lidi*, AION CS, 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>. [citováno 2023-11-02].

ČESKO. *Zákon č. 254/2001 Sb., Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů*. Online. In: *Zákony pro lidi*, AION CS, 2010–2023. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. [citováno 2024-01-16].

DG ECHO (Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations), 2021. *Germany*. Online. In: *European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations*. Poslední aktualizace 24.08.2021. Dostupné z: [https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/germany\\_en](https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/germany_en). [citováno 2024-02-23].

DG ECHO (Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations), 2022. *Austria*. Online. In: *European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations*. Poslední aktualizace 12.09.2022. Dostupné z: [https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/austria\\_en](https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/austria_en). [citováno 2024-01-02].

DG ECHO (Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations), 2023. *Poland*. Online. In: *European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations*. Poslední aktualizace 08.12.2023. Dostupné z: [https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/poland\\_en](https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/poland_en). [citováno 2024-02-25].

DG ECHO (Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations), nedat. *EU Civil Protection Mechanism*. Online. In: *European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations*. Dostupné z: [https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism\\_en](https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_en). [citováno 2024-01-18].

DVOŘÁK, Karel a HAUGWITZ, Svatopluk, 2021. *Ochrana obyvatelstva prostřednictvím složek integrovaného záchranného systému a krizového řízení*. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex Publishing. ISBN 978-80-87451-81-6.

EUROPEAN COMITTEE OF THE REGIONS, nedat. *Divisions of power: Poland – Civil Protection*. Online. Dostupné z: <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/Poland-Civil-protection.aspx>. [citováno 2024-02-25].

EUROPEAN UNION, nedat. Germany. Online. *European Union*. Dostupné z: [https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles/germany\\_en](https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles/germany_en). [citováno 2023-02-23].

FELFERNIG, Michael, 2023. *Inquiry on preparing mayors for emergencies: Komunikace s pracovníkem rakouského spolkového ministerstva vnitra*. Elektronická komunikace. 27-09-2023. Dostupné v osobním archivu autorky. [citováno 2023-12-27].

FLICK, Uwe, 2018. *An introduction to qualitative research*. 6th edition. Los Angeles: SAGE. ISBN 978-1-5264-4565-0.

FRANĚK, Jiří a KRESTA, Aleš, 2014. Judgment Scales and Consistency Measure in AHP. Online. In: *Procedia Economics and Finance*. s. 164-173. ISSN 22125671. Dostupné z: [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)00332-3](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(14)00332-3). [citováno 2024-04-06].

FRÖHLICH, Tomáš; HOŘEJŠ, Nikola; KAVAN, Štěpán; MAJZLÍKOVÁ, Helena; MELICHAROVÁ, Michaela et al., 2014. *Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru*. Brno: Tribun EU. ISBN 978-80-263-0721-1.

GARCÍA, J.L.; ALVARADO, A.; BLANCO, J.; JIMÉNEZ, E.; MALDONADO, A.A. et al., 2014. Multi-attribute evaluation and selection of sites for agricultural product warehouses based on an Analytic Hierarchy Process. Online. *Computers and Electronics in Agriculture*. no. 100, s. 60-69. ISSN 01681699. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.compag.2013.10.009>. [citováno 2024-04-06].

GÜREL, Emet a TAT, Merba, 2017. SWOT ANALYSIS: A THEORETICAL REVIEW. Online. *Journal of International Social Research*. 2017-08-30, vol. 10, no. 51, s. 994-1006. ISSN 1307-9581. Dostupné z: <https://doi.org/10.17719/jisr.2017.1832>. [citováno 2024-02-10].

HENDL, Jan a REMR, Jiří, 2017. *Metody výzkumu a evaluace*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1192-1.

HOLEC, Tomáš, 2021. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. ISBN 978-80-7616-100-9.

HRADIL, Jaroslav; MIKA, Otakar J.; MUSIL, Miroslav; SVOBODA, Bohuslav; RAK, Jakub et al., 2018. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. ISBN 978-80-7454-774-4.

HZS JIHOMORAVSKÉHO KRAJE, © 2023a. *Mimořádné události*. Online. In: Portál krizového řízení JHM. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/ohrozeni/hrozby-v-jmk/mimoradne-udalosti>. [citováno 2024-01-19].

HZS JIHOMORAVSKÉHO KRAJE, © 2023b. *Chytré blondýnky radí: Evakuace*. Online. In: Portál krizového řízení JHM. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/rady/chytre-blondynky-radi/evakuace>. [citováno 2024-01-24].

HZS JIHOMORAVSKÉHO KRAJE, © 2023c. *Chytré blondýnky radí: Varování obyvatelstva*. Online. In: Portál krizového řízení JHM. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/rady/chytre-blondynky-radi/varovani-obyvatelstva>. [citováno 2024-01-24].

HZS JIHOMORAVSKÉHO KRAJE, © 2023d. *Chytré blondýnky radí: Nebezpečné látky*. Online. In: Portál krizového řízení JHM. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/rady/chytre-blondynky-radi/nebezpecne-latky#ukryti>. [citováno 2024-01-25].

HZS JIHOMORAVSKÉHO KRAJE, © 2023e. *Krizport*. Online. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/>. [citováno 2024-04-07].

HZS Karlovarského kraje (Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje, 2023. *Metodická pomůcka pro krizové řízení a zdolávání mimořádných událostí*. Online, doc. [Karlovy Vary]: Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje. Dostupné z: <https://www.bezport.cz/dokumenty/import-kvk/verejna-cast/metodiky/prirucka-pro-starosty-obci-k-reseni-mimoradnych-krizovych-situaci-doc>. [citováno 2024-03-18].

HZS Moravskoslezského kraje (Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje), 2023. *Úloha starosty obce při přípravě na mimořádné události a krizové situace a při jejich řešení: Metodická pomůcka pro starosty obcí*. Online, pdf. Ostrava: HZS Moravskoslezského kraje. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/pomucka-pro-starosty-pdf.aspx>. [citováno 2024-03-19].

INABO, Stela, © 2024. *9 best forum software for building an online community in 2024*. Online. In: Zendesk Blog. Dostupné z: <https://www.zendesk.com/blog/best-commercial-forum-software/#>. [citováno 2021-04-16].

JAKŠA, Tomáš, 2020. *Úloha starosty obce při řešení krizových situací*. Online, diplomová práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky. Dostupné z: [https://stag.utb.cz/StagPortletsJSR168/PagesDispatcherServlet?pp\\_destElement=%23ssSouboryStudentuDivId\\_4366&pp\\_locale=cs&pp\\_reqType=render&pp\\_portlet=souboryStudentuPagesPortlet&pp\\_page=souboryStudentuDownloadPage&pp\\_nameSpace=G12537&soubidno=143307](https://stag.utb.cz/StagPortletsJSR168/PagesDispatcherServlet?pp_destElement=%23ssSouboryStudentuDivId_4366&pp_locale=cs&pp_reqType=render&pp_portlet=souboryStudentuPagesPortlet&pp_page=souboryStudentuDownloadPage&pp_nameSpace=G12537&soubidno=143307). [citováno 2024-01-14].

KARYONO, Otong a AGUSTINA, Kania, 2019. Determining the Priority Strategy in the Implementation of E-Government Through Swot Analysis Model. Online. *Budapest International Research and Critics Institute (BIRCI-Journal): Humanities and Social Sciences*. 2019-05-10, vol.2, no.2, s. 66-74. ISSN 2615-3076. Dostupné z: <https://doi.org/10.33258/birci.v2i2.238>. [citováno 2024-04-10].

KEBAN, Joseph Belen; ARIFIN, Syaiful a WAHYONO, Rudi, 2019. SWOT Analysis and Its Implementation Strategies in Educational Management. Online. *Journal of Education and Practice*. 2019-04-30, vol. 10, no. 12, s. 86-92. ISSN 2222-1735. Dostupné z: <https://doi.org/10.7176/JEP/10-12-10>. [citováno 2024-02-14].

KORBELOVÁ, Alena, 2019. *Přípravenost obcí na řešení mimořádných událostí a krizových situací*. Online, diplomová práce. Kladno: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství. Dostupné z: <https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/91390/FBMI-DP-2020-Korbelova-Alena-prace.pdf?sequence=-1&isAllowed=y>. [citováno 2024-01-14].

KOUBOVÁ, Martina, 2024. *Rozhovor týkající se školení starostů Rozhovor prostřednictvím e-mailové komunikace s plk. Mgr. Martinou Koubovou, vedoucí oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS Jihomoravského kraje ze dne 07. 03. 2024*, 2024. E-mailová komunikace. 07. 03. 2024. Dostupné v osobním archivu autorky. [citováno 2024-03-24].

KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše; KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše a FOLWARCZNY, Libor, 2013. *Ochrana obyvatelstva*. 2., aktualiz. vyd. SPBI Spektrum. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-134-7.



KRČ, Miroslav, 2019. *Metodologie vědecké práce*. Brno: Petr Brázda. ISBN 978-80-87387-65-8.

MARTÍNEK, Bohumír, 2013. *Metodický manuál pro přípravu techniků ochrany obyvatelstva*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-131-6.

MÁŠKA, Dominik, 2022. *Příprava obce na řešení mimořádných událostí a krizových situací*. Online, bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. Dostupné z: [https://theses.cz/id/9qpnst/BAKALARSKA\\_PRACE\\_Dominik\\_Maska.pdf?zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3Dstarostov%C3%A9%20a%20mimo%C5%99%C3%A1dn%C3%A9%20ud%C3%A1losti%26start%3D1](https://theses.cz/id/9qpnst/BAKALARSKA_PRACE_Dominik_Maska.pdf?zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3Dstarostov%C3%A9%20a%20mimo%C5%99%C3%A1dn%C3%A9%20ud%C3%A1losti%26start%3D1). [citováno 2024-01-14].

MEZIRESORTNÍ PRACOVNÍ SKUPINA VÝBORU PRO CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ, 2016. *Analýza vzdělávání odborníků v oblasti krizového řízení*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/analyza-vzdelavani-v-oblasti-kr-po-vcnp-pdf.aspx>. [citováno 2024-01-10].

MINISTERSTVO FINANCÍ a ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2019. *Modul – D: Financování bezpečnosti a ochrana ekonomiky*. Online, pdf. Praha: Ministerstvo vnitra. Dostupné z: [https://www.krizport.cz/system/files/files/download/modul\\_d.pdf](https://www.krizport.cz/system/files/files/download/modul_d.pdf). [citováno 2024-01-18].

MINISTERSTVO OBRANY, 2020. *Modul – B: zajišťování obrany státu*. Praha: Ministerstvo vnitra. ISBN 978-80-7616-066-8.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2016. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu*. Online, pdf. Praha. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>. [citováno 2023-12-06].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2019. *Modul – E: Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení*. Online, pdf. Praha: Ministerstvo vnitra. Dostupné z: [https://www.krizport.cz/system/files/files/download/modul\\_e.pdf](https://www.krizport.cz/system/files/files/download/modul_e.pdf). [citováno 2024-01-18].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), [2002]. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015*. Online.

Dostupné z:  
<https://bezpecnost.praha.eu/Intens.CrisisPortalInfrastructureApp/cdn/files/4b15237137794728863c115f0bcddb6d>. [citováno 2024-01-12].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), 2004. *Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení*. Online. Dostupné z:  
[https://www.dataplan.info/img\\_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce\\_vzd-l-v-n-\\_v\\_obl.\\_k-.pdf](https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_vzd-l-v-n-_v_obl._k-.pdf). [citováno 2024-01-11].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), 2008. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020*. Online. Dostupné z:  
[https://www.dataplan.info/img\\_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-ochrany-obyvatelstva-do-2013\\_2020.pdf](https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-ochrany-obyvatelstva-do-2013_2020.pdf). [citováno 2024-01-12].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), 2013. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. Online. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Dostupné z:  
[https://www.dataplan.info/img\\_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce\\_ochrany\\_obyvatelstva\\_2020-2030.pdf](https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_ochrany_obyvatelstva_2020-2030.pdf). [citováno 2024-01-12].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), © 2017. *Koncepce vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/koncepce-vzdelavani-oobakr-pdf.aspx>. [citováno 2023-12-29].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), 2017b. *Metodický list číslo 16 L: Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu, úniku chloru*. Online, pdf. Vydáno 30. listopadu 2017. Dostupné z:  
[https://metodika.cahd.cz/bojovy\\_rad/L\\_16\\_Zasahy\\_chlor.pdf](https://metodika.cahd.cz/bojovy_rad/L_16_Zasahy_chlor.pdf). [citováno 2024-04-02].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), 2020a. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030*. Online. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Dostupné z:  
[https://www.dataplan.info/img\\_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-oob-2025-2030.pdf](https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-oob-2025-2030.pdf). [citováno 2023-11-02].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), 2020b. *Modul – G: Integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Online, pdf.

Praha: Ministerstvo vnitra. Dostupné z: [https://www.krizport.cz/system/files/files/download/modul\\_g.pdf](https://www.krizport.cz/system/files/files/download/modul_g.pdf). [citováno 2024-01-18].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), 2021. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I*. Praha: Ministerstvo vnitra. ISBN 978-80-7616-097-2.

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), © 2023a. *Vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení*. Online. In: [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz). Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vzdelavani-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva-a-krizoveho-rizeni.aspx>. [citováno 2023-12-29].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), [© 2023b]. *Vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení: Vzdelávání starostů a primátorů 2023*. Online. In: [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz). Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vzdelavani-starostu-a-primatoru-2023.aspx>. [citováno 2024-03-23].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), © 2024a. *Ochrana obyvatelstva: Úvodní stránka*. Online. In: [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz). Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-uvodem.aspx>. [citováno 2024-01-18].

MV-GŘ HZS ČR (Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR), © 2024b. *Krizové řízení*. Online. In: [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz). Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/web-krizove-rizeni.aspx>. [citováno 2024-01-18].

MV SR (Ministerstvo vnitra Slovenskej republiky), © 2023a. *Krizové riadenie: Orgány krizového riadenia*. Online. In: Ministerstvo vnútra SROV. Dostupné z: [https://www.minv.sk/?Organy\\_krizoveho\\_riadenia](https://www.minv.sk/?Organy_krizoveho_riadenia). [citováno 2023-12-06].

ODBOR KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ, MZDR ČR, 2024. *Dotaz na modul H pro vzdělávání osob v rámci KŘ*. Elektronická komunikace. 16-02-2024. [citováno 2024-03-11].

*Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*, 2015. Praha: Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.

OCHRANA, František, 2019. *Metodologie, metody a metodika vědeckého výzkumu*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-4200-0.

ONDRUCHOVÁ, Zuzana, 2022. *Tvorba vzdělávací koncepce krizových manažerů*. Online, diplomová práce. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. Dostupné z: [https://stag.utb.cz/StagPortletsJSR168/PagesDispatcherServlet?pp\\_destElement=%23ssSouboryStudentuDivId\\_4203&pp\\_locale=cs&pp\\_reqType=render&pp\\_portlet=souboryStudentuPagesPortlet&pp\\_page=souboryStudentuDownloadPage&pp\\_nameSpace=G12537&soubidno=161562](https://stag.utb.cz/StagPortletsJSR168/PagesDispatcherServlet?pp_destElement=%23ssSouboryStudentuDivId_4203&pp_locale=cs&pp_reqType=render&pp_portlet=souboryStudentuPagesPortlet&pp_page=souboryStudentuDownloadPage&pp_nameSpace=G12537&soubidno=161562). [citováno 2024-01-14].

PAULUS, František; KRÖMER, Antonín; PETR, Jan a ČERNÝ, Jaroslav, 2015. *Analýza hrozeb pro Českou republiku: závěrečná zpráva*. Praha: [HZS ČR?]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx>. [citováno 2024-01-19].

POLSKO, *Dz. U. 2007 Nr 89 poz. 590, U S T A W A z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządaniu kryzysowym, Opracowano na podstawie: t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 261*. Online, pdf. Dostupné z: [https://disasterlaw.ifrc.org/sites/default/files/media/disaster\\_law/2022-02/Law%20of%2026%20April%202007%20on%20Crisis%20Management%20%28Polish%29.pdf](https://disasterlaw.ifrc.org/sites/default/files/media/disaster_law/2022-02/Law%20of%2026%20April%202007%20on%20Crisis%20Management%20%28Polish%29.pdf). [citováno 2024-02-25].

PROKOPOVÁ, Lenka, 2021. *Přípravenost v Kraji Vysočina na mimořádné události a krizové situace*. Online, diplomová práce. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. Dostupné z: [https://stag.utb.cz/StagPortletsJSR168/PagesDispatcherServlet?pp\\_destElement=%23ssSouboryStudentuDivId\\_4237&pp\\_locale=cs&pp\\_reqType=render&pp\\_portlet=souboryStudentuPagesPortlet&pp\\_page=souboryStudentuDownloadPage&pp\\_nameSpace=G12537&soubidno=149123](https://stag.utb.cz/StagPortletsJSR168/PagesDispatcherServlet?pp_destElement=%23ssSouboryStudentuDivId_4237&pp_locale=cs&pp_reqType=render&pp_portlet=souboryStudentuPagesPortlet&pp_page=souboryStudentuDownloadPage&pp_nameSpace=G12537&soubidno=149123). [citováno 2024-01-14].

Provincie Dolní Rakousko, 2012. *Änderung des NÖ Katastrophenhilfegesetzes*. Online. 30. Srpna 2012. Dostupné z: <https://faolex.fao.org/docs/pdf/aut131046.pdf>. [citováno 2024-01-02].

HZS Jihomoravského kraje (Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, 2015. *Příprava starostů obcí Jihomoravského kraje: skripta*. Online, pdf. [Brno?]: Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje. Dostupné z: [https://www.krizport.cz/system/files/files/download/skripta\\_skoleni-starostu\\_2015.pdf](https://www.krizport.cz/system/files/files/download/skripta_skoleni-starostu_2015.pdf). [citováno 2024-01-18].

RIZKI, Muhammad; GHIFARI, Afdal; HUI, Wang Ling; PERMATA, Ekie Gilang; SIREGAR, Mhd. Dany et al., 2021. *Determining Marketing Strategy At LPP TVRI Riau*

Using SWOT Analysis Method. Online. *Journal of Applied Engineering and Technological Science (JAETS)*. 2021-12-23, vol. 3, no. 1, s. 10-18. ISSN 2715-6079. Dostupné z: <https://doi.org/10.37385/jaets.v3i1.276>. [citováno 2024-02-14].

ROSINOVÁ, Marika, 2014. Právní základ problematiky nevojenských ohrožení. In: ŠAFR, Gustav et al. *Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru*. Brno: Tribun EU. ISBN 978-80-263-0721-1.

RUSOVOVÁ, Nela, 2024. *Rozhovor týkající se školení starostů prostřednictvím e-mailové komunikace s mjr. Mgr. Nelou Rusovovou, vedoucí Oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS Karlovarského kraje ze dne 15. 02. 2024*. E-mailová komunikace. 15. 02. 2024. Dostupné v osobním archivu autorky. [citováno 2024-03-24].

*Rozhovor se zástupcem HZS Moravskoslezského kraje: Rozhovor týkající se školení starostů*, 2024. Osobní rozhovor. Ostrava 13. 02. Dostupné pouze v osobním archivu autorky.

*Rozhovor se zástupcem HZS Pardubického kraje: Rozhovor týkající se školení starostů*, 2024. E-mailová komunikace. 14. 02. 2024. Dostupné v osobním archivu autorky. [citováno 2024-03-24].

*Rozhovor se zástupcem HZS Plzeňského kraje: Rozhovor týkající se školení starostů*, 2024. E-mailová komunikace. 14. 02. 2024. Dostupné v osobním archivu autorky. [citováno 2024-03-24].

ŘEHÁK, David; MARTÍNEK, Bohumír a LEGIERSKÁ, Petra, 2019. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. SPBI Spektrum. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-220-7.

ŘEZNÍČEK, Pavel, 2023. *Hasiči se zaměřili na vzdělávání starostek a starostů v kraji*. Online. In: [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz). 31. 5. 2023. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hasici-se-zamerili-na-vzdelavani-starostu-a-primatoru.aspx>. [citováno 2024-03-24].

SADÍLEK, Zdeněk; PÁLKOVÁ, Barbora a KALAMÁR, Štěpán, 2019. *Krizové řízení a integrovaný záchranný systém*. Praha: Vysoká škola finanční a správní. ISBN 978-80-7408-192-7.

SANTOPUOLI, Giovanni; MARCHETTI, Marco a GIONGO, Marcos, 2016. Supporting policy decision makers in the establishment of forest plantations, using SWOT analysis and AHPs analysis. A case study in Tocantins (Brazil). Online. *Land Use Policy*. vol. 54, s. 549-

558. ISSN 02648377. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2016.03.013>. [citováno 2024-02-26].

[SERWIS RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ], nedat. *Rządowe centrum bezpieczeństwa Obieg informacji i rola RCB w systemie zarządzania kryzysowego*. Online. Dostupné z: <https://www.gov.pl/web/rcb/obieg-informacji-i-rola-rcb-w-systemie-zarzadzania-kryzysowego>. [citováno 2024-02-25].

SCHOONENBOOM, Judith a JOHNSON, R. Burke, 2017. How to Construct a Mixed Methods Research Design. Online. *KZfSS Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie*. vol. 69, no. S2, s. 107-131. ISSN 0023-2653. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s11577-017-0454-1>. [citováno 2024-01-03].

SLOVENSKO. *Zákon č. 42/1994 Z. z., Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o civilnej ochrane obyvateľstva*. Online. In *Zákony pre ľudí*. Dostupné z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/1994-42>. [citováno 2024-01-02].

SLOVENSKO. *Zákon č. 387/2002 Z. z., o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, v znení neskorších predpisov*. Online. In *Zákony pre ľudí*. Dostupné z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-387>. [citováno 2023-12-06].

SLOVENSKO. *Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z., Ústavný zákon o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu*. Online. In *Zákony pre ľudí*. Dostupné z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-227#cl5>. [citováno 2024-01-02].

SOLANGI, Yasir Ahmed; TAN, Qingmei; MIRJAT, Nayyar Hussain a ALI, Sharafat, 2019. Evaluating the strategies for sustainable energy planning in Pakistan: An integrated SWOT-AHP and Fuzzy-TOPSIS approach. Online. *Journal of Cleaner Production*. vol. 236. ISSN 09596526. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.117655>. [citováno 2024-04-02].

SPRÁVA STÁTNÍCH HMOTNÝCH REZERV, 2019. *Modul – F: Hospodářská opatření pro krizové stavy*. Online, pdf. Praha: Ministerstvo vnitra. Dostupné z: [https://www.krizport.cz/system/files/files/download/modul\\_f.pdf](https://www.krizport.cz/system/files/files/download/modul_f.pdf). [citováno 2024-01-18].

STŘEDOVÁ, Věra, 2017. *Připravenost starostů obcí Jihočeského kraje na mimořádné události a krizové situace*. Online, bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. Dostupné z:

[https://dspace.jcu.cz/bitstream/handle/20.500.14390/34718/Stredova\\_BP\\_.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://dspace.jcu.cz/bitstream/handle/20.500.14390/34718/Stredova_BP_.pdf?sequence=1&isAllowed=y). [citováno 2024-01-14].

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, © 1995-2024. *Svaz měst a obcí České republiky*. Online. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/>. [citováno 2024-04-07].

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2022. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2022*. Online, pdf. Praha. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/12158/eprirucka-final.pdf>. [citováno 2024-01-18].

SVOBODA, Bohuslav, 2013. *Ochrana obyvatelstva I*. Brno: Vysoká škola Karla Engliše. ISBN 978-80-86710-66-2.

ŠENOVSKÝ, Pavel, 2015. *Bezpečnost občanů a rizika v území*. SPBI Spektrum. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-172-9.

*TerEx*, nedat. Online, software. Verze aplikace: 3.1.6.0 Dostupné z: <https://km.flkr.utb.cz/Terex/UI/Event?uu=3a5f30%2f%2fkQQk5vZhtxJGFQ%3d%3d#guid=7cfac4f1-033a-4ede-aec5-ad2b76c34cf4> [omezený přístup]. [citováno 2024-04-02].

TILCEROVÁ, Eleonóra a FANC, Michal, 2023. *Rozhovor týkající se školení starostů s plk. Mgr. Eleonórou Tilcerovou vedoucí oddělení instruktáží a školení (Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení MV-GŘ HZS ČR) a s kpt. Bc. Michalem Fancem oddělení instruktáží a školení (Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení MV-GŘ HZS ČR)*. Osobní rozhovor. Praha 11. 12.

TREMBÁ, Vladimír, 2023. *Dotaz na přípravu starostů na mimořádné události: komunikace s pracovníkem Ministerstva vnitra Slovenské republiky*. Elektronická komunikace. 29. 09. 2023. Dostupné v osobním archivu autorky. [citováno 2023-12-27].

TUŠER, Irena, 2020. The Development of Education in Emergency Management. Online. In: *Decision Making in Social Sciences: Between Traditions and Innovations. Studies in Systems, Decision and Control*. Cham: Springer International Publishing, s. 169-175. ISBN 978-3-030-30658-8. Dostupné z: [https://doi.org/10.1007/978-3-030-30659-5\\_10](https://doi.org/10.1007/978-3-030-30659-5_10). [citováno 2024-01-16].

UHROVÁ, Šárka, 2023. *Působnost a pravomoci vybraných orgánů územních samosprávných celků a jejich kompetence k řešení mimořádných událostí a krizových situací*. Online, diplomová práce. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik v Opavě. Dostupné z:

[https://is.slu.cz/th/oluhc/FVP\\_DP\\_2023\\_Pusobnost\\_a\\_pravomoci\\_vybranych\\_organu\\_Uhr\\_ova\\_Sarka.pdf.pdf](https://is.slu.cz/th/oluhc/FVP_DP_2023_Pusobnost_a_pravomoci_vybranych_organu_Uhr_ova_Sarka.pdf.pdf)- [citováno 2024-01-14].

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. *Vyhodnocení variant: Příloha Vzdělávacího manuálu pro hodnocení dopadů regulace (RIA)*. Online, pdf. Dostupné z: [https://vlada.gov.cz/assets/ppov/lrv/ria/Vzdelavaci-manual-pro-RIA-UV-2017-priloha-Vyhodnoceni-variant\\_1.pdf](https://vlada.gov.cz/assets/ppov/lrv/ria/Vzdelavaci-manual-pro-RIA-UV-2017-priloha-Vyhodnoceni-variant_1.pdf). [citováno 2024-03-24].

VANÍČEK, Jiří a VODEHNAL, Ondřej, 2017. *Krizový zákon: komentář*. Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-787-5.

VESELÝ, Vítek, 2024. *Rozhovor prostřednictvím e-mailové komunikace s por. Ing. Vítkem Veselým, Oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení, HZS Kraje Vysočina ze dne 22. 02. 2024*. Elektronická komunikace. 31-01-2024. Dostupné v příloze P III.

VILÁŠEK, Josef a FUS, Jan, 2022. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Druhé, upravené vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-5498-0.

VINŠ, Jiří, 2015. *Úloha a postavení starosty jako předsedy bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatel*. Online, bakalářská práce. Kladno: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství. Dostupné z: <https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/72464/FBIMI-BP-2016-Vins-Jiri-prace.pdf?sequence=-1&isAllowed=y>. [citováno 2024-01-14].

VLÁDA ČR, 2023. *Státu Ústředního krizového štábu*. Online, pdf. [Praha]. 11. října 2023. Dostupné z: [https://vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/pracovni-vybory/ustredni-krizovy-stab/statut-UKS\\_2.pdf](https://vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/pracovni-vybory/ustredni-krizovy-stab/statut-UKS_2.pdf). [citováno 2024-02-09].

VLÁDA ČR, 2024. *Statut bezpečnostní rady státu*. Online, pdf. [Praha]. 3. ledna 2024. Dostupné z: [https://vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/statut-brs-2024\\_1.pdf](https://vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/statut-brs-2024_1.pdf). [citováno 2024-02-09].

WALSH, Kieran; BHAGAVATHEESWARAN, Lalitha a ROMA, Elisa, 2018. *E-learning in healthcare professional education: an analysis of political, economic, social, technological, legal and environmental (PESTLE) factors*. Online. *MedEdPublish*. vol. 8. ISSN 2312-7996. Dostupné z: <https://doi.org/10.15694/mep.2019.000097.1>. [citováno 2024-02-19].



**SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK**

AHP	Analytický hierarchický proces
C	Celek
CAS20	Cisternová automobilová stříkačka s čerpadlem o jmenovitém průtoku 2000 litrů
DA	Dopravní automobil
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KOPIS	Krajské operační a informační středisko
KŘ	Krizové řízení
KSi	Krizová situace
MU	Mimořádná událost
MV-GŘ HZS ČR	Ministerstva vnitra - generálního ředitelství HZS ČR
OOb	Ochrana obyvatelstva
ORP	Obec s rozšířenou působností
ppm	Jedna miliontina
PC	Polocelek
PČR	Policie České republiky
PD	Polodetail
RZA	Rychlý zásahový automobil
TA	Technický automobil
ZaLP	Záchranné a likvidační práce
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

**SEZNAM OBRÁZKŮ**

Obrázek 1: Grafické znázornění výsledné, ofenzivní, strategie (Zdroj: vlastní) .....	84
Obrázek 2: Vstupní parametry úniku chloru (TerEx, nedat). .....	94
Obrázek 3: Zobrazení modelové situace úniku chloru u obce Šebetov vymodelovaná v softwaru TerEx (TerEx, nedat.) .....	96
Obrázek 4: Možná podoba odpovědí v navrhovaném diskusním fóru (Zdroj: vlastní).....	109

**SEZNAM TABULEK**

Tabulka 1: Zastoupení odpovědí na otázku č. 19 starostů obcí s počtem obyvatel do 3 000 (kategorie K1) (Zdroj: vlastní).....	67
Tabulka 2: Zastoupení odpovědí na otázku č. 19 starostů obcí s počtem obyvatel od 3 001 do 50 000 (kategorie K2) (Zdroj: vlastní).....	67
Tabulka 3: Zastoupení odpovědí na otázku č. 20 starostů obcí s počtem obyvatel do 3 000 (kategorie K1) (Zdroj: vlastní).....	67
Tabulka 4: Zastoupení odpovědí na otázku č. 20 starostů obcí s počtem obyvatel od 3 001 do 50 000 (kategorie K2) (Zdroj: vlastní).....	67
Tabulka 5: Zastoupení odpovědí na otázku č. 21 starostů obcí s počtem obyvatel do 3 000 (kategorie K1) (Zdroj: vlastní).....	68
Tabulka 6: Zastoupení odpovědí na otázku č. 21 starostů obcí s počtem obyvatel od 3 001 do 50 000 (kategorie K2) (Zdroj: vlastní).....	68
Tabulka 7: Zastoupení odpovědí na otázku č. 22 starostů obcí s počtem obyvatel do 3 000 (kategorie K1) (Zdroj: vlastní).....	69
Tabulka 8: Zastoupení odpovědí na otázku č. 22 starostů obcí s počtem obyvatel od 3 001 do 50 000 (kategorie K2) (Zdroj: vlastní).....	69
Tabulka 9: Zastoupení odpovědí neuvolněných starostů na otázku č. 6 týkající se účasti na školeních (Zdroj: vlastní).....	72
Tabulka 10: Zastoupení odpovědí uvolněných starostů na otázku č. 6 týkající se účasti na školeních (Zdroj: vlastní).....	72
Tabulka 11: Identifikované faktory SWOT analýzy připravenosti a přípravy starostů obcí na mimořádné události (Zdroj: vlastní) .....	73
Tabulka 12: Tabulka hodnot náhodného konzistentního indexu (García, Alvarado, Blanco, Jiménez, Maldonado, et al., 2014) .....	81
Tabulka 13: Hodnocení SWOT analýzy bodovací metodou a určení vah jednotlivých parametrů (Zdroj: vlastní).....	82
Tabulka 14: Hodnocení kvality parametrů SWOT analýzy dle jednotlivých hodnotitelů a výsledná hodnota dle aritmetického průměru (Zdroj: vlastní).....	83
Tabulka 15: Určení vhodné strategie pro přípravu a rozvoj připravenosti starostů na řešení mimořádných událostí (Zdroj: vlastní) .....	84
Tabulka 16: Výpočet vah parametrů dle hodnocení hodnotitele H1 (Zdroj: vlastní).....	87
Tabulka 17: Výpočet vah faktorů dle hodnocení hodnotitele H1 (Zdroj: vlastní).....	87
Tabulka 18: Výpočet vah parametrů dle hodnocení hodnotitele H2 (Zdroj: vlastní).....	88
Tabulka 19: Výpočet vah faktorů dle hodnocení hodnotitele H2 (Zdroj: vlastní).....	88
Tabulka 20: Výpočet vah parametrů dle hodnocení hodnotitele H3 (Zdroj: vlastní) .....	89
Tabulka 21: Výpočet vah faktorů dle hodnocení hodnotitele H3 (Zdroj: vlastní).....	89
Tabulka 22: Výpočet vah parametrů dle hodnocení hodnotitele H4 (Zdroj: vlastní).....	90
Tabulka 23: Výpočet vah faktorů dle hodnocení hodnotitele H4 (Zdroj: vlastní).....	90

---

Tabulka 24: Váhy faktorů určené jednotlivými hodnotiteli a jejich aritmetický průměr (Zdroj: vlastní) .....	91
Tabulka 25: Zobrazení lokální váhy parametrů dle jednotlivých hodnotitelů, jejich aritmetický průměr a určení globální váhy daného parametru (Zdroj: vlastní) .....	91
Tabulka 26: Role osob v diskusním fóru (Zdroj: vlastní) .....	107
Tabulka 27: Návrh témat a okruhů zahrnutých v diskusním fóru (Zdroj: vlastní) .....	108

**SEZNAM GRAFŮ**

Graf 1: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 2 (Zdroj: vlastní).....	62
Graf 2: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 19 (Zdroj: vlastní).....	63
Graf 3: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 20 (Zdroj: vlastní).....	64
Graf 4: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 21 (Zdroj: vlastní).....	65
Graf 5: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 22 (Zdroj: vlastní).....	65
Graf 6: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 4 (Zdroj: vlastní).....	70
Graf 7: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 6 (Zdroj: vlastní).....	71

## SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Znění dotazníku

Příloha P II: Odpovědi respondentů dotazníku

Příloha P III: Vybrané rozhovory

## **PŘÍLOHA P I: ZNĚNÍ DOTAZNÍKU**

### **Dotazník k diplomové práci na téma Připravenost starostů na řešení mimořádné události**

Vážená paní starostko/Vážený pane starosto,

jsem studentkou navazujícího magisterského studia studijního programu Bezpečnost společnosti Fakulty logistiky a krizového řízení na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Ve své diplomové práci se věnuji připravenosti starostů na mimořádné události.

Ráda bych se na Vás obrátila se žádostí o vyplnění dotazníku, jehož vyhodnocení mi pomůže zjistit, jak jsou starostové na mimořádné události připravováni v praxi. Na základě vyhodnocení dotazníku a další analýzy bude výsledkem práce navržení opatření, která zefektivní přípravu starostů v dané oblasti. Výsledky dotazníku jsou anonymní.

Stejně znění dotazníků je distribuováno jak obcím, tak i obcím s rozšířenou působností na území celé České republiky. Jejich výsledky budou zpracovány zvlášť.

Vyplnění Vám pravděpodobně nezabere více než 10 minut.

Děkuji za Váš čas a ochotu

Mgr. Bc. Tereza Košťálová

### **Identifikační otázky**

Odpovědi na identifikační otázky pomohou s následným tříděním odpovědí a s tvorbou závěrů.

#### **1) V území jakého kraje jste starostkou/starostou?**

- a) Hlavní město Praha
- b) Jihočeský kraj
- c) Jihomoravský kraj
- d) Karlovarský kraj
- e) Kraj Vysočina
- f) Královehradecký kraj
- g) Liberecký kraj
- h) Moravskoslezský kraj

- i) Olomoucký kraj
- j) Pardubický kraj
- k) Plzeňský kraj
- l) Středočeský kraj
- m) Ústecký kraj
- n) Zlínský kraj

**2) Kolik má Vaše obec obyvatel?**

- a) Do 500 obyvatel včetně
- b) Od 501 do 3 000 obyvatel včetně
- c) Od 3 001 do 10 000 obyvatel včetně
- d) Od 10 001 obyvatel do 50 000 obyvatel včetně
- e) Od 50 001 obyvatel do 150 000 obyvatel včetně
- f) Od 150 001 obyvatel

**3) Jak dlouho jste ve funkci starostky/starosty?**

- a) Do 1 roku
- b) Od 1 roku do 4 let
- c) Déle než 4 roky

**4) Ve funkci starostky/starosty jste jako:**

- a) Uvolněný
- b) Neuvolněný

-----  
**Otázky týkající se školení starostů**

**5) Jsou pro starosty obcí pořádána školení v oblasti mimořádných událostí?**

- a) Ne
- b) Ano
- c) Nevím



**Jestliže jste na otázku č. 5) odpověděl/a ANO, uveďte, prosím, jak často jsou školení pořádána a jestli pravidelně** \_\_\_\_\_

**6) Účastníte se školení v oblasti mimořádných událostí, jestliže jsou pro starosty pořádána?**

- a) Ne
- b) Ano, vždy
- c) Ano, mám-li čas

**7) Jakou formu školení v oblasti mimořádných událostí mívají? (Můžete označit více možností):**

- a) Teoretická
- b) Praktická
- c) Nevím
- d) Jiná možnost (vypište slovy) \_\_\_\_\_

**8) Jaká témata bývají obsahem školení? (Vypište slovy):**

\_\_\_\_\_

**9) Stručně popište průběh:**

\_\_\_\_\_

**10) Jsou dle Vašeho názoru školení (forma i obsah) dostačující?**

- a) Ne
- b) Spíše Ne
- c) Spíše Ano
- d) Ano

**Jestliže jste na otázku č. 10) odpověděl/a NE, či spíše ne, jak byste změnil/a obsah či formu školení? (Stručně rozepište):** \_\_\_\_\_

**11) Kdo je školitelem či instruktorem v oblasti mimořádných událostí při přípravě starostů? (Můžete označit více možností):**

- a) Příslušník Hasičského záchranného sboru kraje
- b) Příslušník Policie ČR
- c) Zaměstnanec Zdravotnické záchranné služby
- d) Pracovník Oddělení krizového řízení vyššího územního celku (např. úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad)
- e) Nevím
- f) Jiná možnost (vypište slovy) \_\_\_\_\_

**12) Co je pro Vás motivací se daných školení účastnit? (Stručně rozepište):**

\_\_\_\_\_

**13) Pokud byste si mohl/a vybrat mezi online formou školení a prezenční formou školení, kterou variantu zvolíte?**

- a) Jednoznačně online formu
- b) Spíše online formu
- c) Je mi to jedno
- d) Spíše prezenční formu
- e) Jednoznačně prezenční formu

**Obecné otázky z oblasti mimořádných událostí a krizového řízení**

**14) Vyhledáváte aktivně další informace o mimořádných událostech a krizovém řízení, které byste mohl/a využít v praxi?**

- a) Ne
- b) Ano
- c) Nechci odpovědět

**Jestliže jste na otázku č. 14) odpověděl/a ANO, uveďte, prosím, kde a jaké informace vyhledáváte** \_\_\_\_\_

**15) Spolupracujete s Oddělením krizového řízení vyššího územního celku nebo HZS kraje v oblasti mimořádných událostí?**

- a) Ano, s Oddělením krizového řízení vyššího územního celku
- b) Ano, s HZS kraje
- c) Ano, s oběma výše zmíněnými institucemi
- d) Ne
- e) Nechci odpovědět
- f) Jiná možnost (vypište slovy) \_\_\_\_\_

**Jestliže jste na otázku č. 15) odpověděl/a ANO, uveďte, prosím, jak často a v jakých situacích \_\_\_\_\_**

**16) Seznámil/a Vás předchozí starostka/starosta se zpracovanými dokumenty týkajícími se mimořádných událostí či postupy při mimořádných událostech?**

- a) Ne
- b) Ano
- c) Nevím
- d) Jiná možnost (vypište slovy) \_\_\_\_\_

**17) Je ve Vaší obci zřízen krizový štáb?**

- a) Ne
- b) Ano
- c) Nevím
- d) Jiná možnost

**18) Je ve Vaší obci zřízena Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce?**

- a) Ne
- b) Ano
- c) Nevím

**19) Víte, jak se zachovat, jestliže v katastru Vaší obce dojde k úniku nebezpečné látky?**

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

**20) Víte, jak se zachovat, jestliže v katastru Vaší obce dojde k povodni?**

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

**21) Víte, jak se zachovat, jestliže v katastru Vaší obce dojde k výpadku elektrické energie?**

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

**1) Víte, na koho se obrátit, jestliže budete potřebovat radu v oblasti mimořádných událostí?**

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

Děkuji za Váš čas, který jste strávil/a vyplňováním tohoto dotazníku a přeji hezký den.

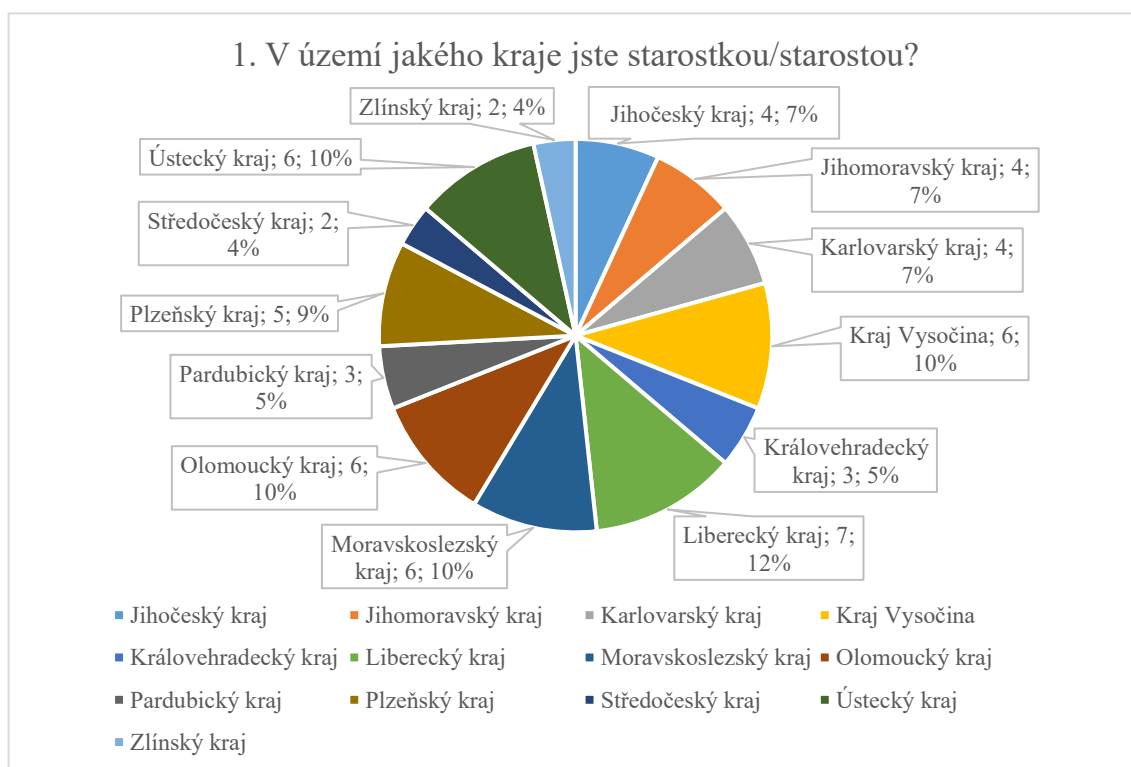
Zde můžete zanechat podněty k dotazníku či tématu vzdělávání starostů v oblasti mimořádných událostí.

## PŘÍLOHA P II: ODPOVĚDI RESPONDENTŮ DOTAZNÍKU

První ze čtyř otázek dotazníku byly otázky identifikačního charakteru.

### Otázka č. 1: V území jakého kraje jste starostkou/starostou?

Otázka č. 1 zjišťovala, ve kterém kraji působí respondent jako starosta či starostka. Dva respondenti odpověděli Zlínský kraj, Středočeský kraj. Tři respondenti odpověděli Pardubický kraj a Královeshradecký kraj. Čtyři respondenti odpověděli Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj a Karlovarský kraj. Pět respondentů odpovědělo Plzeňský kraj. Šest respondentů odpovědělo Ústecký kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj a Kraj Vysočina. Nejvíce byla zastoupena odpověď Liberecký kraj, tuto odpověď vybralo celkem 7 starostů. Z daných počtů odpovědí se jednalo o starosty či starostky ORP vždy po jedné odpovědi v Jihočeském, Královeshradeckém, Libereckém, Moravskoslezském, Pardubickém, Ústeckém a Zlínském kraji. Zastoupení starostů dle krajů, včetně procentuálního vyjádření je zobrazeno na grafu přílohy P II 1.

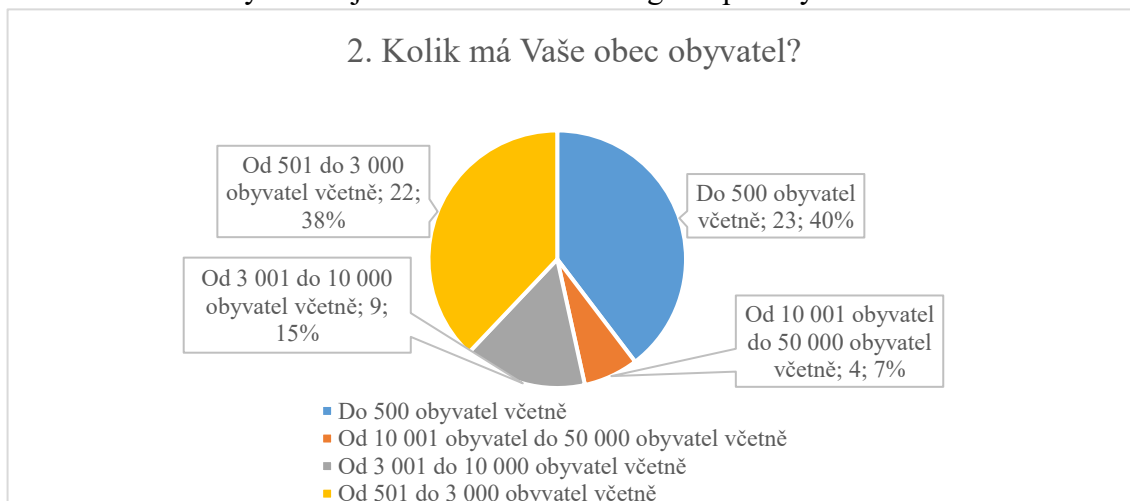


Graf přílohy P II 1: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 1 (Zdroj: vlastní)

### Otázka č. 2: Kolik má Vaše obec obyvatel?

Druhá otázka se soustředila na velikost obcí dle počtu obyvatel. V obci do 500 obyvatel vykonává svoji funkci celkem 23 respondentů, v obci s počtem obyvatel v rozmezí

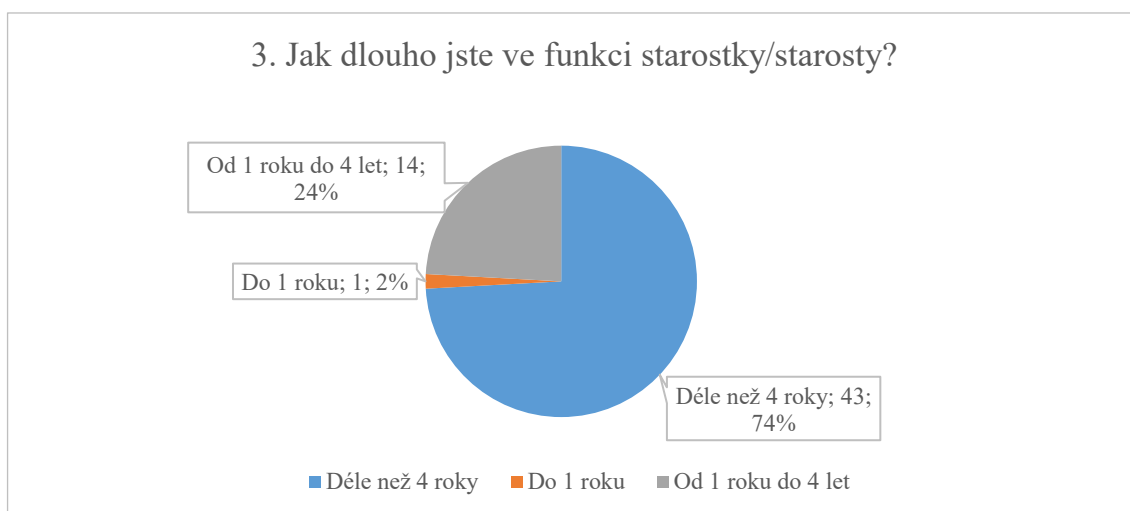
501 až 3 000 obyvatel vykonává svou funkci 22 respondentů. V obci s počtem obyvatel od 3 001 do 10 000 vykonává svou funkci 9 respondentů, z toho 3 starostové ORP, a v obci s počtem obyvatel od 10 001 do 50 000 vykonávají svou funkci celkem 4 respondenti, kteří jsou starostmi ORP. Podrobněji je možné zastoupení velikosti obcí dle počtu obyvatel, v nichž starostové vykonávají svou funkci vidět na grafu přílohy P II 2.



Graf přílohy P II 2: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 2 (Zdroj: vlastní)

### Otázka č. 3: Jak dlouho jste ve funkci starostky/starosty?

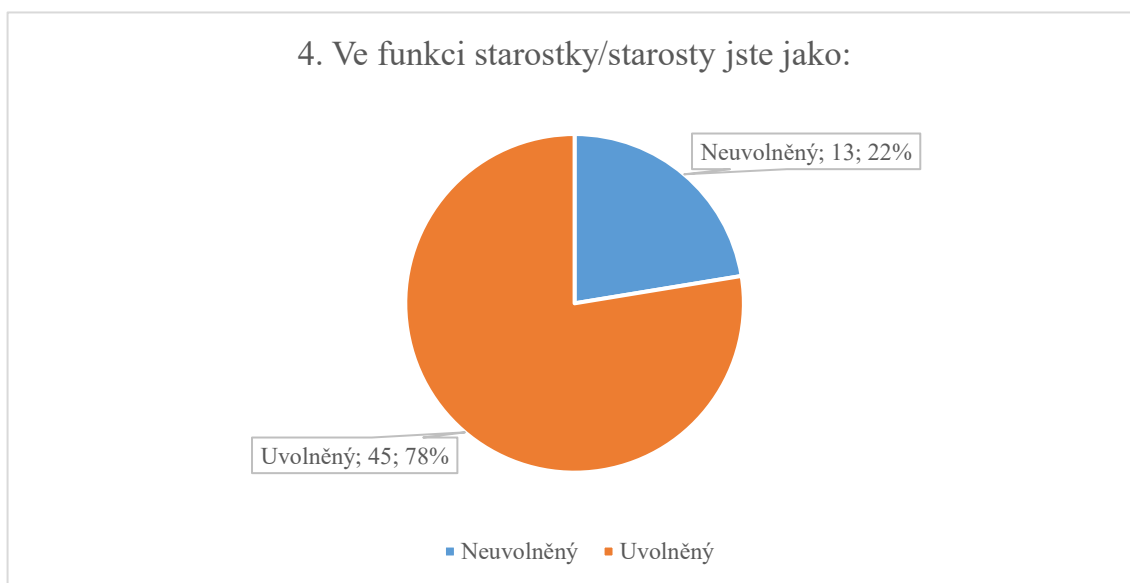
Třetí otázka měla za cíl určit, jak dlouho ve funkci již respondenti jsou. Tedy zda první, či další volební období. Jako svou odpověď do 1 roku uvedl pouze jeden respondent, starosta ORP. Od 1 roku do 4 let uvedlo celkem 14 respondentů a více než 4 roky, to znamená, že funkci starosty respondenti zastávají minimálně druhé volební období, uvedlo celkem 43 respondentů, z toho 6 starostů ORP. Data jsou ilustrována v grafu přílohy P II 3.



Graf přílohy P II 3: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 3 (Zdroj: vlastní)

**Otázka č. 4: Ve funkci starostky/starosty jste jako:**

Čtvrtá otázka zjišťovala charakter výkonu funkce starosty, tedy to, zda starosta svou funkci vykonává jako neuvolněný, tj. souběžně se zaměstnáním, či uvolněný. Na otázku č. 4 odpovědělo celkem 13 respondentů, že svou funkci vykonávají jako starostové neuvolnění, a 45 respondentů odpovědělo, že funkci starosty vykonávají jako uvolnění. Z toho všech 7 starostů ORP svou funkci zastává svou funkci jako starosta uvolněný. Proporční rozdělení starostů na uvolněné a neuvolněné je znázorněno v grafu přílohy P II 4.

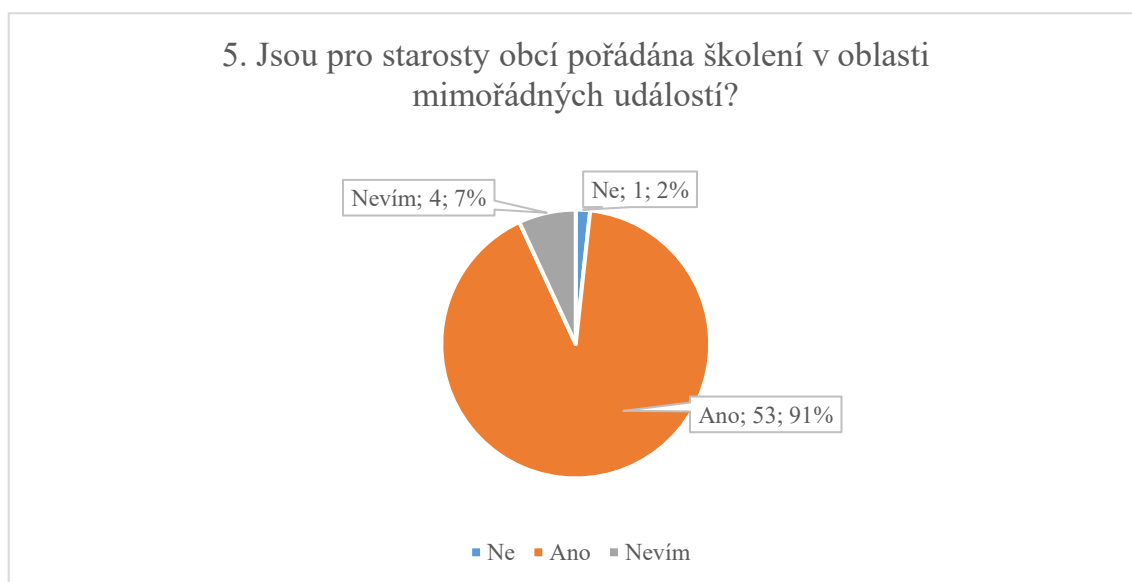


Graf přílohy P II 4: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 4 (Zdroj: vlastní)

Nyní následují otázky zaměřené na školení starostů. Tedy otázka č. 5–13.

**Otázka č. 5: Jsou pro starosty obcí pořádána školení v oblasti mimořádných událostí?**

Na otázku č. 5 odpovědělo celkem 53 respondentů ano. 53 respondentů tedy ví, že školení jsou pořádána, z toho také všech 7 starostů ORP. Čtyři respondenti neví, zda jsou, či nejsou školení v oblasti mimořádných událostí pořádána, a jeden z respondentů uvedl, že školení pořádána nejsou. Celkem 91 % všech respondentů tedy ví, že školení pořádána jsou, a tak mají potenciál využít možnost školení, a tak zvýšit svoji připravenost na řešení mimořádných událostí. Poměrové zastoupení jednotlivých odpovědí na otázku č. 5 je viditelné na grafu přílohy P II 5.



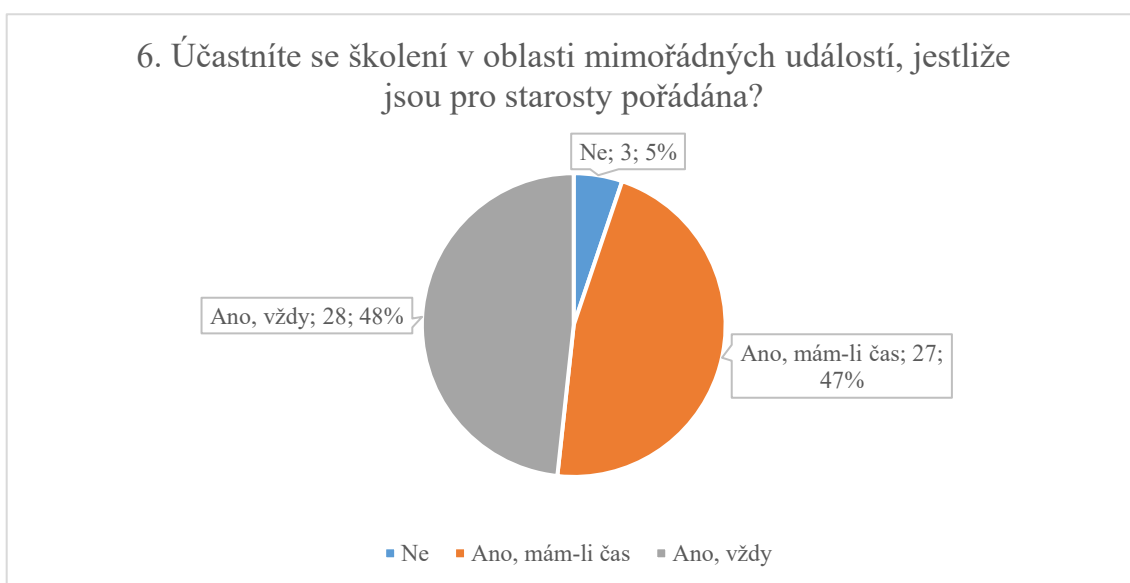
Graf přílohy P II 5: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 5 (Zdroj: vlastní)

Na otázku č. 5 navazovala doplňující otázka, která si kladla za cíl zjistit, jak často jsou školení pořádána. Mezi nejčastěji zastoupené odpovědi patřilo, že školení je pořádáno jedenkrát za rok, případně jedenkrát za čtyři roky, tj. také jedenkrát za volební období. Někteří zmiňovali kombinaci těchto možností, např. „Pravidelně se scházíme s krizovým managerem našeho ORP a minimálně jednou v každém volebním období je pořádán HZS seminář.“ Několik respondentů odpovědělo, že školení probíhají nepravidelně, nebo, že neví, jak často jsou pořádána. Vyskytly se však i odpovědi, že je školení pořádáno jedenkrát za dva roky, jeden ze starostů ORP dokonce odpověděl, že pravidelně, přibližně třikrát za rok.



**Otázka č. 6: Účastníte se školení v oblasti mimořádných událostí, jestliže jsou pro starosty pořádána?**

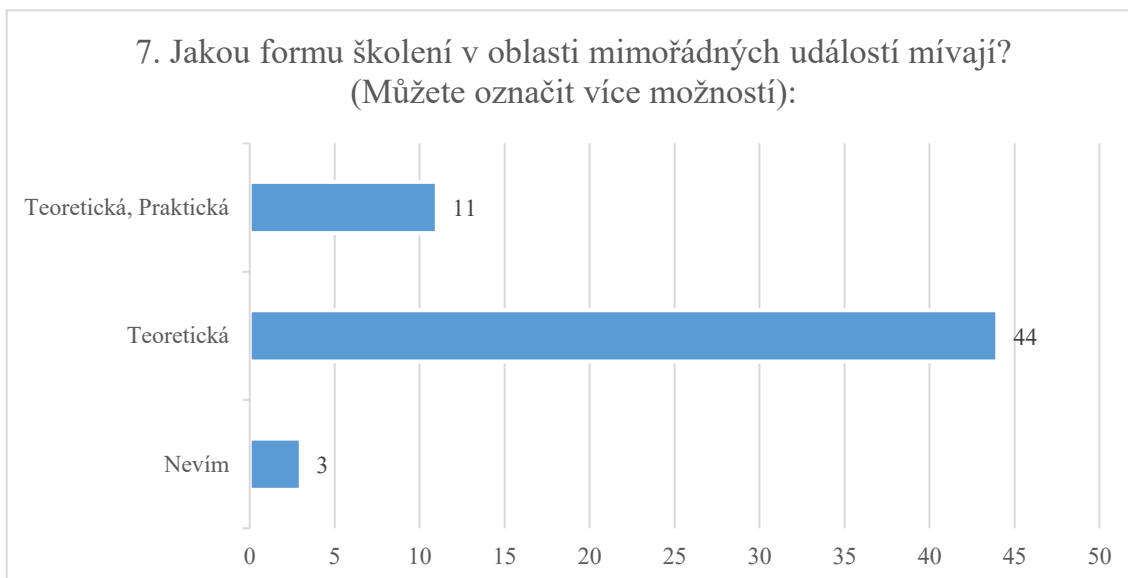
Otázka č. 6 se zaměřila na zjištění účasti starostů na daných školeních. Pokud se školení konají, vždy se jich zúčastní 28 respondentů, 27 respondentů se jich účastní, mají-li čas, a 3 respondenti uvedli, že se školení neúčastní, jedná se o tři ze čtyř respondentů, kteří nevědí, zda školení jsou pořádána. Poslední z respondentů, který uvedl, že neví, zda jsou školení pořádána, uvedl u otázky č. 6, že se účastní, má-li čas. Respondent, který u otázky č. 5 uvedl, že školení pořádána nejsou, zde odpověděl, že se jich účastní vždy. Grafické zastoupení jednotlivých odpovědí je zobrazeno na grafu přílohy P II 6.



Graf přílohy P II 6: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 6 (Zdroj: vlastní)

**Otázka č. 7: Jakou formu školení v oblasti mimořádných událostí mívají? (Můžete označit více možností):**

Sedmá otázka dotazníků měla za cíl zjistit, jak probíhá příprava starostů na řešení mimořádných událostí. Celkem 11 respondentů uvedlo, obě varianty školení, tzn. jak praktickou, tak i teoretickou. Dále celkem 44 respondentů uvedlo, že se jedná pouze o teoreticky zaměřená školení, z toho 7 starostů ORP, a 3 respondenti uvedli, že neví, jakou formu školení starostů mají. Znázornění odpovědí na otázku č. 7 je možné vidět na grafu přílohy P II 7.



Graf přílohy P II 7: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 7 (Zdroj: vlastní)

**Otázka č. 8: Jaká témata bývají obsahem školení? (Vypište slovy):**

Jelikož otázka č. 8 byla otázkou otevřenou, odpovědi byly různorodé. Mezi odpovědi se řadilo například krizové řízení. Dále se mezi témata školení řadily také povodně a zadržování vody v krajině, evakuace, informování obyvatelstva, první pomoc, role základních složek IZS při MU. Úniky nebezpečných látek, epizootie, jako ptačí chřipka, prasečí mor, výpadky elektrické energie, výstrahy Českého hydrometeorologického ústavu. Rozsáhlejší odpověď poskytl jeden z respondentů z Olomouckého kraje, který odpověděl následovně „*spolupráce mezi obcí s rozšířenou působností a obcí, povinnosti obce ze zákona o požární ochraně, finanční problematika (dotace kraje, financování JSDH obcí, náhrady a odškodnění), ochrana obyvatelstva, krizové řízení (úkoly starosty obce, krizové stavy, krizové štáby, plánovací dokumentace, kontroly u obcí, systém hospodářských opatření pro krizové stavy), hygienická a veterinární opatření při řešení mimořádných událostí a krizových situacích.*“

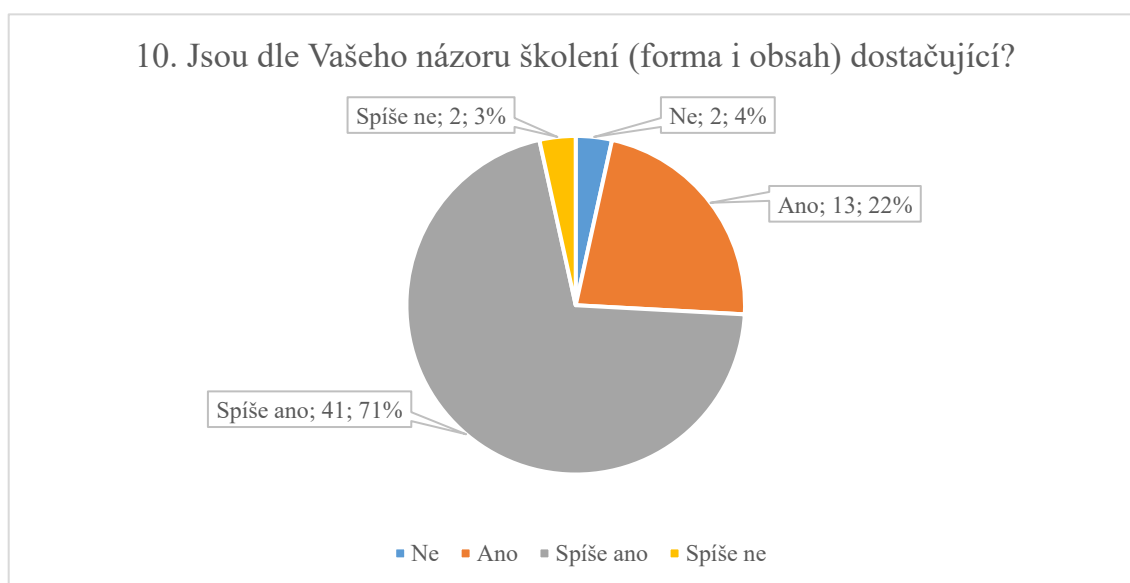
**Otázka č. 9: Stručně popište průběh:**

Stejně tak otázka č. 9 byla otázkou otevřenou a věnovala se průběhu školení. Výběr odpovědi na otevřenou otázku č. 9: Nejčastěji odpovědi obsahovaly popis školení jako přednášky, prezentace, ukázky a příklady z praxe. Dále například propojení teoretické části s praktickou částí a poznatky se skutečnými událostmi a chybami při jejich řešení. Popis konkrétních situací, reakcí na ně a povinnostmi, které starostové mají. Následovně zněla například jedna z odpovědí od respondenta ze Středočeského kraje: „*Obvykle jsou nám představeni klíčoví lidé a kontakty, nastavení komunikace a řízení během mimořádných*

událostí, vyhodnocení již proběhlých událostí, konzultace s odborníky na konkrétní hrozby – můžeme se ptát na to, co nás zajímá, jaké máme obavy, snažíme se najít řešení.“ Respondent z Olomouckého kraje, který se rozepsal podrobněji i u otázky č. 8, odpověděl na otázku č. 9 takto: „Školení organizuje HZS Olomouckého kraje, školení probíhá v rozsahu cca 4 hodin, pracovníci HZS předávají starostům informace dle výše uvedených témat a potom probíhá praktická část – řešení mimořádné situace v obci, kdy starosta má za úkol popsat, jak má postupovat.“

#### Otázka č. 10: Jsou dle Vašeho názoru školení (forma i obsah) dostačující?

Otázka č. 10 směřovala na hodnocení školení ze strany starostů. Zároveň byla hodnocena forma i obsah. Celkem 13 respondentů odpovědělo ano, a považuje školení za dostačující. 41 respondentů odpovědělo spíše ano, a lze tak považovat školení opět za dostačující. Další 2 respondenti uvedli jako svou odpověď spíše ne a jiní 2 uvedli ne, tudíž celkem 4 respondenti nepovažují školení za dostačující. Odpovědi jsou ilustrovány na grafu přílohy P II 8.

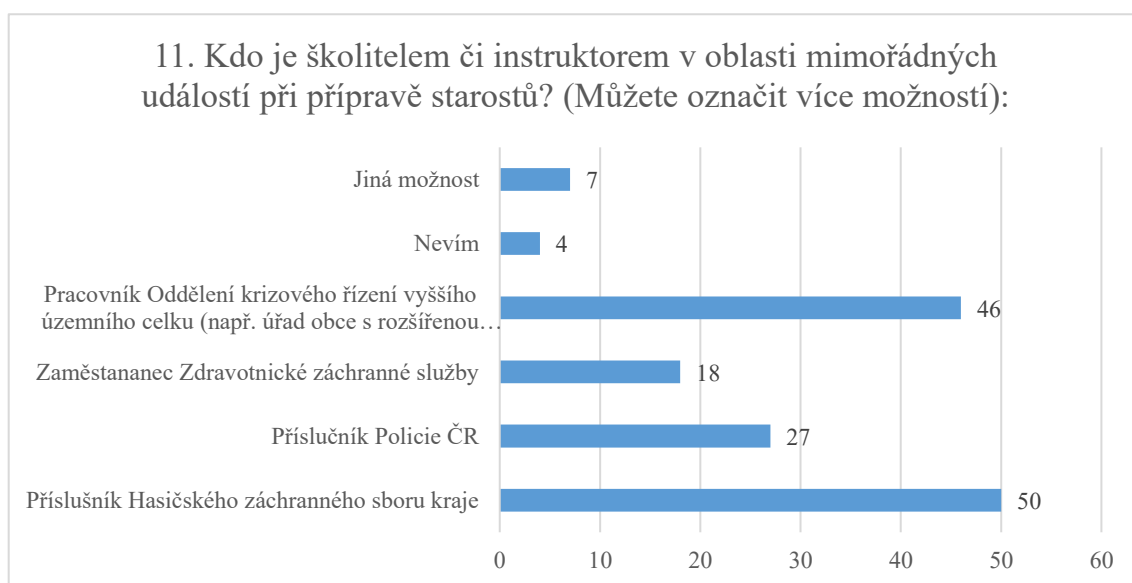


Graf přílohy P II 8: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 10 (Zdroj: vlastní)

Pokud respondenti odpověděli na otázku č. 10 ne, či spíše ne, měli následně popsat, jak by změnili formu, či obsah. Jeden z respondentů uvedl, že nemůže odpovědět, protože se školení neúčastní, dalšímu je to jedno. Zbylí dva respondenti uvedli, že ani školení nemůže starosta na mimořádné události připravit. Jeden z nich následně poukázal na důležitost kontaktů a znalosti toho, na koho se v podobných situacích obrátit, jako pomoc může jako starosta požadovat a očekávat. Další zmiňoval jako důležité finance.

**Otázka č. 11: Kdo je školitelem či instruktorem v oblasti mimořádných událostí při přípravě starostů? (Můžete označit více možností):**

Daná otázka směřovala na zjištění školitelů a respondenti mohli vybrat více odpovědí. Celkem 50 z nich uvedlo, že mezi školitele se řadí příslušník HZS kraje, dále 46 respondentů uvedlo, že je školitelem také pracovník Oddělení krizového řízení vyššího územního celku (např. úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad), 27 respondentů uvedlo, že je školitelem i příslušník PČR, dalších 18 respondentů uvedlo také zaměstnance Zdravotnické záchranné služby. 4 respondenti nevěděli, kdo bývá školitelem a 7 respondentů vybralo možnost jiná. Přehledně jsou odpovědi zaznamenány na grafu přílohy P II 9.



Graf přílohy P II 9: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 11 (Zdroj: vlastní)

Mezi jiné odpovědi na otázku č. 11 se řadilo Krajská hygienická stanice, či zástupce hygienické stanice, pravidelné školení krizového štábu a jeho stálé pracovní skupiny prováděné krizovým pracovníkem našeho úřadu, kombinace uvedených, AČR, zástupce ČEZ Distribuce, příslušník KHS, voják, ekolog, elektrikář.

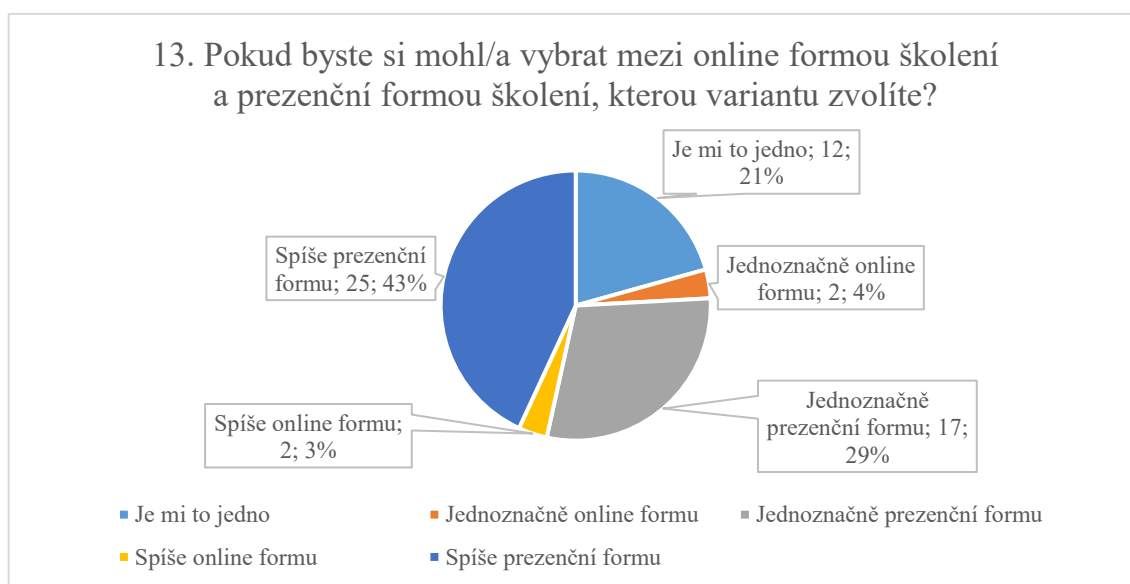
**Otázka č. 12: Co je pro Vás motivací se daných školení účastnit? (Stručně rozepište):**

Cílem otázky č. 12 bylo zjistit, co starosty motivuje se školení účastnit. Zjištění motivace by následně mohlo být dobrým předpokladem pro zvýšení účasti starostů. Dle odpovědí starostové ve své funkci vnímají nutnost mít dané znalosti především s ohledem na zodpovědnost, kterou mají za občany. Díky účasti si připomenou, jak být správně připraven na krizovou situaci, i jak na ni následně reagovat, jaké povinnosti ve funkci starosty

respondenti mají, a případně se mohou dozvědět novinky v řešení. Získání kontaktů a znalostí, na koho se obrátit.

**Otázka č. 13: Pokud byste si mohl/a vybrat mezi online formou školení a prezenční formou školení, kterou variantu zvolíte?**

Protože v koncepci ochrany obyvatelstva je zmíněna tvorba e-learningu, byla otázka směřována na preference starostů v oblasti formy, zda tedy upřednostňují prezenční formu, či online formu. Jednoznačně online formu by volili 2 respondenti, další dva respondenti by volili spíše online formu. Jednoznačně prezenční formu by volilo 17 respondentů, 25 respondentů by pak volilo spíše prezenční formu. Celkem 12 respondentům je forma školení jedno. Grafické znázornění procentuálních hodnot je možné vidět na grafu přílohy P II 10. Z této otázky vyplývá, že více než 70 % respondentů by upřednostnilo prezenční formu školení před online formou, pokud by měli možnost volby.



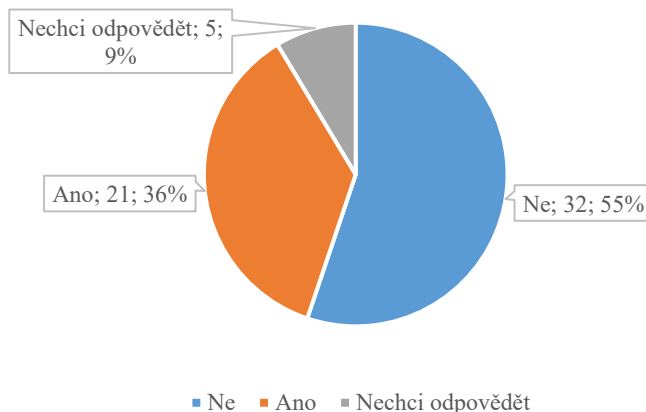
Graf přílohy P II 10: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 13 (Zdroj: vlastní)

Další okruh otázek se věnuje obecně přípravě na mimořádné události

**Otázka č. 14: Vyhledáváte aktivně další informace o mimořádných událostech a krizovém řízení, které byste mohl/a využít v praxi?**

První z otázek směřovala na aktivní získávání informací o mimořádných událostech. Celkem 32 respondentů uvedlo, že si nevyhledávají aktivně další informace. Dále 21 respondentů uvedlo, že si informace sami vyhledávají, a 5 respondentů nechtělo na tuto otázku odpovědět. Zastoupení jednotlivých odpovědí je zobrazeno v grafu přílohy P II 11.

14. Vyhledáváte aktivně další informace o mimořádných událostech a krizovém řízení, které byste mohl/a využít v praxi?



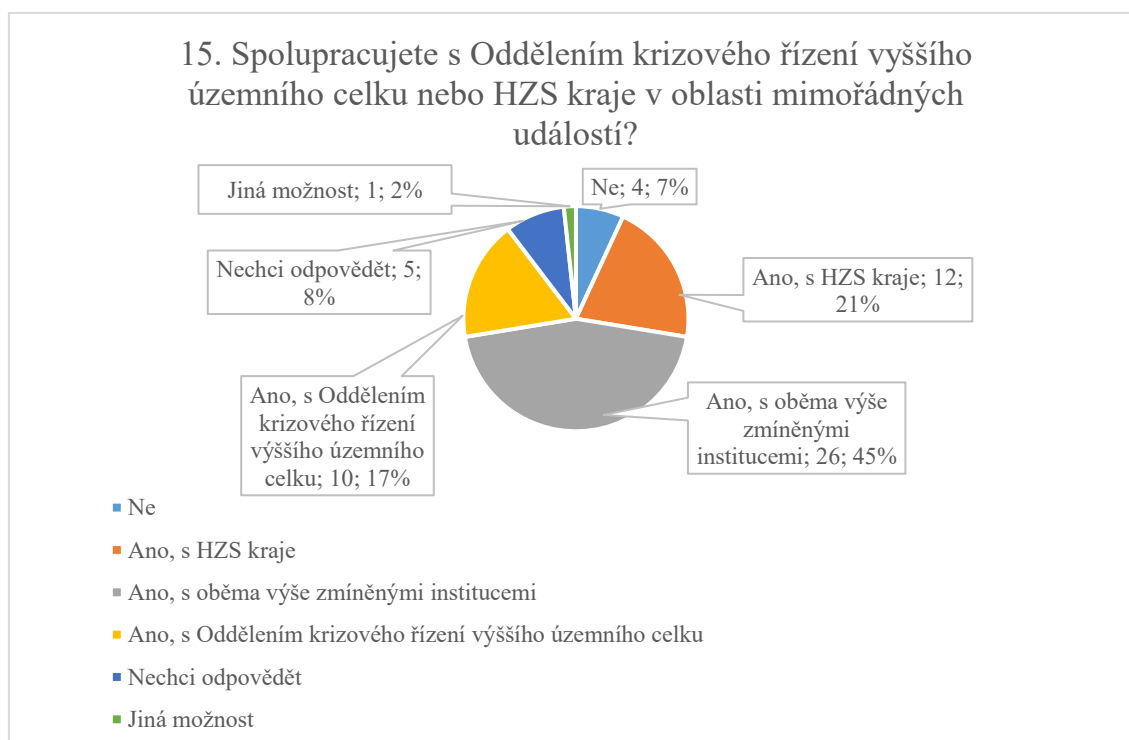
Graf přílohy P II 11: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 14 (Zdroje: vlastní)

Respondenti, kteří na otázku č. 14 odpověděli ano, měli dále popsat, kde a jaké konkrétní informace vyhledávají. Mezi odpovědi se řadily ty, že na internetu, na stránkách KOPIS, na krajském úřadě, městském úřadě, u policie, HZS, na webových stránkách jiných státních institucích či ministerstev. Někteří jako zdroje svých informací uváděli také odborné články týkající se aktuálních mimořádných událostí, např. Covid-19, situace spojená s válkou na Ukrajině apod. Některý ze starostů ORP uvedl, že informace získává i v rámci pravidelného zasedání Bezpečnostní rady. Jeden z respondentů také uvedl, že je příslušníkem bezpečnostních sborů, a tak informace získává v práci. Někteří čerpají ze zkušeností jiných měst a obcí.

Jak probíhá cvičení jednotky, komunikace přes hranici, získávání dotací na vybavení. Zajištění zázemí pro výjezd. Kvalitní školení členů jednotky. Jeden ze starostů ORP uvedl ve své odpovědi, že vyhledává informace, jak probíhá cvičení jednotky, komunikace přes hranici, získávání dotací na vybavení. Zajištění zázemí pro výjezd či kvalitní školení členů jednotky.

### Otázka č. 15: Spolupracujete s Oddělením krizového řízení vyššího územního celku nebo HZS kraje v oblasti mimořádných událostí?

Otázka č. 15 zjišťovala s jakými orgány jednotliví starostové v oblasti mimořádných událostí spolupracují. Celkem 4 respondenti uvedli, že nespolupracují ani s jedním orgánem, 12 respondentů uvedlo, že spolupracuje s HZS kraje, 10 respondentů odpovědělo, že spolupracuje s Oddělením krizového řízení vyššího územního celku. Celkem 26 respondentů, z toho 5 starostů ORP, odpovědělo, že spolupracují jak s HZS kraje, tak i Oddělením krizového řízení vyššího územního celku. 5 respondentů nechtělo na danou otázku odpovědět a jeden z respondentů, konkrétně starosta ORP, zvolil jinou možnost, kde napsal, že spolupráci zajišťuje krizový pracovník, který jej ihned informuje. Graficky jsou dané odpovědi i s procentuálním vyjádřením zobrazeny na grafu přílohy P II 12.



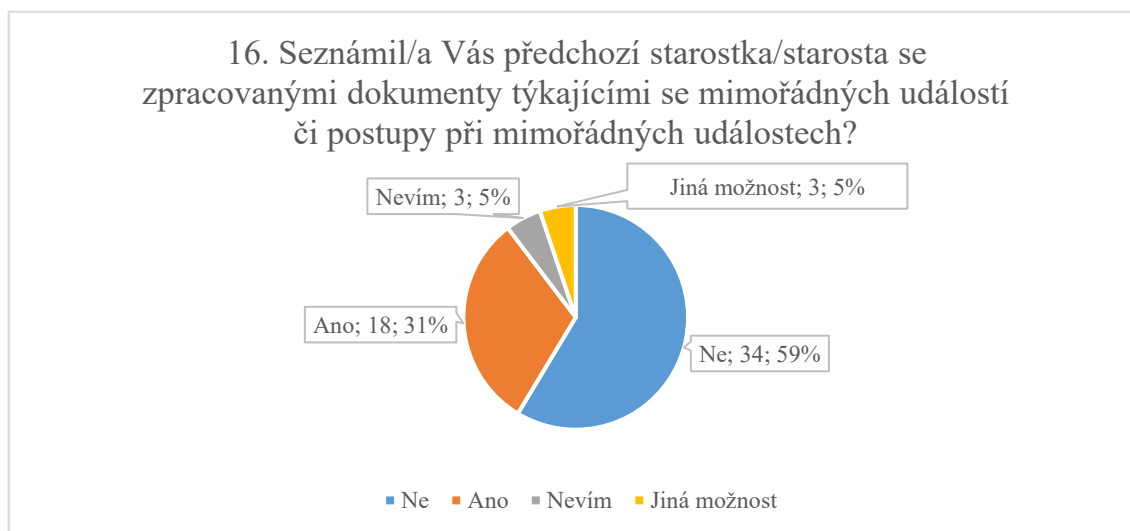
Graf přílohy P II 12: Grafické zobrazení odpovědi na otázku č. 15 (Zdroj: vlastní)

Na otázku č. 15 navazovala doplňující otázka, která zjišťovala, jak často a v jakých situacích s danými institucemi starostové spolupracují. Například starosta ORP z Moravskoslezského kraje uvedl, že každého čtvrt roku mají poradu a jinak jsou v telefonickém nebo emailovém kontaktu. Vychází si vstříc, například s poskytováním plošiny pro ořez stromů, vysláním jednotky na různé soutěže a prezentací činnost z terénu. Mimo to společně sdílí praktické zkušenosti. Další ze starostů ORP uváděli například spolupráci při Covid-19, situaci spojené s válkou na Ukrajině, ale i běžné mimořádné události jako je vykolejení vlaku, či likvidace

požáru. Jiní pak uváděli zasedání Bezpečnostní rady a cvičení mimořádných událostí, či cvičení krizového štábu, nebo, že spolupracují dvakrát za rok v oblasti krizového řízení. Dále i starostové uváděli jako důvody spolupráce cvičení, metodické kontroly, mimořádné události dle současné situace (povodně, větrné smrště). Frekvence spolupráce se lišily, někteří starostové uváděli, několikrát do roka, další jedenkrát za rok, jiní dvakrát do roka.

**Otázka č. 16: Seznámil/a Vás předchozí starostka/starosta se zpracovanými dokumenty týkajícími se mimořádných událostí či postupy při mimořádných událostech?**

Otázka č. 16 měla za cíl zjistit, zda byli starostové připraveni svými předchůdci na řešení mimořádných událostí. 34 respondentů odpovědělo, že jim nebyly předány dokumenty, ani postupy týkající se mimořádných událostí, 18 respondentů odpovědělo, že ano, 3 respondenti odpověděli, že neví, a další 3 vybrali jinou odpověď, mezi něž patřilo, že byli seznámeni částečně, že byli předány informace, ale jedná se o obsáhlou problematiku a poslední z respondentů odpověděl, že než se stal starostou, byl místostarostou, a tak jej nebylo nutné seznamovat s dokumenty, ani postupy. Ilustraci odpovědí je možné vidět na grafu přílohy P II 13.

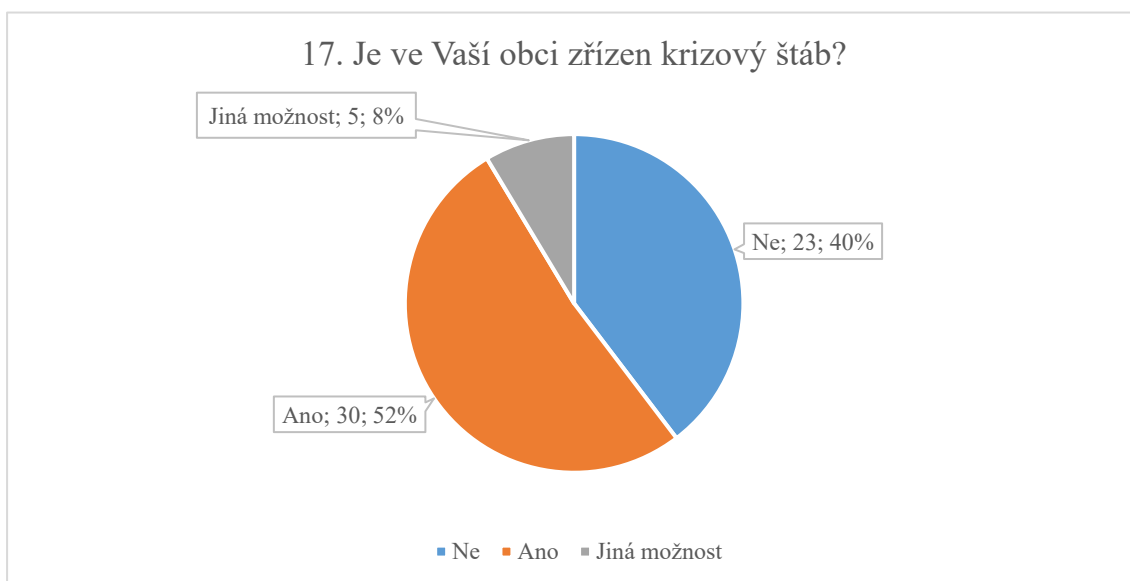


Graf přílohy P II 13: Grafické zobrazení odpovědí na otázku č. 16 (Zdroj: vlastní)



### Otázka č. 17: Je ve Vaší obci zřízen krizový štáb?

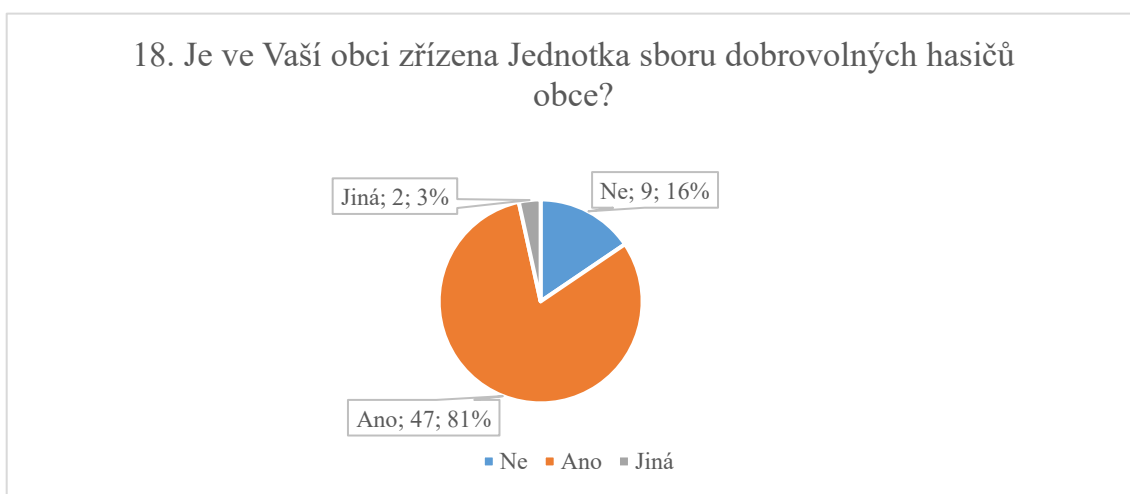
Cílem otázky č. 17 bylo zjistit, zda mají dané obce zřízen krizový štáb. Celkem 30 respondentů uvedlo, že krizový štáb v jejich obci je zřízen, 23 respondentů uvedlo, že v jejich obci krizový štáb zřízen není. Dalších 5 respondentů vybralo jinou možnost. Mezi rozepsané jiné možnosti patřilo, že v dané obci mají krizovou skupinu, že v dané obci není, krizový štáb, ale mají neformální skupinu, která tak v zásadě funguje, je zřízen, je-li důvod, příp. že je v obci povodňová komise. Procentuální rozdělení odpovědí je ilustrováno na grafu přílohy P II 14.



Graf přílohy P II 14: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 17 (Zdroj: vlastní)

**Otázka č. 18: Je ve Vaší obci zřízena Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce?**

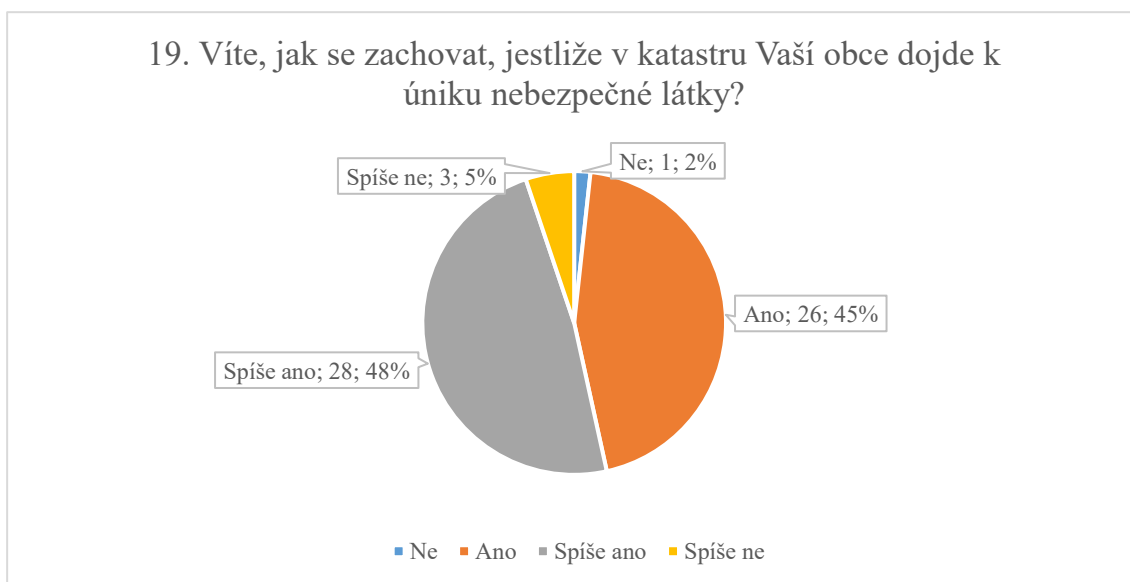
Protože většinu mimořádných událostí řeší hasiči, byla otázka č. 18 směřována na to, zda má daná obec zřízenou Jednotku sboru dobrovolných hasičů. Celkem 47 respondentů odpovědělo že Jednotku sboru dobrovolných hasičů obce mají zřízenou, 9 respondentů odpovědělo, že nemají Jednotku sboru dobrovolných hasičů obce zřízenou. Poslední 2 respondenti zvolili jinou možnost. Jednou z nich bylo, že obec je zřizovatel „Jednotky požární ochrany“ a dobrovolných spolků mají v obci 5. Druhá z jiných odpovědí byla ne v naší obci, ale na základě smlouvy spolupracujeme s JSDH v jiné (téměř sousední) obci a spolupráce je výborná. Odpovědi jsou znázorněny v grafu přílohy P II 15.



Graf přílohy P II 15: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 18 (Zdroj: vlastní)

**Otázka č. 19: Víte, jak se zachovat, jestliže v katastru Vaší obce dojde k úniku nebezpečné látky?**

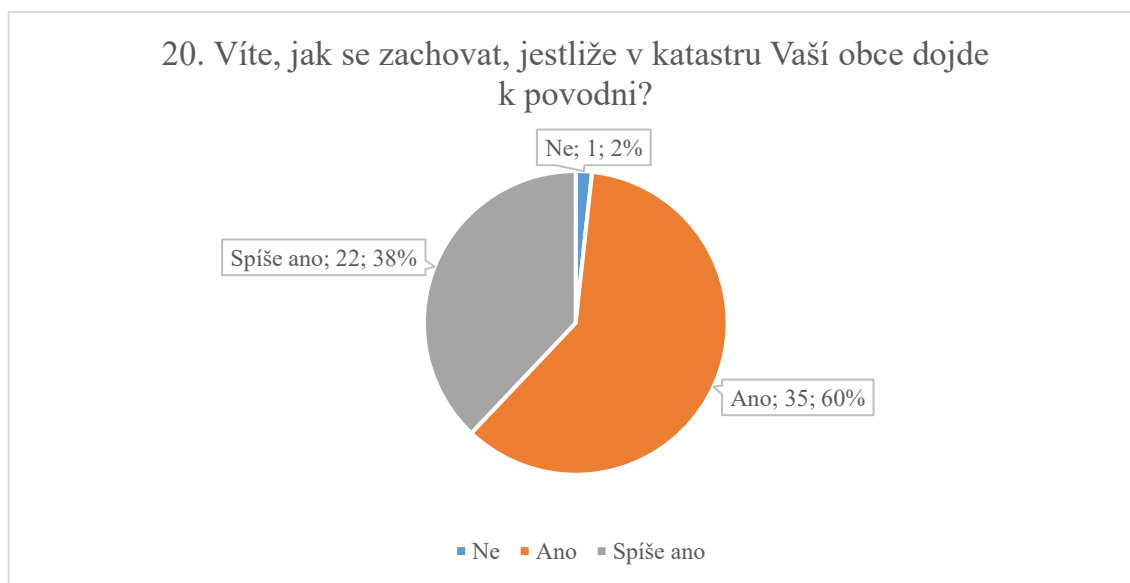
Odpovědi na otázku č. 19 měli starostové subjektivně zhodnotit, jak jsou připraveni na mimořádnou událost s únikem nebezpečné látky. Celkem 26 respondentů, z toho 3 starostové ORP, odpovědělo, ano, tedy, že ví, jak se zachovat, jestliže k úniku nebezpečné látky v katastru jejich obce dojde. Dalších 28 respondentů, z toho 4 starostové ORP, odpovědělo spíše ano, tedy že spíše vědí, jak se v dané situaci zachovat. Menší podíl respondentů neví, jak se zachovat, konkrétně 3 respondenti odpověděli, spíše ne a 1 z respondentů odpověděl ne. Zastoupení odpovědí je vidět na grafu přílohy P II 16.



Graf přílohy P II 16: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 19 (Zdroj: vlastní)

**Otázka č. 20: Víte, jak se zachovat, jestliže v katastru Vaší obce dojde k povodni?**

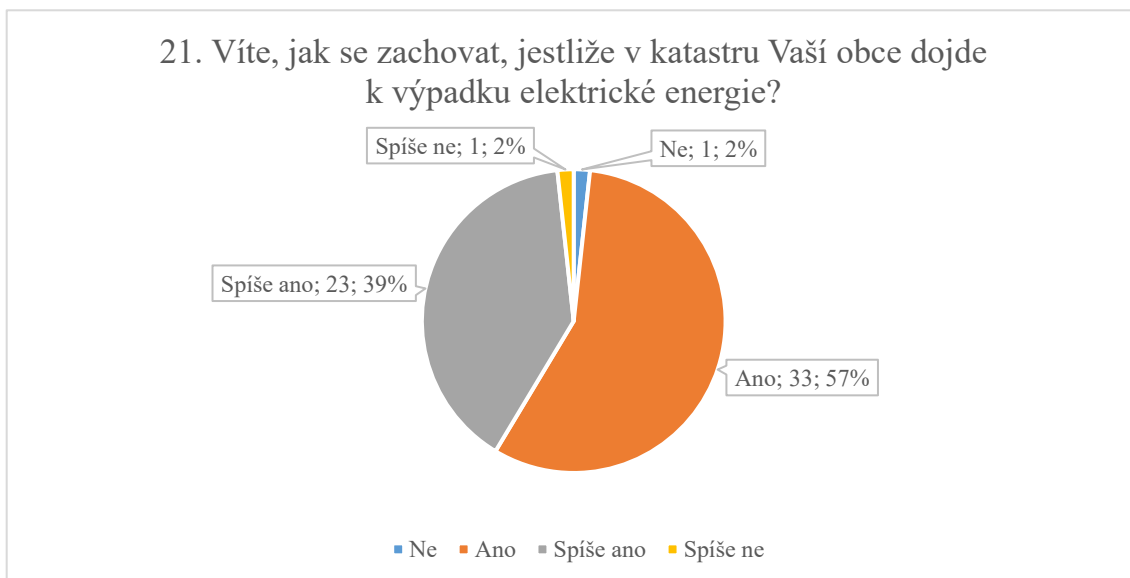
Stejně tak otázka č. 20 směřuje na sebehodnocení starostů a znalosti postupů, pokud v obci dojde k povodni. Jelikož povodně jsou v České republice častou a pravidelnou mimořádnou událostí. Celkem 35 respondentů odpovědělo, z toho 5 starostů ORP, ano, že ví, jak se zachovat, pokud dojde k povodni. Celkem 22 respondentů, z toho 2 starostové ORP, odpovědělo, spíše ano, tedy přibližně ví, jak se zachovat, a pouze 1 respondent odpověděl ne. Zastoupení jednotlivých odpovědí je ilustrováno na grafu přílohy P II 17.



Graf přílohy P II 17: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 20 (Zdroj: vlastní)

**Otázka č. 21: Víte, jak se zachovat, jestliže v katastru Vaší obce dojde k výpadku elektrické energie?**

Podobně i otázka č. 21 směřuje na autoevaluaci starostů, konkrétně se jedná o přípravu na výpadek elektrické energie. Celkem 33 respondentů odpovědělo ano, z toho 2 starostové ORP, dalších 23 respondentů odpovědělo spíše ano, z toho 5 starostů ORP, tedy, že ví, jak se zachovat při výpadku elektrické energie. Další 1 respondent odpověděl spíše ne a 1 ne, tedy, že neví, jak se zachovat v případě výpadku elektrické energie. Odpovědi na otázku č. 21 jsou ilustrovány v grafu přílohy P II 18.



Graf přílohy P II 18: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 21 (Zdroj: vlastní)

**Otázka č. 22: Víte, na koho se obrátit, jestliže budete potřebovat radu v oblasti mimořádných událostí?**

Oblast řešení mimořádných událostí je velmi komplexní, proto není možné, aby starostové, kteří mají na starosti mnoho agend, věděli zcela všechno. Právě proto je důležité, aby věděli, na koho se mohou v případě potřeby obrátit. Na tuto otázku odpovědělo 45 respondentů ano, z toho 7 starostů ORP, dalších 12 respondentů odpovědělo, že spíše ano a pouze 1 z respondentů odpověděl, že ne. Odpovědi na otázku č. 22 je zobrazen na grafu přílohy P II 19.



Graf přílohy P II 19: Grafické znázornění odpovědí na otázku č. 22 (Zdroj: vlastní)

## **PŘÍLOHA P III: VYBRANÉ ROZHOVORY**

**Rozhovor prostřednictvím e-mailové komunikace s por. Ing. Vítkem Veselým, Oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení, HZS Kraje Vysočina ze dne 22. 02. 2024**

### **1. Jak často je ve Vašem kraji školení pro starosty pořádáno?**

Školení je pořádáno každé čtyři roky.

### **2. Probíhá pravidelně?**

Ano, školení probíhá pravidelně ve čtyřletých intervalech.

### **3. Jakou formu dané školení má?**

Školení probíhá jednodenní prezenční formou v časovém rozsahu minimálně 6 hodin prostřednictvím prezentací přednášejících na předem stanovená témata. Na základě účasti obdrží každý účastník osvědčení o absolvování školení.

### **4. Probíhá i praktická příprava? Jaká?**

Ne, neprobíhá.

### **5. Jakým tématům se školení věnuje?**

Školení je zaměřené na přípravu na mimořádné události a krizové situace a jejich řešení. Účelem je seznámit starosty se základní problematikou týkající se přípravy na mimořádné události a krizové situace a jejich řešení a související tematiku s co největším zaměřením na praktické potřeby této cílové skupiny.

Obsahové zaměření školení je stanoveno takto:

- bezpečnostní systém ČR,
- krizové řízení a ochrana obyvatelstva,
- integrovaný záchranný systém a jednotky požární ochrany,
- problematika veřejného pořádku – spolupráce s Policií ČR,
- financování opatření při řešení mimořádných událostí a krizových situací,
- systém hospodářských opatření pro krizové stavy v působnosti ORP,
- činnost povodňových orgánů obcí a ORP, protipovodňová ochrana,

- krizové řízení v oblasti zdravotnictví,
- hygienická a veterinární opatření při řešení mimořádných událostí a krizových situací,
- migrační vlna a možnosti neziskových organizací,
- úkoly k zajišťování obrany v působnosti ORP.

Všechna odpřednášená témata jsou následně všem poskytnuta ke stažení.

**6. Liší se zaměření, či forma školení pro jednotlivé starosty, např. v návaznosti na délku volebního období, v němž zastává starosta svou funkci? Jak?**

Ne, neliší.

**7. Navštěvují vedle starostů, či v zastoupení starostů, školení i jiní zástupci obce? Jací?**

Ano, starostové jsou někdy zastupováni pomocí místostarostů, v ojedinělých případech se jednalo i o členy zastupitelstva či referenty. Ve většině případů absolvují školení přímo starostové jednotlivých obcí. O zástup se jednalo v cca 10 % případů.

**8. Jaké organizace bývají mimo HZS kraje do školení starostů ve Vašem kraji zapojeny?**

Mimo příslušníky HZS VYS jsou zapojeni: Krajský úřad či ORP, Policie ČR, Český hydrometeorologický ústav, Zdravotnická záchranná služba, Krajská hygienická stanice, Krajská veterinární správa, Armáda ČR, ČEZ.

**9. Je z Vašeho pohledu školení přínosné? Čím?**

Ano. Přínos vidíme zejména ve zvýšení povědomí v problematice bezpečnosti a v prostoru pro diskusi k řešeným tématům, ale i nad jejich rámec.

**10. Uvažujete o jeho rozšíření či úpravě? Jaké?**

Rozšíření školení není v současné době v plánu. Co se týče návrhů na zlepšení, tak pro příští školení starostů obcí navrhujeme úpravu osvědčení o absolvování školení – lepší grafické zpracování (např. doplnění vodoznakem), osvědčení by pak působilo hodnotnějším dojmem. Dále navrhujeme nahradit prezenční formu školení za e-learningový formát. Velké množství starostů je neuvolněných a neradi tráví celý den školením. V případě e-learningu by si mohl každý starosta určit čas a den, kdy školení absolvuje.

**11. Máte zpětnou vazbu či návrhy na zlepšení od starostů z minulých školení? Jakou?**

Ohlasy jsou vesměs pozitivní. V řadě případů vznikaly i poměrně aktivní diskuse, zejména na témata ohledně čištění spalinových cest, zajištění veřejného pořádku, řešení výskytu nemocí u hospodářských zvířat a aplikací ČHMÚ. Data ohledně návrhů na zlepšení ze strany starostů nemáme.

**12. Máte zpětnou vazbu, zda některé informace, které starostové na minulých školeních získali, jim pomohli v praxi při řešení mimořádných událostí?**

Ne, nemáme.

**13. Vyhodnocujete školení starostů? Jak?**

Ano, každý ÚO HZS VYS zpracovává dílčí vyhodnocení školení, které probíhalo právě v jeho gesci. V hodnocení jsou obsažena data ohledně účasti jednotlivých starostů, kladů, záporů a jiných poznatků týkajících se jednotlivých školení. Poté se zpracovává celkové hodnocení za celý HZS VYS, to se následně zašle na GŘ HZS ČR.

**14. Jak hodnotíte poslední školení, které proběhlo?**

Poslední školení konané v roce 2023 hodnotíme kladně, a to především díky vyšší účasti starostů oproti minulému školení v r. 2019, jednalo se o nárůst o cca 16 %. Zvýšený zájem o školení přikládáme událostem minulých let, kdy starostové obcí museli řešit celou řadu úkolů spojených s epidemií Covid-19 a posléze také s řešením migrační vlny uprchlíků z Ukrajiny.

**15. Kolik času zabere příprava školení?**

Časová náročnost je individuální údaj pro každý územní odbor, často se liší, avšak řádově se může jednat až o desítky hodin.

**16. Kolik osob je do školení zapojeno?**

Počet osob nelze jednotně vyčíslit pro všechny územní odbory, avšak jedná se o celkový počet zhruba patnácti až dvaceti lidí (přednášející, organizátoři atd.).



**17. Kolik přibližně jedno školení stojí?**

Částka za jednotlivé školení se odvíjí od počtu školených starostů, dotace na jednu osobu činí až 300 Kč, částka za jeden ÚO se pohybuje se zhruba od 18 do 33 tisíc Kč. Celková čerpaná částka za školení starostů za všechny ÚO činí zhruba 122 tisíc Kč.

**Rozhovor s plk. Mgr. Eleonórou Tilcerovou vedoucí oddělení instruktáží a školení (Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení MV-GŘ HZS ČR) a s kpt. Bc. Michalem Fancem oddělení instruktáží a školení (Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení MV-GŘ HZS ČR)**

### **Úvodní slovo respondentů**

**Tilcerová:** V Koncepci vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení je uvedeno, že pro cílovou skupinu volených funkcionářů organizuje a pořádá školení HZS ČR ve spolupráci s dotčenými rezorty, dalšími složkami IZS a orgány státní správy a samosprávy. Nicméně starostové nemají ze zákona stanovenou povinnost účastnit se školení. Proto se HZS ČR i HZS krajů snaží starosty přesvědčit, aby se vzdělávání účastnili. MV-GŘ HZS ČR stanovuje ve svém pokynu, jaké okruhy témat by se na jednotlivých školeních měly probrat. Zároveň je v pokynu stanoven také rozsah školení, konkrétně má být školení jednodenní v minimálním rozsahu 6 hodin, a to jednou za volební období. Podoba školení není přímo stanovena, ale může mít například formu praktických ukázek, prezentací na stanovišti s komentovaným výkladem. Po absolvování školení by měli starostové obdržet osvědčení, nicméně toto není akreditováno.

**Fanc:** Obsah školení je ovlivněn událostmi, které se udály v průběhu předchozích let. Nyní tak mezi tématy zazněly také informace k pandemii. Konkrétně například problematika epidemických opatření, či migrace. Problematická je ovšem omezená časová dotace, proto se všechna témata nedají probrat do detailu a starostové jsou seznamováni spíše povrchově a následně se zaměřují na praxi a příklady z konkrétního regionu.

**Tilcerová:** V minulosti byli starostové ORP a starostové statutárních měst zváni na jim určená školení pořádaná z centrální úrovně. Tato forma se však neosvědčila. Nyní mají školení na starost jednotlivé HZS krajů. Školení jsou více provázána, účastní se také obce s rozšířenou působností, kdy je přínosem přímý kontakt se starosty obcí, kteří se mohou ptát na informace, které je zajímají.

HZS krajů se snaží nezaměřovat pouze na teorii, ale spíše na praxi. Například může být vytvořen scénář mimořádné události ve fiktivní obci a starostové na školeních se ji snaží řešit, následně jim může být vysvětleno, jak měli postupovat a na které kroky při řešení zapomněli. Další z možností jsou také komentované ukázky na stanovištích, tím se snažíme školení zatraktivnit a přitáhnout na ně co nejvíce starostů (jak již bylo řečeno, školení nejsou

povinná). Snažíme se motivovat starosty tím, že pro ně školení bude opravdu přínosné. Oni následně mohou šířit informace o jeho přínosu i mezi další starosty.

**Fanc:** Určitě je vidět přínos fyzického kontaktu, tedy prezenční formy školení, kdy se rozvíjí spolupráce v rámci řešení mimořádných událostí. Zkušenosti z krajů skutečně ukazují, že když se konkrétní starostové obcí seznámí se starosty ORP i příslušníky HZS krajů, je to přínosné. Předají si na sebe kontakty a vědí, s kým jednají. Zlepší se vztahy, což napomáhá i při následném řešení mimořádných událostí.

**Tilcerová:** Na školení je starostům předávána i různá dokumentace či metodické příručky. Aktivnější jsou i kraje, kdy jednotlivým aktérům předávají výpisy z havarijního plánu. V rámci krajů je u hasičů tendence, aby naši lidé jezdili do obcí častěji a metodicky je vedli. V současné době jezdívají hasiči do obcí na kontrolu, není to však nijak systémově nastaveno. Metodicky mohou starosty vést, projeví-li o to zájem, a mohou se s nimi setkat častěji.

Před každým školením starostů žádáme jednotlivé hejtmany, aby oslovovali jednotlivé starosty a zdůraznili, jak jsou pro starosty školení důležitá, neboť plní nezastupitelnou úlohu v krizovém řízení. Oslovování hejtmany by tak mělo vést ke zvyšování účasti na školeních.

Vyhodnocení každého běhu školení zasílají HZS krajů přímo na MV-GŘ HZS ČR. Vedou si tabulky a hlídají si účast starostů i jejich zástupců. Popisují klady a zápory školení. Souhrnné vyhodnocení za celou republiku je pak předkládáno členům Výboru civilního nouzového plánování jako informativní materiál.

**Fanc:** V současné době se školení účastní přibližně 58 % starostů z celkového počtu 6397. Z některých obcí a ORP starostové za sebe posílají zástupce, například pracovníka krizového řízení. Účast na školení je zcela jistě ovlivněna také tím, zda se jedná o starostu ve funkci uvolněného, nebo neuvolněného. Mohou mít kolizi s jinou akcí, nebo mohou být v práci. Zároveň je možné sledovat, že i opakovaně zvolení starostové se školení účastní méně.

Inovativně ke školení přistupují v Moravskoslezském kraji, kde pro starosty, kteří jsou nováčci, je obsah školení spíše obecnější. Pokud již přichází starosta opakovaně, je již školení více prakticky zaměřeno, nebo může navštívit jiné stanoviště.

**Tilcerová:** Rozdělení školení na praktické pro starosty, kteří jsou voleni opakovaně, a na obecnější školení pro úplné nováčky, je další možností, jak školení zatraktivnit a zvýšit na nich účast.

Pro zlepšení školení starostů uvažuje MV-GŘ HZS ČR také o zavedení e-learningu. V něm by měli starostové dostávat informace obecnějšího charakteru, které by si mohli nastudovat ještě před školením sami. Na školení by se následně mohli doptat a na školení by mohl být věnován větší prostor příkladům dobré praxe a zkušenostem hasičů.

**1. Jakou roli hraje MV-GŘ HZS ČR při školení starostů v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení?**

**Tilcerová:** MV-GŘ HZS ČR plní především koordinační roli. Usměrnjuje postupy, zpracovává Koncepti vzdělávání. Případně na školení poskytuje část finančních prostředků, např. na občerstvení, zaplacení prostor, v nichž se školení pořádá, či na vzdělávací materiály.

**2. Komunikuje MV-GŘ HZS ČR s jednotlivými HZS krajů, ohledně školení, jak je případně ovlivňuje?**

**Tilcerová:** MV-GŘ HZS ČR vydává pokyn k obsahu školení, sbírá výsledky a tvoří souhrnné vyhodnocení školení, příp. pokud je potřeba může poskytovat materiály, které mohou být na školeních využity.

Na školení starostů v roce 2019 vytvořily jednotlivé resorty prezentace a podkladové materiály. Ty se následně uveřejnily na web a jednotlivé kraje si je mohly dále upravit. Školení se netýká jen oblastí, které má v gesci HZS, ale i témat týkajících se vnitřní bezpečnosti apod. Na krajské úrovni jsou školení pro starosty organizována HZS krajů, které dále oslovují krajské hygienické stanice, krajské veterinární správy, krajská vojenská velitelství, policii. Konkrétní spolupráce spočívá především ve vyžádání prezentací a lektorů.

**3. Je sjednocena podoba školení starostů v jednotlivých krajích?**

**Tilcerová:** Sjednocena jsou pouze hlavní témata, osnova, ale formu si může zvolit každý kraj sám podle sebe a například dle druhů ohrožení, která se vyskytují na daném území.

**4. Školení je povinné jednou za volební období, je to dostačující?**

**Tilcerová:** Školení povinné není, nemůže být sankcionováno. Do budoucna bychom rádi prosadili, aby bylo povinné ze zákona.

**5. Kdo se může účastnit školení, má-li zájem, nebo pokud se starosta nemůže dostavit?**

**Tilcerová:** Předpokládá se, že za obec se na školení dostaví pouze jedna osoba, starosta. Někdy je místo něj vyslán např. místostarosta. U obcí s rozšířenou působností někdy školení navštíví také další zástupce ORP, např. pracovník oddělení krizového řízení. Většinou platí, že ví-li starostové, že se školení zúčastní starosta ORP, dostaví se i větší počet starostů obcí.

**6. Jakou máte zpětnou vazbu na školení od starostů?**

**Tilcerová:** Od starostů máme určitou zpětnou vazbu. Například v Moravskoslezském a Libereckém kraji starostové vyplňují dotazníky spokojenosti a hodnotí lektory známkami. V ostatních krajích píše pouze zpětnou vazbu obecně příslušníci HZS krajů. Uvádí to, co od starostů na školeních slyší. Pokud by byl evaluační dotazník na spokojenost s lektory, kurzem, bylo by potřeba i dalších osob, které by je vyhodnocovaly.

**7. Pokud se vyskytnou mimořádné události, které starostové mají problém řešit, např. nemají tolik zkušeností s konkrétním typem mimořádné události, odráží se to následně v dalších školeních?**

**Tilcerová:** Ano, odráží se, v minulosti se to týkalo například tématu migrační vlna.

**8. Chystají se nějaké inovace, příp. jaké?**

**Tilcerová:** Snažíme se školení zaměřit více prakticky. Forma ukázek, vytvoření fiktivního scénáře, aby se starostové zapojili do jeho řešení. Scénář je stanoven a lektori se ptají přítomných účastníků, jak by jej řešili, jaké prostředky by k tomu potřebovali. Může se jednat například o větrnou smršť, povodně.

**Fanc:** Uvažujeme také o možnost praktického nácviku řešení mimořádných událostí a krizových situací s krizovými štáby obcí, nicméně v této oblasti je problematické personální pokrytí.

**9. Plánuje se využít na školení starostů virtuální realita, nebo se již využívá?**

**Tilcerová:** Programy s využitím virtuální reality se připravují pro školení příslušníků, či v oblasti preventivně výchovné činnosti. Pro krizové řízení se jeví jako lepší varianta vytváření scénářů, trénink postupů a vyjasňování kompetencí starostů při řešení mimořádných událostí a krizových situací.

**10. V Konceptci ochrany obyvatelstva je zmiňován e-learning, už se ví, jakou bude mít podobu?**

**Tilcerová:** V návaznosti na krizové situace z minulých let spojené s onemocněním COVID-19 a válkou na Ukrajině byla priorita kladena na jiné úkoly. Tvorba e-learningu tak musela být z kapacitních i finančních důvodů upozaděna. Úkol byl posunut v čase. V dalším roce by se na jeho tvorbě mělo začít pracovat. Při sestavování by mohly být využity zkušenosti Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč či Střední odborné školy požární ochrany a Vyšší odborné školy požární ochrany ve Frýdku-Místku. Zaměřen by měl být především obecně a teoreticky na základní informace, které se týkají oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

**11. Předpokládá se, že při zavedení e-learningu by byly zrušeny prezenční formy vzdělávání starostů?**

**Tilcerová:** Ne, byla by to pouze doplnění školení prezenčního.

**12. Jak vypadají školení starostů v sousedních státech?**

**Tilcerová:** Školení starostů v okolních státech v zásadě nesledujeme.

**13. Inspiruje se ČR nějakým jiným státem, příp. jakým a proč?**

**Tilcerová:** Ne, teď jdeme svojí cestou.